Dzisiaj 16 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 24

Poznań, piątek dnia 16 stycznia 1931

Rok XXVI

Spóźniona świadomość

Czytelnikom znane jest stanowisko nasze i całego obozu narodowego, potępiające bezwzględnie dzisiejsze stosunki polityczne, ale odnoszące się również bardzo ujemnie do tego, co było przed majem roku 1926.

Na okresie przedmajowym ciążyła, jak klątwa, protegowana przez Piłsudskiego moraczewszczyzna z całą jej zawiścią i nienawiścią klasową i z całem jej partyjnem wyuzdaniem. Nauka końca roku 1918, nauka początku wskrzeszonej naszej państwowości niepodległej, nauka Moraczewskiego i towarzyszy nie poszła w las.

To jednakowoż nie wszystko. Za kulisami naszego życia politycznego działała konspiracja piłsudczyków. Działała we wszystkich ugrupowaniach politycznych z wyjątkiem naszego. I we wszystkich prowadziła jedną i tę samą intrygę: nie dopuścić do żadnego zbliżenia różnych kierunków dla ogólnego dobra narodowego i państwowego, rozbić wszelkie dążenia dośrodkowe, rozłożyć, rozproszkować społeczeństwo, by drogę utorować „zbawcy" i jego wszechwładzy i jego otoczeniu.

Pod znakiem tej intrygi na wielką skalę stał cały okres przedmajowy. Za jego też bezwład ponosi pełną odpowiedzialność właśnie zakonspirowana piłsudczyzna.

Dla nas było to zawsze jasne. Lewicy teraz dopiero otwierają się na to oczy, że była pospolitem narzędziem w ręku konspiracji i jej mężów zaufania: Moraczewskich, Hołówków, Bobrowskich i t. p.

Ta spóźniona świadomość budzi w nas — politowanie. Lewica wysługiwała się piłsudczyźnie ślepo od czasów już przedwojennych, a czyniła to wyłącznie dla swoich interesów klasowych i partyjnych. Koszta jej zaślepienia zapłaciło niestety społeczeństwo, płaci państwo polskie. To też zaleca się społeczeństwu prawdę dziejową jak najbardziej uświadamiać, zapoznawać je z materjałem, rzucającym światło na ową rozgałęzioną intrygę konspiracji piłsudczyków.

Świeżo wystąpił krakowski socjalistyczny „Naprzód" z refleksjami na temat, że dzisiaj dopiero rozumie, jak to się przez pewnych ludzi wszystko ze sobą łączy: listopad 1923 roku (Kraków), maj roku 1926 (Warszawa) i wrzesień roku 1930 (Brześć).

Jakie to nieomal wzruszające w ustach „Naprzodu", który w listopadzie roku 1923 podżegał ulicę przeciw ułanom. Dosyć, że „Naprzód" pisze:

„Rozpatrując owe wypadki rzeczowo i ściśle, widzi się ich łączność i wspólnotę; powstanie ich, zaprawę, celowość i konsekwencję. Widzi się ich następczość nanizaną koronkowo, ręką wytrwałą, bezwzględną i świadomą tego, co i jak się to robi i ma robić.

„Do planów strategicznych tych wypadków wielu przykładało rękę, choć jedna posuwała je na szachownicy życia. Robiono owe wypadki z przygotowaniem nie z dziś na jutro, ale robiono je na przeciąg obranego czasu, zgóry obliczonego i odmierzonego wytrwale i ze swego założenia wspaniale".

A dalej „Naprzód" przygląda się tym dzisiejszym „sanatorom" z B. B. S., którzy w listopadzie roku 1923 działali w Krakowie bezpośrednio:

„Nie bez znaczenia jest, że dzisiejszy „bohater brzeski" Kostek-Biernacki był wtenczas przypadkiem w Krakowie. Za siedem lat kogo i gdzie widzimy, na jakich stanowiskach? Bobrowski i Klemensiewicz senatorami, prócz tego pierwszy lekarzem naczelnym kasy chorych w Krakowie, choć oddawna nie miał nic do czynienia z praktyką lekarską; drugi dyrektorem Związku kas chorych i dostawcą prowiantowym. Major Dziadosz, po obleceniu czterech województw — dyrektorem kancelarji sejmowej, a chrzestniaka marszałkowskiego Kaplickiego myślą zrobić wojewodą".

„Naprzód" dzisiaj to dopiero rozumie i w mózgu swem łączy. Nieco — za późno.

Otwarcie drugiej konferencji europejskiej

Nastąpiło dziś o godzinie 11.30

Genewa, 16. 1. (Tel. wł.) Dziś przed południem otwarta została w wielkiej werandzie szklanej pałacu Ligi Narodów druga konferencja europejska, w której udział bierze 27 państw europejskich, reprezentowanych przez swych ministrów spraw zagranicznych. Otworzył ją Briand, któremu pierwsza konferencja powierzyła prowadzenie agend prezydenta. Prasa międzynarodowa jest bardzo licznie reprezentowana.

Przed posiedzeniem, które rozpoczęło się ze znacznem opóźnieniem, spotykano poszczególnych dyplomatów w żywych rozmowach z sobą, przyczem co chwilę padały słowa powitania.

Obok ministra Brianda zajął miejsce zastępca generalnego sekretarza Ligi Narodów, p. Avenol, który jest sekretarzem konferencji. Obecny był także dyrektor międzynarodowego biura pracy Albert Thomas, który złożył już poprzednio konferencji obszerne memorandum w sprawie kwestyj, wchodzących w zakres jego pracy.

Przemówienia Brianda, Curtiusa, Grandiego — Wybór komisji dla opracowania porządku obrad

O godz. 11.30 Briand ogłosił konferencję za otwartą. W swem przemówieniu zwrócił nasamprzód uwagę na dalsze postępy kryzysu gospodarczego, jaki ciąży nad Europą, wskazując na konieczność szukania dróg celem przywrócenia równowagi gospodarczej.

W dyskusji jaka się wywiązała zabrał jako pierwszy głos delegat Niemiec dr. Curtius, oświadczając, że zapatrywania rządu Rzeszy na stan Europy od czasu odpowiedzi na memorandum Brianda z ubiegłego roku się nie zmieniły.

Dr. Curtius wskazując na przeszło 4 miljony bezrobotnych w Niemczech oświadczył, że Niemcy przechodzą bardzo ostry kryzys, cierpiąc z jednej strony na brak kapitałów, z drugiej zaś na ucieczkę kapitałów zagranicę, czemu nie mogą się skutecznie przeciwstawić. Jest on zdania, że kwestja gospodarcza dominuje nad wszystkiemi innemi obecnego porządku dziennego konferencji, i dlatego prosi o wysłuchanie nasamprzód przewodniczącego komisji gospodarczej Colijn'a.

W odpowiedzi na przemówienie Curtiusa zabrał na krótko głos Briand, poczem przemawiał włoski minister spraw zagran. Grandi, który wywody Curtiusa częściowo poparł.

Na wniosek ministra spraw zagranicznych Wielkiej Brytanji wybrano komisję z 7 członków, która ma badać sprawy, wynikające z toku dyskusji, zaś specjalnie ma się zająć opracowaniem porządku pracy obecnej sesji konferencji europejskiej. Na posiedzeniu popołudniowem konferencji wygłosi sprawozdanie przewodniczący komisji gospodarczej Colijn.

A jeżeli Curtius przegra...?

Genewa, 16. 1. (Tel. wł.) „Journal de Génève" omawia pozycję polityczną i personalną dr. Curtiusa w Niemczech. Mówiąc o nacisku ze strony prawicy politycznych kół niemieckich, dziennik kreśli trudną sytuację dr. Curtiusa w związku ze sprawami polsko-niemieckiemi, które będą rozpatrywane na najbliższej sesji Rady.

Autor korespondencji pisze m. in.: Niema powodu ukrywania, że jeżeli dr. Curtius nie osiągnie w Genewie chociażby najmniejszego sukcesu, to będzie on wkońcu zastąpiony przez człowieka, który w znacznie większym stopniu mówić będzie językiem prawicy i którego ton będzie nieskończenie energiczniejszy, aniżeli dr. Curtiusa. Dalej korespondent podkreśla, że cała kontrewersja polsko-niemiecka wykracza w ten sposób poza swoje ramy i staje się centralnym punktem polityki europejskiej.

W dalszym ciągu korespondent podkreśla trudności osobistej pozycji Curtiusa i pisze: „Jeżeli Rada nie pójdzie na rękę Niemcom w obecnym konflikcie polsko-niemieckim i odeśle dr. Curtiusa do domu bez żadnego sukcesu, to bezpośrednią konsekwencją będzie zwiększenie się rozgoryczenia narodowego, które z kolei rzeczy zwiększy siły narodowych socjalistów w Niemczech. Wolno jest postawić sobie pytanie, czy jakikolwiek europejski mąż polityczny może sobie tego życzyć.

Berlin, 16. 1. (Tel. wł.) W tutejszych kołach miarodajnych otrzymano informację z Paryża, że Henderson i Briand postanowili w miarę możności ratować ogromnie podważony w Niemczech prestiż Curtiusa. Czyim kosztem akcja ta ma się odbyć pogłoska nie wymienia. M. N.

Przywódca B. B. o oficerze polskim

W ostatnim zeszycie z 17-go stycznia przypomina „Myśl Niepodległa" broszurę p. Hołówki z r. 1921 p. t. „Oficer polski", którą autor poświęcił „ppł. Adamowi Kocowi, godnemu spadkobiercy najlepszych tradycyj oficera polskiego", jak głosi dedykacja. W broszurze tej p. Hołówko pisze:

„Władcy Rosji, Prus i Austrji uważali armję za swoją osobistą, nieomal prywatną własność, wymagając dla siebie ślepego posłuszeństwa. Osiągnęli ten cel, krzewiąc w armji ducha bezgranicznej uległości, starając się jak najbardziej izolować ją od reszty społeczeństwa, wyplenić w niej wszelki odruch na przejawy życia politycznego i społecznego w kraju..

„Udało się carom wytworzyć korpus oficerski całkowicie sobie oddany, zacofany, izolowany od społeczeństwa, wrogo usposobiony do wszelkich wolnościowych jego dążeń, a wskutek tego znienawidzony przez społeczeństwo. Korpus oficerski w Rosji, to była typowa kasta o niskim poziomie naukowym i kulturalnym...

„Na armji niemieckiej, jak i na całym narodzie niemieckim, zemścił się system wychowania, który wpajał ślepe, bezkrytyczne posłuszeństwo rozkazom cesarza jako wodza armji. To ślepe, bezkrytyczne posłuszeństwo woli Wilhelma II było jedną z przyczyn wielkiej klęski Niemców...

„Jak widzimy, państwa militarne tworzyły typ oficera-kastowca, całą swą psychiką, wszystkiemi swemi upodobaniami, obcego reszcie społeczeństwa, który dlatego mógł na rozkaz monarchy deptać konstytucję, rozpędzać przedstawicielstwa narodowe więzić posłów, strzelać do własnych braci, domagających się wolności i praw obywatelskich. Tego rodzaju zadania armje te spełniały znakomicie...

„Oficer, który ośmielił się uderzyć żołnierza, winien podlegać karze więzienia i wydalenia z wojska, tak samo winni być wydaleni z wojska oficerowie, którzy tolerują bicie żołnierzy przez plutonowych i sierżantów. Bicie rekruta w wojsku jest taką samą zbrodnią i hańbą, jak bicie dziecka przez nauczyciela w szkole. Tolerowanie bicia żołnierzy w wojsku rzucałoby cień na cały naród polski. Piętnowanie i tępienie tych azjatyckich pozostałości po Rosji winno być obowiązkiem każdego uczciwego i szanującego siebie i swój zawód oficera".

Autor tych słów, p. Tadeusz Hołówko, jest obecnie, w chwili rozpatrywania sprawy brzeskiej na gruncie sejmowym, członkiem prezydjum i kierownikiem grupy B. B. w Sejmie.

Stan flot handlowych państw skandynawskich

Gdynia, 16. 1. (Tel. wł.). Według statystyki, ogłoszonej przez „Norske Veritas", stan flot handlowych państw skandynawskich przedstawiał się z początkiem b. r. następująco (w miljonach tonn brutto): Norwegja — 3.8, Szwecja 1,6, Danja 1,1 i Finlandja 0,3. (Dla porównania podajemy stan polskiej floty handlowej —0,067 milj. t. brutto, Red.).

Kalendarz zeszytowy na rok 1931

dołączamy bezpłatnie do dzisiejszego wydania pisma naszego dla wszystkich abonentów.

Rząd włoski a pobory urzędników

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego")

Rzym w styczniu.

W prasie polskiej pojawiły się pogłoski, że w Warszawie rozważana jest kwestja obniżenia poborów urzędniczych na wzór Włoch. Ponieważ sprawa ta dotyczy setek tysięcy obywateli w Polsce, — przeto interesującem będzie wyjaśnić, w jakim stopniu i w jakich warunkach rząd włoski zdecydował się na obniżenie poborów urzędniczych oraz czy i o ile wskutek tego położenie urzędników we Włoszech zmieniło się na gorsze.

Przedewszystkiem stwierdzić należy, że deficyt budżetowy włoski, który skłonił rząd faszystowski do tej operacji zapobiegawczej nie był wynikiem złej czy mylnej gospodarki państwowej ale wywołany został przez przyczyny od rządu niezależne. Jak to wykazaliśmy w korespondencji z dnia 20 grudnia, Włochy, w przeciwieństwie do Polski, muszą sprowadzać wszelkie nietylko surowce z zagranicy, ale nawet zboże i to w ilości wręcz olbrzymiej. Polska pod tym względem jest w innych zgoła warunkach i przy celowej, oszczędnej gospodarce państwowej nie potrzebuje obawiać się niespodzianek w tym stopniu, co Italja, po każdym roku nieurodzaju, bo jest organizmem samowystarczalnym, a przynajmniej bliskim samowystarczalności.

Armja urzędnicza i służba państwowa we Włoszech liczy 527.769 ludzi. Utrzymanie jej kosztuje państwo 9.122.078.123 lir rocznie. Cyfra to bardzo poważna, odpowiadająca jednej trzeciej wszystkich rozchodów państwowych, które wynoszą ponad 26 miljardów lir.

W przeciągu dziesięciu lat powojennych rząd włoski trzy razy podwyższał pensje urzędnicze. W listopadzie 1923 roku podniesiono je poraz pierwszy przy ogólnej reformie urzędniczej, dokonanej po wojnie. Następnie w roku 1925 znowu je podwyższono, ale w dwa lata później (1927) z chwilą rewalutacji liry zmniejszono urzędnikom dodatek drożyźniany, wskutek czego druga podwyżka uległa częściowemu, uzasadnionemu zresztą obniżeniu. Gdy jednak rewalutacja liry nie sprowadziła zniżki cen, a nawet przeciwnie ceny szły w górę, wówczas rząd w czerwcu 1929 roku poczynił dalsze polepszenia, a to głównie dlatego, żeby powstrzymać znaczny odpływ urzędników ze służby rządowej do przedsiębiorstw i instytucyj prywatnych, który silnie zaznaczył się w latach 1924—1929. Administracji państwowej ubyło wtedy wiele najtęższych sił.

Od lipca 1929 (t. j. od ostatniej podwyżki poborów) do 1 grudnia 1930 położenie, które skłoniło rząd do podwyższenia pensyj urzędniczych zmieniło się gruntownie. Nastąpił spadek cen hurtowych w całem świecie prawie o 40%. Wskutek tego spadła też cała działalność produkcyjna i przyszło ogólne przesilenie, które zaznaczyło się bezrobociem i zmniejszeniem płac. Ceny detaliczne jednakże wykazywały we Włoszech słabą tendencję ku zniżce. Rząd wobec deficytu budżetowego nie miał innego wyboru, jak przełamać drożyznę przez obniżenie poborów urzędniczych i równoczesne wywarcie nacisku na rynek w kierunku obniżenia cen artykułów spożywczych, dając sam przykład przez zmniejszenie taryf przewozowych i robiąc cały szereg ułatwień. Uniknął w ten sposób podwyższenia podatków, a co gorzej inflacji i wyszedł z błędnego koła.

W reformie poborów urzędniczych rząd wziął za podstawę stosunek ich 1 : 4 w odniesieniu do czasów przedwojennych. Ale należy tu podkreślić, że reforma została tak przeprowadzona, iż urzędnik w żadnym razie nie może pobierać mniej, jak pobierał 1-go lipca 1929 roku, t. j. przed ostatniem polepszeniem płacy. Ponieważ zaś w ostatnich 6 tygodniach wszystkie niemal artykuły spadły o 10% i więcej, stąd uszczerbek jakiego doznał urzędnik przez zmniejszenie pensji o 12% wyrównał się. Pozatem należy pamiętać, że urzędnik włoski jest nieporównanie lepiej sytuowany przez to, iż z reguły ma mieszkanie w kooperatywie, założonej przez rząd, za które nie tylko płaci minimalny czynsz (około 140—180 lir miesięcznie za 4—5 pokoi), ale w dodatku mieszkanie to po 20—25 letn. spłatach staje się jego własnością, a po jego śmierci przechodzi na rodzinę. W Polsce zaś urzędnik stracił połowę swych poborów wskutek spadku złotego, mieszkanie jest dla niego problemem częstokroć nie do rozwiązania a ponadto uległ on pauperyzacji powojennej. To ostatnie zjawisko jest natomiast obce społeczeństwu włoskiemu. Urzędnik rekrutuje się tu z warstw średnich, które już przed wojną były dość zasobne, a dziś naogół można powiedzieć, cieszą się zamożnością, gdyż nie należy zapominać, że we Włoszech ubogie jest państwo, a nie Włosi. Wręcz odwrotnie zatem jak w Polsce. Stopa życiowa i majątek Włochów wzrosły znacznie w stosunku do czasów przedwojennych. Jak z tego widać położenie urzędnika we Włoszech jest nieporównanie lepsze niż w Polsce.

S. M.

Przy sterze i w kajucie

Pamiętniki wojenne wielkich mężów stanu ukazują się w dalszym ciągu, a niektóre z nich zakreślone są na bardzo wielkie rozmiary. Odnosi się to przedewszystkiem do pamiętników Raymunda Poincaré'go, których tom VI pojawił się niedawno, a VII-my, z którego ukazują się wyjątki po pismach, pojawi się również niebawem na półkach księgarskich, świadcząc o niezmożonej niczem pracowitości i energji b. prezydenta republiki francuskiej i premjera, który niedawno podźwignął się z łoża bardzo ciężkiej choroby. W Berlinie znów w wydawnictwie Ullsteina wyjdzie niezadługo III tom pamiętników b. kanclerza Rzeszy, ks. Bernarda Bülowa, zajmujący się specjalnie okresem wojny.

Tak więc po obu stronach dawnego frontu wojennego, jak i obecnego historycznego odzywają się głosy, zasługujące na specjalną uwagę tak ze względu na stanowiska, które zajmowali autorzy, jak i na ich osoby. Pamiętniki Poincaré'go są wspomnieniami sternika, który w przełomowych dla Francji czasach, z pomostu kapitańskiego, z wyżyn stanowiska prezydenta republiki kierował wspólnie ze zmieniającemi się gabinetami losami wojny i bardziej niż kiedykolwiek inny powołany był i jest do ogarnięcia całokształtu wypadków. Ks. Bülow zaś, który oddawna już musiał się rozstać z urzędem kanclerskim, ogarnia wydarzenia raczej z punktu widzenia widza w wikwintnej kajucie salonowej, widza, znajdującego się w stanie trwałej, choć maskowanej przyjaźnią i uprzejmością, niełaski kapryśnego cesarza Wilhelma i który w opowiadaniu swem nie kryje się ze swojem niezadowoleniem i bardzo ostrą zazwyczaj krytyką.

Pamiętniki Poincaré'go są sumiennem sprawozdaniem żyjącego jeszcze reżysera wielkich wypadków z swojej działalności. Wspomnienia potężnego ongi magnata niemieckiego, który pozwolił ogłosić je dopiero po swojej śmierci, są pogrobową zemstą na zmiennym i neurastenicznym cesarzu i na nieudolnych w oczach poprzednika następcach.

Różnice między piszącymi mężami stanu, o których mówimy, są bardzo wielkie, a wynikają zarówno z odmiennych środowisk, z których pochodzą, jak i z różnicy charakterów indywidualnych. Raymund Poincraré, adwokat i polityk, pochodzący z rodziny mieszczańskiej, zawdzięcza wszystko sam sobie, swojej nieznużonej pracowitości, talentowi i powszechnie uznanej prawości. Bülowa do odegrania wybitnej roli powołało samo już książęce nazwisko, powtarzające się tylekrotnie na kartach historji Niemiec, a któremu on dodał nowego blasku, może zresztą niezbyt trwałego, błyskotliwą, choć niezawsze głęboką, intelligencją, świetnym darem wymowy, podbijającym zwłaszcza w rozmowach towarzyskich i niesłychaną pamięcią, interesującą się w wysokim stopniu stroną osobistą wielkich wypadków, ich kulisami, intrygami i plotkami. W dziele Poincaré'go znać rękę równocześnie adwokata i historyka, który gromadzi cierpliwie materjał, mający wyczerpać temat i poprzeć postawione twierdzenia. Zasługuje to tembardziej na uwagę, że wspomnienia b. prezydenta republiki pisane są z dnia na dzień w gorączkowym przebiegu wielkich wypadków.

Ks. Bülow gromadził również materjał dla swojej pośmiertnej zemsty i rehabilitacji. Nowoogłoszone ustępy jego wspomnień, odnoszące się do czasów wojennych, pełne są delikatnych, ale dotkliwych złośliwości pod adresem b. cesarza. Nie waha się manjer władcy, który tyle już lat przesiedział na tronie, nazwać narowami źle wychowanego chłopca. Z najwyższem lekceważeniem krytykuje nieudolność swego następcy na stanowisku kanclerza, Bethmanna-Hollwega, i jego pomocnika Jagowa i z widocznem zadowoleniem podaje in extenso list swego następcy, w którym ten prosi go z widocznym niepokojem o zaniechanie krytyki jego osoby i działalności.

Bardzo ciekawą jest wymiana listów między Bülowem a ministrem oświaty Studtem, który powołuje się na list Hindenburga. W liście tym Hindenburg zrzuca z siebie i z Ludendorffa „odpowiedzialność" za powołanie do życia „Królestwa Polskiego" i stwierdza, że plan cały zawdzięcza swoje wykonanie jedynie kanclerzowi Bethmannowi i jego pomocnikom, gdyż główna komenda interesowała się wyłącznie zarysowaną przez generała Beselera możliwością wyciśnięcia z Polski wielkiej ilości rekruta dla wyczerpanej armji niemieckiej.

Różnicę zasadniczą między oboma pamiętnikami można nakreślić w ten sposób: wspomnienia Poincaré'go są sprawozdaniem człowieka, który ma poczucie, że życie całe poświęcił swojej idei i że cel swój osiągnął. Pamiętniki Bülowa są błyskotliwem, lecz mimo to pełnem goryczy opowiadaniem o możliwościach utraconych zarówno przez Niemcy, jak i przez autora wspomnień. Dochodzi w nich do głosu człowiek, który krytykuje swój świat, lecz nie widzi świata nowego, który potępia małe błędy, lecz nie widzi ich podstawy zasadniczej, którą jest przeżycie się i szkodliwość całego systemu rządów przedwojennych i prowadzących wojnę Niemczech.

R. Z.

Rząd nie wystąpi z projektem konstytucji

„Sanacyjna" agencja prasowa „Iskra" donosi, że na zebraniu posłów i senatorów klubu B. B., desygnowanych do komisji konstytucyjnej w Sejmie oraz w Senacie, omawiano przystąpienie do prac nad zmianą konstytucji. „Iskra" powiada: „Po wyjaśnieniu, że rząd — pragnąc, aby nowa konstytucja była wynikiem prac samego społeczeństwa, oczekuje od B. B. W. R. inicjatywy w tym względzie — powołano komisję w składzie: prezesa J. Jędrzejewicza, wice-prezesa T. Hołówki, wicemarszałków Sejmu: St. Cara i Jana Piłsudskiego, oraz prezesa komisji konstytucyjnej Sejmu, prof. W. Makowskiego, z tem, że komisja ma ustalić metody tej zasadniczej pracy dla państwa".

A więc potwierdza, że rząd nie wystąpi ze swej strony z projektem konstytucji. Czy istotnie — w trosce serdecznej, aby nowa konstytucja była wynikiem prac samego społeczeństwa"?....

Prawa i obowiązki urzędników

Z kół urzędniczych piszą nam, co następuje:

Zamieszczona w „Kurjerze Pozn." korespondencja pewnej urzędniczki o Brześciu i wyborach zawiera m. in. wzmiankę, która wymaga odpowiedzi ze strony urzędniczej.

Wyrażając swe uzasadnione oburzenie z powodu męczenia w Brześciu więźniów politycznych, szan. autorka usprawiedliwiała swe oddanie kartki wyborczej na listę nr. 1, spełnieniem obowiązku jako „lojalna urzędniczka"

Szanowna Koleżanko! Wraz ze mną głosowało na listę nr. 4 tysiące urzędników państwowych, i nikomu z nas ani na myśl nie przyszło, że przez to mogliśmy się stać, chociażby przez jedną chwilę, nielojalnymi urzędnikami. Szliśmy przecież do urny nie jako radcowie, referenci, asesorowie, nauczycielki czy stenotypistki, lecz korzystając z przysługującej nam pełni praw obywatelskich. Spełniliśmy w dniu wyborów swój obowiązek zgodnie z nakazem sumienia, od którego w tej chwili wyłącznie zależni byliśmy.

Urzędnik, nie dotrzymujący istotnie lojalności, może i powinien być pociągnięty do odpowiedzialności dyscyplinarnej. Czy komukolwiek z nas za oddanie głosu na „czwórkę" mogłoby ze stanowiska prawa grozić to niebezpieczeństwo? Nie. Natomiast dyscyplinarka należy się urzędnikom, o ile z tytułu swego stanowiska wywierali na swych podwładnych nacisk, aby głosowali na „jedynkę". Było to nadużycie władzy dla celów ściśle partyjno - politycznych i postąpienie nielojalne.

Wprawdzie zarzutem nielojalności usiłowano nas istotnie odstraszyć od głosowania na „czwórkę", ale my, urzędnicy, nie jesteśmy takimi oportunistycznymi wykładcami prawa i elementarnych zasad politycznych, jak n. p. ów prawnik z „Dziennika Poznańskiego", co to z Szawła zamienił się dla karjery w Gawła, byśmy nie wiedzieli, że gdy w przyszłości fotele ministerjalne zajmą ludzie innych przekonań politycznych, to dzisiejsi „lojalni" prorządowcy staną się antyrządowcami. Jako urzędnicy natomiast musimy być szczerze i w pełni lojalni wobec państwa i władz jego w zakresie działalności naszej urzędniczej.

Urzędnik państwowy.

O zerwanie plakatu wyborczego B. B.

Ostrów, 14 stycznia.

Kupiec tutejszy p. Dezydery Splitt naszedł pewnego dnia dwóch ludzi, którzy na jego domu przy rynku nalepiali dużych rozmiarów plakat przedwyborczy BB. Jako właściciel domu wezwał ich, ażeby plakat ten natychmiast usunęli, a gdy tego nie chcieli uczynić, zdarł go sam i porzucił na ziemię.

Za czyn ten, odpowiadał obecnie p. Dezydery Splitt przed sądem. Po przeprowadzonej rozprawie sąd jednak nie mógł się dopatrzeć w postępowaniu p. Splitta żadnego czynu karygodnego i uwolnił go od winy i kary. (n)

Przyczynek do „historji"

Specjalny wysłannik „sanacyjnej" prasy w korespondencji z Madery doniósł, że „p. marszałek po obiedzie zjadł dwa banany".

Ustąpienie prezesa Bukowieckiego

Warszawa, 16. 1. (Tel. wł.). Wczoraj zgłosił swoją dymisję prezes Prokuratorji Generalnej Stanisław Bukowiecki. „Gazeta Warszawska" pisze, że dymisja Bukowieckiego nastąpiła podobno zaraz po wydaniu przez Prokuratorję Generalną opinji o podstawach prawnych umowy pożyczkowej w pewnem konsorcjum zagranicznem. (w)

Zmniejszenie liczby Kas Chorych w Polsce

Warszawa, 15. 1. (Tel. wł.) Podobno przygotowany już został projekt zmiany podziału terytorjalnego Kas Chorych na terenie całej Rzeczypospolitej. Projekt ten przewiduje zniesienie szeregu mniejszych Kas, w wyniku czego powstałoby na terenie całej Polski zamiast dotychczasowych 243 Kas tylko 57, z których każda obejmowałaby teren działalności kilku Kas dotychczasowych.

Wizyta łotewska

Warszawa, 16. 1. (Tel. wł.). 17. b. m. przybędzie do Warszawy szef 2 odziału łotewskiego sztabu generalnego pułk. Kikkuls na inspekcję placówki ataché wojskowego w Warszawie, oraz złoży wizyty w naszym sztabie generalnym.

Reorganizacja urzędu morskiego

Warszawa, 16. 1. (Tel. wł.) — W najbliższych dniach ukaże się w „Monitorze" rozporządzenie, wprowadzające zmiany w organizacji urzędu morskiego Gdyni. Najgłówniejszą zmianą będzie wydzielenie zarządu portu jako samodzielnej jednostki, pozostającej jednak nadal w ramach organizacyjnych urzędu morskiego.

Nowe plany rozbudowy Gdyni

Warszawa, 16. 1. (Tel. wł.) — W końcu stycznia odbędzie się w Warszawie posiedzenie stałej międzyministerjalnej komisji dla spraw rozbudowy portu gdyńskiego i wybrzeża morskiego. Na posiedzeniu omawiane będą plany rozbudowy dworca kolejowego, co jest konieczne ze względu na wzrastający obrót przeładunkowy, plan rozbudowy miasta portowego, budowy dróg dojazdowych do portu i do miasta, wreszcie projekt utworzenia uzdrowiska między Orłowem i Gdynią.

Propaganda za obniżką cen i warunki jej powodzenia

Co się robi, a co się zrobić powinno

Warszawa, 16. 1. (Tel. wł.) Donosiliśmy już o projektach, rozważanych w łonie rządu, których zastosowanie miałoby zapoczątkować proces obniżania cen na rynku. Akcja obniżki cen artykułów pierwszej potrzeby została powierzona ministrowi przemysłu i handlu, p. Prystorowi. Rząd nie określił jeszcze środków, jakiemi zamierza wpłynąć na potanienie artykułów pierwszej potrzeby.

Wszystko, co się dotąd o tych sprawach słyszy, ma charakter propagandy za obniżaniem cen, nie podaje jednak konkretnych możliwości przeforsowania takiego procesu.

Koła rządowe wychodzą z założenia, że obecny kryzys gospodarczy wywołany został w Polsce niedostateczną konsumcją rynku wewnętrznego. Wskutek tego rynek cierpi obecnie na nadmiar produktów. Umożliwienie konsumcji zapasów leży — zdaniem sfer rządowych — wyłącznie w rękach kół gospodarczych, które we własnym interesie muszą obniżyć cenniki i zmniejszyć rozpiętość pomiędzy ceną, płaconą przez hurtowników, a ceną płaconą przez konsumenta.

Wielka rola przypada przy obniżaniu cen organizacjom fabrykantów i kupców od ich wzajemnego porozumienia między sobą.

Obniżanie cen, wyrównywanie rozpiętości między cenami hurtowemi a detalicznemi nie będzie mogło dokonywać się żadną miarą kosztem obniżania płac robotniczych lub naruszenia ubezpieczeń społecznych.

Akcja rządu w kierunku obniżania cen, zdaniem naszem, może doprowadzić do bardzo miernych wyników. Nie zamierza ona bowiem naruszać głównych źródeł drożyzny: nadmiernych podatków i obciążeń społecznych, nie zanosi się również na obniżenie cen artykułów monopolowych, a wręcz przeciwnie — ma być wkrótce podniesiona cena zapałek. Tak samo rząd chyba nie zamierza obniżyć taryf kolejowych. Dopóki ciężary publiczne i bardzo wysoki wciąż jeszcze koszt kapitału nie obniżą się, trudno rokować akcji antydrożyźnianej istotnego powodzenia.

Robotnicy w obronie 500 zwolnionych

Warszawa, 16. 1. (Tel. wł.). W Zawierciu zatarg pomiędzy robotnikami a zarządem Tow. Akc. Zawiercie zaognił się. W fabryce pracuje 2.500 robotników. Wymówiono tam pracę 500 robotnikom. Na to robotnicy oświadczyli, że zgodzą się raczej na skrócenie czasu pracy, aniżeli na wydalenie kolegów. Robotnicy mieli odstąpić od swej pracy o godz. 10 wieczorem, nie zeszli stamtąd i pozostali w fabryce. Zarząd wstrzymał opalanie fabryki, mimo to wszyscy robotnicy zostali na miejscu. Nazajutrz rodziny robotników przyniosły śniadanie. W mieście panuje silne podniecenie. Robotnicy wysłali delegację do Warszawy do Ministerjum Pracy. (w)

Walka o stanowisko prezydenta Finlandji

Przed wyborem nowego prezydenta — Ostra kampanja przedwyborcza lappowców

Helsingfors, 16. 1. (PAT). W dniu wczorajszym Finlandja przystąpiła do obioru 300 elektorów, którzy dokonają wyboru prezydenta. Dotychczasowe dążenia do zjednoczenia pewnych ugrupowań politycznych ustąpiły miejsca walce pomiędzy ugrupowaniami, które dążą do przeprowadzenia własnych kandydatów. Najbardziej ożywioną agitację prowadzą stronnictwa narodowe zjednoczone, tj. „lappowcy". Wczoraj wieczorem zorganizowali oni ogromny pochód z pochodniami po ulicach Helsingforsu, w którym uczestniczyło przeszło 3000 osób i na placu Senatorskim urządzili owacje Svinhufwuda. Agrarjusze, przeczuwając klęskę swego kandydata Kallio, który nie mógłby liczyć na otrzymanie wymaganej ilości głosów, — zmienili uchwałę kongresu i wysunęli kandydaturę obecnego prezydenta Relandera. Możliwe jest, że socjalni demokraci nie mogąc przeforsować swego kandydata, oddadzą swe głosy na profesora Stahlberga, dzięki czemu szanse jego znacznie wzrosną.

Indje nie ustają w walce z Anglją

Bombay, 16. 1. (PAT). W mieście panuje wielkie podniecenie w związku z zapowiedzianemi na jutro manifestacjami, w czasie których przewidziane jest całkowite wstrzymanie ruchu kołowego, zamknięcie wszystkich magazynów i zupełne zawieszenie pracy. Manifestacje te organizowane pod nazwą „dnia męczenników Sholapuru", wywołane są niedawnem straceniem kilku uczestników rozruchów w Sholapur.

Rząd Bombayu ogłosił komunikat, informujący ludność, iż wydane zostały wszelkie możliwe zarządzenia celem uniemożliwienia jakichkolwiek wykroczeń ze strony nielegalnych organizacyj.

Bombay, 15. 1. (PAT.) Wszystkie oddziały policyjne zostały zmobilizowane celem uniemożliwienia zamieszek w związku z usiłowaniami stronnictwa kongresu całkowitego wstrzymania pracy dla zaprotestowania przeciwko niedawnym egzekucjom Poona. Z ogólnej liczby 80 przędzalń bawełny pracuje tylko 12, gdyż około 100.000 robotników rozpoczęło strajk.

Ułatwienie w spożyciu i sprzedaży alkoholu

Warszawa, 15. 1. Rada Ministrów uchwaliła przedłożyć Sejmowi projekt nowej ustawy o ograniczeniu sprzedaży i spożycia alkoholu. Z pośród ciekawszych postanowień nowy projekt podnosi granice zawartości alkoholu, który można sprzedawać we wszystkich lokalach i miejscach publicznych, z 2,5 do 4,5 proc. Zostało to wprowadzone ze względu na sprzedaż piwa, które przeważnie zawiera ponad 2.5 proc. alkoholu.

Następnie projekt nowej ustawy przewiduje złagodzenie zakazu sprzedawania alkoholu w niedziele i święta. Dotychczas obowiązywał zakaz sprzedaży od 3 godz. dnia poprzedzającego święto do 10 rano dnia następnego; został on jednak uznany za zbyt uciążliwy, przeto nową ustawą wprowadzono ograniczenie sprzedaży jedynie od godziny 6 do 2 popoł. w niedziele i święta.

Kategoryczne postulaty Sowietów co do przyszłej konferencji rozbrojeniowej

Moskwa, 16. 1. (Tel. wł.). Agencja TASS donosi: Ponieważ sprawa wyboru prezydenta, miejsca i daty powszechnej konferencji rozbrojeniowej jest obecnie w stadjum dyskusji, ambasady i poselstwa Z. S. R. R. w Wielkiej Brytanji, Niemczech, Italji, Norwegji, Persji, Polsce, Francji i Japonji złożyły u odnośnych rządów oświadczenia w sprawie przewodnictwa i miejsca obrad przyszłej konferencji rozbrojeniowej.

Na wstępie żąda rząd sowiecki, aby wszyscy uczestnicy konferencji rozbrojeniowej korzystali z całkowitego równouprawnienia, a to wobec tego, że na poprzedniej konferencji przygotowawczej nie dochowano rzekomo tego warunku w stosunku do rządu sowieckiego.

Drugie żądanie sowieckie brzmi w ten sposób, że przewodniczący przyszłej konferencji rozbrojeniowej nie może należeć ani do tej grupy państw, ani też do takiej organizacji międzynarodowej, która nie obejmuje wszystkich konferencyj, a więc nie może być to np. przedstawiciel państwa należącego do Ligi Narodów, do której Rosja nie przystąpiła. Przewodniczącego tego może wybrać tylko sama konferencja rozbrojeniowa ze swego łona.

Nie może być przewodniczącym konferencji rozbrojeniowej także przedstawiciel państwa, które zasadniczo zajmuje stanowisko negatywne w sprawie rozbrojenia, ani też państwa, które utrzymuje w sposób wybitny przemysł wojenny u siebie. W końcu nie może sprawować przewodnictwa przedstawiciel państwa, które nie posiada stosunków dyplomatycznych ze wszystkiemi uczestnikami konferencji.

Co do miejsca obrad konferencji rozbrojeniowej rząd Sowietów żąda wyznaczenia takiego punktu, który zapewnia bezwzględny spokój i bezpieczeństwo, a to nie odnosi się do Genewy. Konferencja rozbrojeniowa może się także zebrać tylko w takiem państwie, które pozostaje w stosunkach dyplomatycznych ze wszystkimi uczestnikami konferencji.

Nota rosyjska kończy się oświadczeniem kategorycznem, że rząd Sowietów weźmie udział w zamierzonej konferencji rozbrojeniowej tylko w tym wypadku, jeżeli te jego żądania zostaną całkowicie uwzględnione i uznane za prawnie uzasadnione.

Węgierska partja faszystowska.

Budapeszt, 15. 1. (PAT). Pod przewodnictwem Pronaya i Ostenburga utworzono węgierską partję faszystowską. Celem partji jest obalenie traktatu w Trianon, który będzie zwalczany wszystkiemi konstytucyjnemi środkami. Partja nawiąże kontakt z Węgrami obszarów zabranych.

Losowanie książeczek P. K. O.

W dniu 15 bm. odbyło się w Pocztowej Kasie Oszczędności 19 z rzędu losowanie książeczek na premjowane wkłady oszczędnościowe P. K. O. serji I-szej.

Premje po 1000 zł. padły na następujące numery książeczek: 287 1 801 4 680 6 796 7 999 10 209 11 762 12 446 13 037 13 597 14 006 17 323 18 618 19 963 20 288 20 889 21 218 23 719 24 031 24 314 27 288 27 980 28 172 29 063 30 079 30 141 30 598 31 003 31 307 32 409 32 449 32 445 32 790 32 894 34 006 36 567 37 691 37 956 38 632 38 634 40 419 40 677 42 069 42 196 42 376 42 978 43 007 43 644 43 683 44 567 44 965 45 959 45 968 47 178.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 16. 1. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 694.5 gr. (118,2 f. w. h.); b) pszenicy 744 gr. (126.4 f. w h.); c) jęczmienia przemiałowego 667 gr. (113.1 f. w. h.); d) owsa 568,5 gr. (78.1 f. w. h.).

„Ceny transakcyjne"

Żyto 135 tonn parytet Poznań	0,00—18,25

„Ceny orjentacyjne"
parytet Poznań

Żyto	17,50 – 18,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	21,25— 22,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień przemiałowy	20,00— 21,50
Usposobienie słabe.	
Jęczmień browarowy	25,00— 27,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	20,50— 21,75
Usposobienie słabsze.	
Mąka żytnia wł. work. 65%	29,50
Usposobienie słabe.	
Mąka pszen. 65% wł. work.	39,00— 42,00
Usposobienie słabe.	
Otręby żytnie	12 50— 13,50
Otręby pszenne	12,50— 13.50
Otręby pszenne (grube)	14,50— 15,50
Rzepak	41,00 – 43,00
Groch Victoria	28,00— 33,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Uwagi: Obroty na odmiennych warunkach: 45 tonn żyta, 15 tonn jęczmienia.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.915 zł; w Gdańsku na Warszawę 8.915 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 marek niem. w dewizach 211.63 do 211.93 zł, gotówką 211.23 zł, za 100 guldenów gd. w dewizach 172.74 zł do 173.00 zł, gotówką 172.40 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 16. 1. 1931 r.

Przebieg giełdy dzisiejszej był spokojny. Jakkolwiek doszło tylko do dwóch notowań, to jednakże obrót był dość duży, zaś w innych pap. procent. zauważono brak materjału.

Za 5 proc. poż. konwers. płacono 46½ proc., zaś premj. dolarowe oddawano po 48.— 47.— (za sztukę 5-dol.).

Dopytywano się o 8 proc. listy dolarowe Pozn. Ziem. Kredyt. po 90¼ proc. i o 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie po 38 proc., jak również o 6 proc. listy żytnie po 15 50, jednakże nie było żadnego materjału.

Akcje bankowe wzgl. przemysłowe bez notowania i bez tranzakcji.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominału).

5% Pożyczka konwersyjna 46½% P.

Kurs w złotych.

5% Pożyczka Premj. serja II 48.— 47.— O.

Tendencja spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 16. 1. 1931 r.

Waluty **Gotówka**

Dolary St. Zjedn. tr.: 8.92, sp.: 8.94, kup.: 8.90.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124,30	124,61	123,99
Holandja	358,90	359,80	358 00
Oslo	238,45	239,05	237,85
Londyn	43,31	43,42	43,20
Nowy Jork czeki	8,915	8,935	8.895
Nowy Jork kabel	8,924	8,944	8,904
Paryż	34,97	35,06	34.88
Praga	26,41	26,47	26,35
Szwajcarja	172,76	173,19	172,33
Wiedeń	125,45	125,76	125,14
Włochy	46,71	46,83	46,53
Berlin	212,10		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poż. inwest.		92,50
5% poż. premj. dol.	46,00	45,75
3% poż bud.		50,00
6% poż. dol.		68.00
10% poż. kol.		102,50

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00—159,00
Bank Zachodni	0,00— 70,00
Sole Potasowe	0,00— 90 00
Lilpop	0,00— 20 00
Starachowice	0.00— 11.50
Haberbusch	0.00—105.00

Tendencja słabsza.

Komentarz.

Dla papierów państwowych, listów zastawnych i akcyj tendencja niejednolita. Z bankowych słabszy Bank Polski, utrzymany Zachodni. Sole Potasowe utrzymane. Z metalurgicznych utrzymany Lilpop, mocniejsze Starachowice, ze spożywczych utrzymany Haberbusch.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 16. 1. 1931 r.

Spędzono: buhajów 1, krów 6, świń 380, cieląt 172, owiec 30, razem 589 zwierząt.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 16. 1. 1931 r.

Pszenica march. 75—76 kg.	254.00—256.00
Tendencja spokojna.	
Żyto march. 70—71 kg.	151 00—154.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień march. brow. od st. załadowania	199.00—213.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	188,00—194,00
Tendencja spokojna.	
Owies march od st. załad.	137.00—144.00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	29 25—36 50
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia przemiał do 60%	23.25—26,25
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	10,25 10,50
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	9 00— 9.50
Tendencja spokojna.	
Groch jadalny	22.00—24.00
Groch pastewny	19,00—21,00
Peluszka	20,00—21,00
Bób polny	17,00—18,00
Wyka	18 00—21.00
Makuch rzepakowy	9.00— 9.50
Makuch lniany	0.00—15.00
Wytłoki suche paryt. Berlin	5.80— 6 10
Śrót Soya	12,80 12 90

Ogólna tendencja spokojna.

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 16. 1. 1931 r.

Wypłaty na Warszawę	47,125—47.225
Noty wielkie	46,80 —47,20

Reforma opłat drogowych

Podstawą prawną t. zw. opłat drogowych jest ustawa z dn. 10. XII. 1920 r. „o budowie i utrzymaniu dróg publicznych“ (Dz. Ust. z 1921 r. Nr. 6 poz. 32), a właściwie ust. art. 19 i 23 tej ustawy. Z nich pierwszy mówi o specjalnych funduszach drogowych, które się tworzą bądź z sum, czerpanych z ogólnych funduszy samorządowych, bądź też z opłat specjalnych, na ten cel przeznaczonych. Art. 23 pozwala na nakładanie specjalnych opłat drogowych na tych, którzy z budowy lub utrzymania drogi ciągną specjalne korzyści, lub też tych, którzy nadmiernie zużywają drogi. Opierając się na tak szczupłych i ogólnikowych przepisach ustawowych, wzór statutu o opłatach specjalnych i dopłatach drogowych, rozesłany przez ministerstwo spraw wewnętrznych, precyzuje, że rozkład opłat drogowych na poszczególnych płatników następuje w stosunku do podatku gruntowego, do sum zapłaconych świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych oraz sum zapłaconego państwowego podatku od nieruchomości. Ponadto statut przewiduje prawo nakładania dodatkowych opłat na zużywających nadmiernie drogi, jak np. kopalnie, fabryki i inne przedsiębiorstwa.

Obecny stan prawny w dziedzinie opłat drogowych musi być jak najszybciej zmieniony. Przedewszystkiem jest rzeczą zupełnie niedopuszczalną, by podstawa pobierania tak jednak ważnych, a dla wielu płatników bardzo uciążliwych opłat, jakiemi są opłaty drogowe, opierała się na dwu krótkich, a w treści swej niezwykle ogólnikowych artykułach ustawy. Wszystkie zaś merytoryczne przepisy, w tej liczbie nawet określone, kto powinien powyższe opłaty ponieść, zawarte są w statucie wzorowym, którego charakter prawny jest zupełnie nieokreślony.

Następnie, jeśli chodzi o samą treść statutu, to obarczenie opłatami drogowemi płatników podatku gruntowego, świadectw przemysłowych i nawet rejestracyjnych oraz państwowego podatku od nieruchomości, jako tych, którym budowa lub utrzymanie dróg ma przynosić specjalne korzyści, jest zupełnie dowolne i nie znajduje uzasadnienia, ani we faktycznych stosunkach, ani w brzmieniu ustawy. Wreszcie statut zniekształca całkowicie pojęcie „opłat“, o których mowa w statucie, gdyż opłaty mają charakter bezpośredniego ekwiwalentu za jakąś usługę, udzieloną przez związek publiczno-prawny jednostce, natomiast opłaty, ponoszone przez płatników, powyższych podatków charakteru takiego bezpośredniego ekwiwalentu nie posiadają. Jeśli dodać do tego, że opłaty drogowe są dla wielu podatników ciężarem nadmiernym, to wszystko sprawia, iż reforma w tej dziedzinie winna nastąpić, jaknajszybciej.

W sprawie kierunku reformy, są do wyboru dwie drogi. Można pokrywać wydatki na cele drogowe z ogólnych funduszów państwowych i samorządowych, wychodząc z założenia, że utrzymanie dróg leży w interesie wszystkich obywateli. Można wybrać inną drogę i dochody na fundusz drogowy czerpać ze specjalnych podatków celowych, któreby jednak dotykały osób, otrzymujących bezpośrednie korzyści z istnienia drogi, wychodząc z założenia, że one właśnie są w istnieniu drogi najwięcej zainteresowane. Właściwe jednak rozwiązanie da się osięgnąć na drodze pośredniej. Mianowicie fundusze drogowe powinny być czerpane zarówno z funduszów ogólnych, jak i z podatków specjalnych, jak to zresztą mówi art. 19 dzisiejszej ustawy. Chodzi tylko o to, by jak najszybciej zmienić zasady pobierania podatku drogowego i pobierać je od osób rzeczywiście specjalnie zainteresowanych. Osobami zaś specjalnie zainteresowanemi są ci, którzy dróg używają, a więc właściciele pojazdów, różnych rodzajów.

Istnieją trzy sposoby opodatkowania pojazdów. Przedewszystkiem można pobierać podatek od każdorazowego przejazdu przez dany odcinek drogi (rogatkowe); tę formę pobierania podatku trzeba jednak odrzucić, gdyż przy współczesnych warunkach komunikacyjnych, tamowałaby ona normalny ruch na drogach. Pozostają więc dwie formy: podatek ryczałtowy od pojazdów i podatek, pobierany od środków pędnych. Pierwszego rodzaju podatek pobierany być może przy wyprodukowaniu danego pojazdu, bądź też corocznie. Tego typu podatki istnieją między innemi w Niemczech, w Anglji, w Francji, w Danji, ograniczają się jednak tylko do samochodów. Wysokość podatku zależy w Anglji i w Niemczech od siły motoru, w Danji od wartości samochodu. Druga forma podatku drogowego również faktycznie ogranicza się do pojazdów motorowych, gdyż przeważnie opodatkowuje benzynę.

Czy u nas należy pójść za jednym lub innym wzorem, czy też śladem Danji przyjąć u siebie obydwie formy podatku, trudno przesądzać. Należy jednak wziąć pod uwagę, że motoryzacja w Polsce jest o wiele słabsza, niż zagranicą, wobec czego do opodatkowania należy pociągnąć również innego typu pojazdy poza motorami. W każdym jednak razie konieczność szybkiego wydania ustawy o podatku drogowym jest niewątpliwa.

J. Prus.

Jak już donosiliśmy wczoraj, wniesiono do Sejmu projekt ustawy o utworzeniu państwowego funduszu drogowego, której postanowienia podajemy poniżej:

Podatek od samochodów będzie wymierzony w następującej wysokości: od samochodów osobowych do własnego użytku 40 zł od każdych 100 kg., o ile samochód nie waży więcej jak 1.500 kg. O ile więcej, to 600 zł od 1.500 kg., a następnie po 50 zł od każdych dalszych 100 kg. Od samochodów, używanych w celach zarobkowych po 50 zł od 100 kg. Od samochodów ciężarowych lub traktorów, służących do własnego użytku, takie same stawki, jak od samochodów osobowych.

Od samochodów ciężarowych i traktorów, używanych w celach zarobkowych po 60 zł od 100 kg. do 1.500 kg., a przy samochodach cięższych niż 1.500 kg. 900 zł od 1.500 kg., a następnie po 70 zł od każdych dalszych 100 kg.

Od przyczepek, zarówno osobowych, jak ciężarowych po 50 zł od 100 kg. Od motocyklów 50 zł, a od motocykla z przyczepką 75 zł.

Od tego podatku są wolne samochody, należące do korpusu dyplomatycznego, samochody rządowe, samorządowe, kolejowe, pocztowe oraz zakładów użyteczności publicznej, jak szpitale, straż pożarna, pogotowie itd.

Podatek od biletów na przejazd autobusami ma wynosić ½ część ceny biletu.

W uzasadnieniu projektu tej ustawy przytoczono kalkulację, według której podatek od samochodów przyniesie 23 miljony złotych, podatek od biletów autobusowych 22 miljony złotych, grzywny 500 tysięcy złotych, opłaty od reklam wzdłuż dróg 100 tys. złotych, opłaty od niektórych pojazdów konnych oraz samochodów, używanych do zarobkowego przewożenia towarów (opłata ta ustanawia się 3 gr od tonny i klm.) 3 miljony złotych. Razem okrągło 48 milj. zł rocznie.

W sprawie zajścia z policją na Chwaliszewie

Sprostowanie sprostowania.

W nrze 583 „Kurjera Poznańskiego“ z 18. 12 ub. roku zamieściliśmy sprawozdanie z posiedzenia rady miejskiej, na którem radny p. Libera wniósł interpelację w sprawie zajść na Chwaliszewie między policją a p. Edmundem Rucińskim. Po miesiącu komendant wojewódzki P. P. p. inspektor Goździewski nadesłał nam sprostowanie, które zamieściliśmy w nrze 18 „Kurjera“. Na to teraz od p. Edmunda Rucińskiego otrzymujemy poniższe pismo z prośbą o zamieszczenie:

Powołując się na § 11 ustawy prasowej, proszę uprzejmie o łaskawe umieszczenie poniższego sprostowania, oświetlającego niezgodny z rzeczywistością komunikat w nrze 18 „Kurjera Goździewskiego w nrze 18 „Kurjera Poznańskiego“.

1) Prawdą jest, że 23 listopada 1930 roku policja poznańska w nocy o godz. 1,30 aresztowała nie „jakiegoś“, lecz istotnego inwalidę Ed. Rucińskiego — dowód: inwalidowa książka wojskowa. O znęcaniu się nademną jako inwalidą, wiedzieć musiał st. posterunkowy Ratajczak, pełniący dyżur i obecny wówczas w komisarjacie.

Nieprawdą jest, że byłem „podchmielony“ i że zaatakowałem pełniącego służbę posterunkowego na Chwaliszewie. Również nieprawdą jest, jakobym został wezwany do wyleg tymowania się, oraz jakobym wywołał zbiegowisko i awanturę, jak i to, że stawiałem opór. Prawdą jest natomiast, że w obecności świadków pp. M. Grzelczaka, Edw. Bąka, Czesł. Lubońskiego, J. Kęcińskiego oraz wielu innych, których tu nie wymieniam, a którzy wezwani zostali do protokółu, zaczepiony zostałem przez nieznanego nam nocnego awanturnika, który z chwilą zjawienia się trzech policjantów uciekł, a w miejsce tegoż, zostałem ja aresztowany, w nieludzki sposób szarpany i odprowadzony na kom.sarjat. Na zwróconą uwagę, że jestem inwalidą wojennym i że udam się dobrowolnie do komisarjatu, jako odpowiedź otrzymałem gwałtowne pchnięcie.

Dwóch świadków i to pp. C. Grzelczak i Ed. Bąk, zostało również pokopanych przez posterunkowego nr. 180, a wskutek odniesionych okaleczeń udał się p. Grzelczak pod opiekę lekarską, któremu też lekarz wystawił odpowiednie świadectwo.

Prawdą jest, że znany jestem w dzielnicy Chwaliszewa jako spokojny i lojalny obywatel, mający pewne zasługi w organizacjach społecznych, w niektórych nawet piastując tytuł członka honorowego. Nigdy w życiu nie byłem „awanturnikiem“ i nigdy też nie dawałem powodu do zaczepek ulicznych. Dowodem tego niezbitym jest, że cieszę się zaufaniem członków poważnej, od lat 35 istniejącej organizacji społecznej, liczącej 800 członków, w której piastuję od kilku lat urząd prezesa.

2) Prawdą jest, że policjanci w komisarjacie pobili i pokopali mnie. Potwierdzę to każdej chwili przysi gą Prócz świadków zajścia w liczb e około 13 (wszyscy prawie członkowie zarządu Tow.!) żadnego innego zbiegowiska ludzi nie było.

Nieprawdą jest, że po 30-minutowem pobyciu w komisarjacie zwolniono mnie. Natomiast prawdą jest, że brat mój, który był również świadkiem smutnego zajścia, przez całą godzinę i 15 minut interwenjował u dyżurnego st. posterunkowego Ratajczaka i dopiero o godz. 2.45 zostałem zwolniony i to — bez spisania protokółu.

Zaznaczam osobno, że sprawą tego zajścia zajmie się sąd, do którego się zwróciłem.

Edmund Rucinski.

Poznań, 15 stycznia 1931 roku.

Sprawa awansów i przemianowań pracowników państwowych

9. bm. odbyło się w Warszawie nadzwyczajne zgromadzenie Delegatów Centr Komisji Porozumiewawczej Zw. Zaw. Prac. Państwowych. Przedmiotem obrad było ostatnie zarządzenie rządu o wstrzymaniu awansów i przemianowań pracowników państwowych. Jednomyślnie powzięto na wymienionem zabraniu nast uchwałę:

„1. Różnorodność przepisów, normujących prawa i obowiązki pracowników państwowych, zatrudnionych częstokroć nawet w tym samym dziale służby państwowej oraz brak wytycznych w polityce personalnej, wytworzyły wysoce anormalną sytuację, iż olbrzymia część pracowników nie różniąca się od swych kolegów mianowanych na stałe, względnie etat, ani kwalifikacjami ani rodzajem zatrudnienia czy też ilością lat pracy, pozostaje na służbie państwowej w charakterze nieetatowych, tymczasowych, prowizorycznych, kontraktowych, czasowych itp., co powoduje dla zainteresowanych nad wyraz dotkliwe straty.

2. Brak ścisłych kryterjów przy awansach względnie ich nieprzestrzeganie, w szczególności zaś niezwiązanie awansu z ilością lat służby (z wyjątkiem nauczycielstwa), obsadzanie wakujących stanowisk nowemi siłami z zewnątrz, wreszcie zaznaczająca się tendencja do zmniejszania ilości etatów, przy równocześnie wzrastającym zakresie działania pracowników w różnych dziedzinach służby państwowej spowodowały stan, w którym pracownicy całemi latami oczekują na słusznie należny im awans.

W tych warunkach zarządzenie Rządu o wstrzymaniu awansów i wszelkich przemianowań (na stałe, etat itd.) pracowników państwowych godzi w szczególnie krzywdzący i bolesny sposób w szerokie rzesze zainteresowanych, którzy mieli prawo oczekiwać, iż ich materjalna względnie prawna sytuacja zostanie, choć w pewnym zakresie, sprawiedliwie unormowana.“

Tyle uchwała. A przecież olbrzymia część urzędników państwowych tak wielkie pokładała nadzieje, głosując na listy „sanacyjne“ w czasie wyborów.

BAYER ASPIRIN W TABLETKACH

Środek tak wspaniale uśmierzający bóle, jest często przedmiotem podrabiania. Dlatego też przy bólu głowy i zębów, przeziębieniu, reumatyzmie, należy przyjmować tylko tabletki, które jak i opakowanie opatrzone są znakiem BAYER.

BAYER

ISTNIEJE TYLKO JEDNA ASPIRINA!

nw 7185

Statystyka ofiar wojny w Polsce

Według ostatniej statystyki ogólnej, opracowanej przez ministerstwo pracy i opieki społecznej na zasadzie otrzymywanych sprawozdań statystycznych referatów inwalidzkich przy władzach powiatowych administracji ogólnej, liczba inwalidów wojennych w Polsce wynosi 143.245 osób. Z tego na m. st. Warszawę przypada 5.828 inwalidów, na woj. warszawskie 4.386, łódzkie 5.075, kieleckie 3.360, lubelskie 4.800, białostockie 2.342, wileńskie 1.562, nowogródzkie 1.349, poleskie 1.690, wołyńskie 3.276, poznańskie 28.982, pomorskie 14.090, śląskie 17.074, krakowskie 17.371, lwowskie 18.076, stanisławowskie 7.917, tarnopolskie 6.067.

Z pośród tych inwalidów 72.6 proc. straciło częściowo lub całkowicie zdolność do pracy wskutek ran, kontuzyj i uszkodzeń ciała, 5.5 proc. skutkiem gruźlicy, 1 proc. skutkiem chorób zakaźnych i ich następstw, 1,1 proc skutkiem ślepoty, 0.8 proc. skutkiem chorób umysłowych, oraz 19 proc. skutkiem innych chorób.

Z ogólnej liczby inwalidów prawo do zaopatrzenia pieniężnego ma tylko 114.595 inwalidów, pozostała zaś liczba 28.650, obejmująca inwalidów poniżej 15 proc. utraty zdolności do pracy, nie ma prawa do zaopatrzenia, natomiast korzysta z bezpłatnego leczenia chorób, pozostających w związku ze służbą wojskową, oraz ma prawo do zapomóg i szkolenia.

Z działalności Tow. Czytelni Ludowych

Dnia 13 stycznia 1931 r. odbyło się w lokalu T. C L. przy ul. Franciszka Ratajczaka 16 zebranie Rady Głównej i Zarządu Głównego T. C. L pod przewodnictwem p. Wojewody hr. Adolfa Bnińskiego.

Ks. Ant. Ludwiczak, w imieniu Zarządu Gł., dał sprawozdanie z działalności T. C. L., które zostało przez Radę Główną zatwierdzone.

Uchwalono:

1) w uznaniu doniosłych rezultatów, jakie dają Uniwersytety ludowe, dążyć do ich zakładania na terenie całej Polski, w porozumieniu z pokrewnemi organizacjami; sprawa ta ma tak doniosłe znaczenie, że nawet obecny kryzys gospodarczy nie może wpłynąć na powstrzymanie biegu tak pożytecznej akcji;

2) budowę domu oświatowego w Katowicach, prowadzić nadal w miarę dopływu funduszów;

3) urządzić w czerwcu b. r. obchód 10-lecia istnienia Uniwersytetu Ludowego w Dalkach;

4) powołać na drugiego członka Zarządu Gł T. C. L. p. Stanisława Moskalewskiego b. Wojewodę Lubelskiego.

Pochód na Kowno

Kowno, 15. 1. (PAT). Wobec wytworzonej sytuacji, w kołach chrześć.-demokracji projektowany jest pochód na Kowno. Obecnie są już w toku przygotowania.

JUŻ JEST ZE DO ŚWIEŻYCH ZBIORÓW NABYCIA W HANDLACH KOLONJALNYCH

ŚWIATOWEJ SŁAWY

herbata LYONS'A

Tw 781

O pomnik na cześć ochotników z Ameryki

Rodacy!

Przeszły świetne uroczystości z okazji 10-lecia niepodległości Polski. Przebrzmiały echa wspaniałych obchodów, upamiętniających 10-lecie zwycięstw oręża polskiego nad hordami bolszewickiemi w roku pamiętnym 1920.

Złożono hołd bohaterom poległym na polu chwały za wolność ojczyzny i triumf dobrej sprawy, oddano cześć duchowym wodzom Narodu i tym, którzy w bój prawy wiedli zastępy polskich żołnierzy. Założono komitety budowy pomników zasłużonym synom wyzwolonej ojczyzny. Uczczono w prasie, w specjalnych wydawnictwach, na okolicznościowych akademjach i zebraniach niemal wszystkich tych, co ofiarą krwi swej, zdrowia, majątku i pracy położyli cegiełkę pod gmach państwowy i potęgę wskrzeszonej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej.

Czyż naprawdę sprawiedliwości dziejowej stało się zadość? Czy odruch wdzięczności społecznej i urzędowej nie pominął nikogo z zasłużonych? Czy możemy odpowiedzieć z czystem sumieniem, że nie zapomnieliśmy przedewszystkiem o tych, co mając niezależność obywatelską i dobrobyt, stanęli do szeregu, walcząc o wolność dla ojczyzny — bez przymusu, nawet moralnego, bez żadnej nadziei na późniejszą zapłatę czy też inne osobiste korzyści — nic nie mając do wygrania — wszystko do stracenia: życie, zdrowie, mienie, dochodowe stanowiska — wszystko dla hasła: „Bóg i Ojczyzna"!

Czyż oddano tym szarym, bezimiennym bohaterom z za Oceanu cześć publiczną i honory wojskowe tak, jak na to oni w pełni zasłużyli?

Na te ważkie pytania każdy z nas musi odpowiedzieć otwarcie. po męsku: nie!

Nie upamiętniono w należyty sposób ofiarnego czynu polskiego wychodztwa w Ameryce, które na pierwszy zew macierzy, kruszącej kajdany niewoli, na pierwsze echo surm bojowych, zwołujących Polaków do walki o niepodległość, pospieszyło w tysiącznych zastępach, by stanąć na ziemi francuskiej pod sztandarami Orła Białego.

Nie przekazano potomności trwałego dokumentu, stwierdzającego dobitnie, jak to pod przewodem generała Hallera najprzód na polach bitewnych męczeńskiej Francji wespół z żołnierzami wszystkich armij sprzymierzonych, zwycięskie wiedli zapasy z najazdem niemieckim i jak później, na rubieżach zmartwychwstającej ojczyzny musieli walczyć o własnych tylko siłach przeciwko dziesięciokrotnie liczniejszym hordom kilku wrogów naraz.

Nie doceniamy dotychczas jeszcze, jak dalece wówczas zaważyła na szali sprawiedliwości dziejowej zdecydowana postawa Polonji amerykańskiej, która niezwłocznie po wybuchu wielkiej wojny wypowiedziała się bez zastrzeżeń po stronie aljantów, zyskując tem coraz żywsze sympatje dla sprawy polskiej.

Nie okazaliśmy również należnego uznania dla ofiar, złożonych za ciężko zapracowane grosze przez nasze wychodztwo na propagandę polską w obcych państwach na pomoc dla cierpiących skrajną nędzę rodaków w kraju, oraz na akcję rekrutacyjną ochotnika polskiego w Ameryce.

My, starzy towarzysze broni, zrzeszeni dziś w Związku Hallerczyków, oparci mocno o całe rdzennie polskie społeczeństwo, pomni świetnej przeszłości Piastów, Jagiellonów, Batorych i Sobieskich, wpatrzeni w jasną przyszłość nowej Polski chrześcijańskiej, rycerskiej, praworządnej i niepodzielnej wołamy:

Ochotnikowi polskiemu z Ameryki, żołnierzowi błękitnej armji polskiej, uczestnikowi wielkiej wojny i zwycięskich walk ze wschodnim najeźdźcą — cześć!

Wychodztwu polskiemu na ziemi szlachetnego Waszyngtona, a przedewszystkiem matkom, które w wierze ojców i ukochaniu dla Polski bohaterskie serca w swych synach tak kształtować umiały: cześć!

Pamięć czynów chwalebnych ich serc niezłomnych, wiernych zawsze ojczystej ziemi i świętości żołnierskiej przysięgi, zakujemy w pomnik spiżowy, który w stolicy Polski po wieczne czasy będzie przypominał idącym pokoleniom, że przed piórem traktatów, granice Najjaśniejszej Rzeczypospolitej kreśliło wraz z innymi rycerzami zpod znaku Orła Białego trzydzieści tysięcy bagnetów polskich ochotników z Ameryki.

Zarząd Główny
Związku Hallerczyków.

Uwaga: Zarząd główny Związku Hallerczyków na posiedzeniu z dnia 8. stycznia 1931 r. postanowił jako Komitet Organizacyjny Budowy Pomnika ku czci Ochotników z Ameryki b. Armji Polskiej we Francji przeprowadzić całą akcję, zmierzającą do zrealizowania tego dzieła, w stałej łączności i najściślejszej współpracy ze społeczeństwem oraz polską prasą.

Siedzibą Komitetu Organizacyjnego jest lokal Związku Hallerczyków w Warszawie, ulica Piękna 44, dokąd też należy kierować wszelkie zgłoszenia współpracy oraz inną korespondencję.

Sekretarjat Komitetu urzęduje codziennie od godziny 11 — 1 popoł. i od 5 — 7 wieczorem. Tel. 8-69-29.

Warszawa, d. 12 stycznia 1931 roku

Sprawa Brześcia

Protestacyjny wiec lwowskiej młodzieży akad.

Warszawa, 16. 1. (Tel. wł). Wczoraj wieczorem odbył się we Lwowie protestacyjny wiec młodzieży w sprawie Brześcia. W wiecu brało udział 1.500 studentów, potępiając gwałty i okrucieństwa. W drugiej części młodzież wyraziła hołd Wojciechowi Korfantemu. (w)

Stanowisko Klubu Narod. wobec b. prokuratora a obecnego ministra

Warszawa, 16. 1. (Tel. wł.) Klub Narodowy wystosował do prezesa komisji budżetowej, posła Byrki, następujące pismo:

„Mamy zaszczyt zawiadomić pana prezesa, że członkowie komisji budżetowej Sejmu z ramienia Klubu Narodowego, aby w sposób najdobitniejszy dać wyraz stanowisku Klubu Narodowego wobec b. prokuratora w sprawie brzeskiej p. Czesława Michałowskiego jak i ministra sprawiedliwości, nie wezmą udziału w rozprawach komisji nad budżetem tego ministerstwa. Roman Rybarski, Wojciech Trąmpczyński, Seweryn Czetwertyński, Stanisław Rymar, Jan Poplewski, Stanisław Jasiukowicz". (w)

Dalsze głosy społeczeństwa

Młodzi Obozu Wielkiej Polski w Gnieźnie przesyłają nam następującej treści rezolucję, którą podajemy w urywkach:

„Wstrząśnięci do głębi serc naszych ponurą tragedją w twierdzy brzeskiej, która podważyła moralne podstawy życia społecznego w Polsce, nie możemy biernie patrzeć na szarganie honorem Polski, który jest naszą największą świętością.

Brześć zaryl się krwawym znakiem w sercach naszych i rany te póty się nie zagoją, póki nie zostaną ukarani tak pośredni i bezpośredni sprawcy pogwałcenia prawa obywateli.

My Młodzi Obozu Wielkiej Polski nie możemy dopuścić, aby ustaliło się przekonanie, że w Polsce mogą pozostać nieukaranemi czyny, stojące w sprzeczności z prawem.

Jest rzeczą dla nas strasznie bolesną, że podobne bezprawia dzieją się w Polsce w XX wieku, wieku kultury i cywilizacji.

Brześć jest bolesnym policzkiem dla całego młodego pokolenia polskiego, które pokrywa się rumieńcem wstydu wobec całego świata cywilizowanego.

Niechaj jednak dowie się cały świat cywilizowany, że młode pokolenie polskie jest oparte na silnych podstawach moralnych, na zdrowym duchu, na poczuciu praworządności. Prawo musi zwyciężyć!!"

Uprzywilejowany więzień brzeski b. pos. B.B. Baćmaga

Dzisiejsze pisma „sanacyjne" podają odpis protokółu z zeznań b. posła B. B. Baćmagi, złożonych swego czasu przez niego jako świadka w procesie przeciwko członkom radomskiej rady miejskiej.

Zeznania Baćmagi rozpoczynają zasługujące na uwagę personalja:

„Józef Baćmaga, lat 42, katolik, więzień skazany na 3 lata więzienia (!) wyrokiem nieprawomocnym".

A więc stwierdźmy fakt: Baćmaga b. poseł B. B., przed uwięzieniem go w Brześciu był już skazany na 3 lata więzienia — za defraudacje.

Wśród uwięzionych w Brześciu posłów znalazł się jeden „reprezentant" B. B. By móc osadzić Baćmagę w Brześciu, sędzia Demant, jak to wynika z cytowanych poniżej — za prasą „sanacyjną" — zeznań Baćmagi, oskarżył go ponownie o defraudację, co stanowiło już przedmiot doręczonego Baćmadze aktu oskarżenia przez sąd okręgowy w Radomiu i w tej sprawie Baćmaga znajdował się na wolności za poręczeniem, oraz o podpalenie, w którem śledztwo zostało umorzone na wiosnę ub. roku.

Odnośny punkt zeznań Baćmagi brzmi dosłownie:

„Sędzia Demant wręczył mi postanowienie, że jestem oskarżony o defraudację i podpalenie. Powiedział, że takie jest oskarżenie. O tę defraudację miałem już dawno przed aresztowaniem akt oskarżenia z radomskiego sądu i byłem na wolności za poręczeniem, a sprawa o podpalenie była umorzona jeszcze na wiosnę."

Baćmaga był jednakowoż w Brześciu traktowany odmiennie od reszty więźniów, bardzo łagodnie.

Baćmaga zeznaje: „Sprzątanie celi polegało na zamieceniu i wyniesieniu kubła z nieczystościami. Kiernik i Balicki wynosili swoje nieczystości i moje (!!). Oni myli kubły miotłą... Z początku nie dostawałem książek, a później zarys historji pułku.

„Korfanty, z którym siedziałem, mówił, że kiedy go wzięli do wylania nieczystości, to oficer uderzył go za to, że w kuble była sloma. Mówił, że go uderzył cztery razy i że to był oficer.

„Mnie nikt nie bił. Z Korfantym siedziałem przez 11 dni"

Podajemy powyższe urywki z zeznań Baćmagi, by uwypuklić to, co skrzętnie prasa „sanacyjna" chce ukryć, mianowicie fakt, nie ulegający najmniejszej wątpliwości, że Baćmaga był w Brześciu na innych prawach, aniżeli reszta więźniów. Prasa „sanacyjna, powołując się na jego zeznania, chce opinji publicznej zasuggerować przedewszystkiem te miejsca z nich, które mówią o tem, że „chleba było początkowo mało, ale później dosyć", że „książki do czytania były", że „więźniom mówiono Pan a nie ty" itp. I te miejsca podkreśla — tłustym drukiem.

O tem, że Baćmaga, skazany na 3 lata więzienia za defraudację, chce się wkupić w łaski B. B. różowaniem Brześcia, o tem oczywiście prasa „sanacyjna" nie pisze.

Tylko, że niestety zeznania Baćmagi są miejscami — mimowoli obciążające — dla „sanacji".

Uchwała związku rzemieślników

D. 11. b. m. odbyło się zebranie rzemieślników chrześcijan, na którem powzięto następującą uchwałę w sprawie Brześcia:

„Nadzwyczajne walne zebranie Zw. Rzemieślników Chrześcijan R. P. niniejszem łączy się z głosem olbrzymiej większości polskiego społeczeństwa, żądając jaknajszybszego zmycia hańby sprawy brzeskiej i surowego ukarania winnych.

Z żądaniem tem występujemy nietylko w obronie prawa i honoru naszej ojczyzny, lecz przedewszystkiem w obronie głęboko obrażonej moralnej wartości narodu, tej największej podwaliny jego bytu i wiekowej chrześcijańskiej kultury."

„Nakazuję"...

W Zagożdżonie i Kozienicach (woj. kieleckie) mieszczą się, jak wiadomo, państwowe wytwórnie prochu i amunicji. Niezależna prasa radomska przytacza obecnie dwa ciekawe dokumenty, które świadczą, w jakich warunkach odbywały się w Zagożdżonie i w Kozienicach wybory i dlaczego „sukcesy" odniosła w tych miejscowościach sanacyjna lista nr. 1.

I.

„Kozienice, w listopadzie 1930 r.
„Komitet Wyborczy
b. Wojskowych
Kozienice.
„Do Pana
Rezerwisty Wojsk Polskich
w Zagożdżonie.

„Naczelny Wódz Zwycięskiej Armji Polskiej, obrońca i opiekun żołnierza polskiego, Marszałek Józef Piłsudski stanął na pierwszem miejscu listy państwowej do Sejmu Bezpart. Bloku Współpracy z Rządem nr. 1.

„Jemu wierzymy, on nas nigdy nie zawiódł i nie zawiedzie!

„Na zasadzie powyższego Komitet Wyborczy Rezerwistów i b. Wojskowych nakazuje Panu oddać głos swój, wraz z rodziną, przy nadchodzących wyborach na listę nr. 1.

„Komitet Wyborczy Rezerwistów
i b. Wojskowych.
„Kartki wyborcze załącza się".

II.

„Zagożdżon, d. 13 listopada 1930 r.
„Stow. Rezerwistów
i b. Wojskowych
w Zagożdżonie.
„Do WP.
Członka Stow. Rezerwistów
i b. Wojskowych
w miejscu.

„W myśl uchwały ogólnego nadzwyczajnego walnego zebrania, odbytego w dniu 26 października br., wzywamy W. Pana na zbiórkę dnia 16 bm. na godzinę 8-ą punktualnie (plac przed kaplicą) w celu pójścia do głosowania organizacyjnie czwórkami, aby dać dowód, że stoimy i stać będziemy zwarcie przy boku naszego Naczelnego Wodza, Marszałka Piłsudskiego.

„Przybycie punktualne jest konieczne celem sprawdzenia obecności członków.

„Uwaga: Wezwanie to dotyczy tych rezerwistów, którzy głosują w Zagożdżonie (szkoła), natomiast wszyscy inni zgłoszą się w swoich lokalach wyborczych.

„D-ca Pułku Kozienickiego
(—) Adam Goszczyński
„Prezes Stow. Rez. i b. Wojsk.
(—) W. Kowski.
„Prezes Federacji pow. Kozienice
(—) Jan Prot".

Drugi z tych dokumentów nabiera specjalnego charakteru wobec faktu, że podpisany pod nim p. Jan Prot piastuje stanowisko dyrektora wytwórni prochu w Zagożdżonie.

Niesłychane

Z kół lekarskich zwracają naszą uwagę na ogłoszenie w numerze 48 „Medizinische Klinik" z Wiednia, które w tłumaczeniu brzmi, jak następuje: „Poszukuje się doktora medycyny (chrześcijanina) specjalisty w przyrodolecznictwie i dobrego organizatora na kierownika pierwszorzędnego zakładu przyrodoleczniczego w Zakopanem (Polska). Łask. zgłoszenia do Hotelu Stamary w Zakopanem, Tatry".

Czy to nie wstyd, że szuka się do Zakopanego aż z Niemiec lekarza, jak gdyby w Polsce już rzeczywiście nie znalazł się ktoś odpowiedni na to stanowisko?! Toż to hańba dla całej Polski, takie ogłoszenie.

Koszty zbrojeń wielkich mocarstw

Na podstawie wyliczeń, dokonanych przez biura statystyczne Ligi Narodów, wydatki na zbrojenia wynoszą rocznie olbrzymie sumy.

Na pierwszem miejscu znajdują się Stany Zjedn., które wydają rocznie na zbrojenia 4.544.000.000 franków złotych. Następnie idzie Wielka Brytanja, która wydaje około 3 miljardów franków. Rosja wydaje na zbrojenia 2 i pół miljarda. Francja — około 2 miljardy 300 miljonów fr. Italja — 1 miljard 553 miljony. Japonja — 1 miljard 215 miljonów. Niemcy — (oficjalnie) około 1 miljarda fr. Hiszpanja — 790 miljonów franków.

Jeżeli chodzi o dane porównawcze, to trzeba sobie uprzytomnić, że w r. 1858 cała Europa wydawała na zbrojenia około 100 miljonów ft. szterl. Ludność Europy wynosiła wtedy około 280 miljonów osób. W r. 1883, przy ludności 335-miljonowej wydatki na zbrojenia wynosiły 163 miljony funtów, a w r. 1908, gdy ludność Europy dochodziła do 436 miljonów — wydatki na zbrojenia sięgały około 300 miljonów ft. szterl. Ten stosunek wzrostu wydatków na zbrojenia i liczby ludności, zauważa się w dalszym ciągu w r. 1913; wydatkowano wtedy 486 miljonów ft. szterl., przy ludności 452 miljony osób.

Po wojnie wzrost ten akcentuje się coraz bardziej, aż w r. 1928 dochodzi do 525 miljonów ft. czyli 12 miljardów franków w złocie, przy ludności około 480 miljonów osób.

Okradzenie artysty

Warszawa, 16. 1. (Tel. wł.). Prof. Michałowski dawał koncert w Filharmonji, gdzie owacyjnie go witano. Po koncercie entuzjaści żegnali go wychodzącego z Filharmonji. Później okazało się, że prof. Michałowskiego okradziono doszczętnie, a jednemu z melomanów skradziono 2 tys. zł. (w

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Grypa słabnie w Poznaniu

Wielka epidemja powaliła u nas około 30 tys. osób — Przebieg był naogół łagodny, jednak w 21 wypadkach stwierdzono zgon z powodu grypy — Epidemja słabnie od paru dni

Grypa wystąpiła końcem ubiegłego roku epidemicznie. Opanowała ona Poznań w połowie grudnia. Chorowały wówczas całe masy osób, różne biura i warsztaty świeciły pustkami, gorzej niż podczas wakacyj; w szkołach widziało się poważne luki w każdej klasie. Były wypadki, że na grypę chorowali jednocześnie rodzice, dzieci i służba. Grypa nie oszczędzała nikogo, nawet nie obawiała się w obecnych czasach wtargnąć na policję, a ogromnie dała się we znaki wojsku. Chorowali również solidarnie z innymi lekarze Pogotowia — słowem epanowała ta choroba cały Poznań.

Przebieg grypy był naogół łagodny. Pokutowali tylko ci, którzy zaziębili niewyleczoną jeszcze grypę, wywołując nieprzewidziane komplikacje; dała się też specjalnie we znaki osobom osłabionym innemi cierpieniami, czy z jakichkolwiek powodów wycieńczonych fizycznie. W tych okolicznościach zdarzały się śmiertelne wypadki.

Pewien obraz wzrostu epidemji daje statystyka kasy chorych na m. Poznań. Rozpoczęła się ta epidemja od 17 grudnia, wówczas wzrosła odrazu liczba niedomagających, przyczem na grypę przypadało około 80 proc. zgłoszeń ogółu chorych. Codziennie przybywało 100 do 120 nowych chorych obłożnie. Były dni, w których wzrost dochodził do 150. Trwało to do 8 stycznia. Już w dniu 9. bm. zanotowano osłabienie epidemji, a liczba ofiar grypy wynosiła około 40 proc. ogółu; obecnie już jest mniejsza. W wielu wypadkach chorzy czy to na zarządzenie lekarza, czy też na własne życzenie szli do szpitala. Z tego powodu panowało wszędzie wielkie przepełnienie.

Mimo naogół łagodnego przebiegu, wypadki śmierci były liczne w tym czasie. Najlepszą ilustracją jest statystyka miejskiego urzędu zdrowia. W ciągu pierwszego półrocza 1930 10 osób zmarło na grypę. Było to w różnych miesiącach. W drugiem półroczu, mieliśmy 11 takich śmiertelnych wypadków, a przypadają one wyłącznie na drugą połowę grudnia. W czasie do 10 stycznia było 11 zgonów, czyli codzienie zabierała grypa po jednej ofierze. Zmarło w Poznaniu 21 osób na grypę.

Podczas grypy, lekarze przeciążeni byli pracą. Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55) wyjeżdżało do chorych w bardzo wielu wypadkach, a pewnego dnia świątecznego było około 160 takich wyjazdów.

Obliczenie ogólnej liczby osób, które przechodziły grypę jest trudne, gdyż niema i nie będzie statystyk, umożliwiających podanie dokładnych cyfr. Według zdania osób dobrze poinformowanych, szacunkowo można przyjąć cyfrę około 30 tysięcy osób obojga płci, które w drugiej połowie grudnia lub początkach stycznia przebyły grypę. (k)

Pomnik Mickiewicza

otrzyma niezadługo nowe otoczenie

Historyczny pomnik Mickiewicza stojący w ogródku obok kościoła św. Marcina otrzyma niebawem nowe obramowanie. Przedewszystkiem uzupełnione zostanie ogrodzenie, a w jego obrębie położone będą granitowe płyty. Przestrzeń między pomnikiem, a ulicą zajmą również płyty ze sztucznego granitu. O ile pozwolą na to środki — postawiony będzie w miejsce płotu żelaznego, piękny parkan harmonizujący z bezpośredniem ogrodzeniem pomnika. Ponadto ogrody miejskie zajmą się ozdobami z żywych kwiatów i roślin. Koszta tych koniecznych zmian wynoszą przeszło 12 tyś. zł. Ponieważ jest to zbyt wielki wydatek dla kasy kościelnej, przeto niewątpliwie całą akcję wesprze również szerszy ogół naszego społeczeństwa. Pomnik trzeba ostatecznie uporządkować — nadać mu odpowiednie tło, chociażby przez wzgląd na obcych, którzy zwiedzają nasze miasto.

Dotąd magistrat ofiarował granit na płyty, a Bank Polski złożył 100 zł. Zapewne nieśmiertelne zasługi wielkiego Wieszcza narodowego pobudzą do ofiarności na ten cel również inne instytucje. (z)

Dwa samobójstwa

Jedno zakończyło się śmiercią — Powodem w obu wypadkach trudności finansowe

Wzmagający się z dnia na dzień ogólny kryzys gospodarczy czyni straszne spustoszenia zwłaszcza w sferach handlowych i kupieckich. Codziennie prawie słyszy się o licytacjach i egzekucjach ,co wreszcie pociąga za sobą straszne konsekwencje.

Donoszą nam p. in. z Wrześni, że w dniu 8 bm. popełnił tam samobójstwo przez powieszenie znany w okolicy właściciel fabryki maszyn śp. Józef Jasiński. Powodem tego nieszczęśliwego kroku były trudności finansowe w jakich zmarły borykał się od dłuższego już czasu. Następnego dnia po tragicznem wydarzeniu, przybył do majątku zmarłego egzekutor i obłożył aresztem sześć maneży.

Ddugi podobny wypadek zaszedł z właścicielem majątku Paruszewa p. Błociszewskim. Usiłował on popełnić samobójstwo z powodu trudności finansowych, z których nie może absolutnie wybrnąć! P. Błociszewski zażył środków nasennych, lecz w porę został uratowany. (tr)

Straszna zemsta

Afera trucicielska w Krzywiniu

W końcu grudnia ub. r. zmarł w Krzywiniu (pow. kościański) pomocnik krawiecki Ignacy Borusiak. Pracodawca jego Idzi Fijałkowski z zawodu krawiec doniósł policji, iż znalazł Borusiaka nieżywego, leżącego na łóżku. Przywołany lekarz stwierdził już śmierć z powodu otrucia.

W przeprowadzonych dochodzeniach ustalono, że ś. p. Borusiak został przez kogoś otruty. Są poszlaki, że zrobiła to zamężna córka jego pracodawcy Kazimiera Nowaczyk, która wraz ze swą matką Marją żywiła do Borusiaka wielką nienawiść. Powstało to na tle rozwodu Nowaczykowej z mężem i wypowiadanej w związku z tem do klijenteli przez Borusiaka opinji o prowadzeniu się Nowaczykowej. Śmierć pomocnika krawieckiego nastąpiła w chwili, gdy miał odejść, by założyć własny warsztat. Zatarg między członkami rodziny Fijałkowskiego a Borusiakiem zaostrzył się do tego stopnia, iż tragicznie zmarłemu zabroniono wstępu do ich mieszkania, a potrawy noszono mu do warsztatu. Wieczorem w dniu 28 grudnia spożył ś. p. Borusiak sporządzoną przez Nowaczykową kolację i wkrótce znaleziono go bez życia.

Wobec tych poszlak Nowaczykową aresztowano i odstawiono do sądu w Kościanie. Fakt ten wywołał w Krzywiniu i okolicy zrozumiałe poruszenie. (k)

KALENDARZYK

Piątek, 16 stycznia 1931.

Słońce: wschód 7,56; — zachód 16,08; — długość dnia 8 godz. 12 min.

Księżyc: wschód 6,53; — zachód 13,14; — przed nowiem.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza niska + 1 st. C., deszcz, wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 745 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa — 1 st. C., najniższa — 2 st. C. Ilość opadu 1 mm.

Przepowiednia pogody na sobotę: Pochmurno i dalsze ocieplenie; lekkie wiatry zachodnie, prawdopodobny deszcz.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Wczoraj i dziś + 1,47 m.

Kal. rzk.: Marcelj P.; jutro Antoni Op.

Kal. słow.: Włodzimir; jutro Rościsław.

Bibljoteka I. J. Kraszewskiego (Wrocławska 17) otwarta codziennie od 12—13 i od 16—19. w soboty od 12 do 15 Kaucja zł 3.00. Abonament zł 1,80. Wpis 50 groszy.

Czytelnia dla Kobiet, ul. Kantaka 8-9 (II piętro), otwarta codziennie od godz. 11—13 i od 16—19. zaopatrzona we wszelkie nowości. Kaucja 3 zł od książki, wpis. 50 gr., abonament mies. 2 zł.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ulica Wrocławska 31. — Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18. — Apteka im. K. Marcinkowskiego w „Bazarze" przy ul Nowej.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckiego narożnik ul. Strusia.

Wilda: Apteka pod Koroną, ul. Górna Wilda 61.

OSOBISTE

— * **Odznaczenie prof. dr. Kostrzewskiego.** Kapitula łotewskiego Orderu Trzech Gwiazd przyznała prof. dr. Józefowi Kostrzewskiemu na posiedzeniu z dn. 18 listopada ub. roku za współpracę w organizacji II kongresu prehistoryków bałtyckich w Rydze krzyż komandorski tego orderu.

— * **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** — Dyplom nauk leśnych uzyskał p. Tadeusz Buzalski z Rudnic w woj. poznańskiem, a dyplom inżyniera leśnictwa uzyskali pp. Egon Kropf z Grodźca na Śląsku i Eugenjusz Dziedzianowicz z Rewicy w woj. łódzkiem.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Z Tow. Młodych Przemysłowców.** W niedzielę, 18 bm o godz. 10,30 odbędzie się roczne walne zebranie na wielkiej sali Domu Rzemieślniczego. Porządek obrad i druk. sprawozd. roczne wydają pp. J. Zabłocki. W Wilak i St. Maliński.

— * **Zjazd walny Związku Harcerstwa Polskiego** odbędzie się w Krakowie w dniach 1 i 2 lutego br. Biuro zjazdowe będzie już czynne w przededniu zjazdu w lokalu Zarządu Oddziału Krakowskiego, Kraków, ul. Szewska 12. Bliższych informacyj udziela Zarząd Oddziału Wielkopolskiego Z. H. P., Poznań, ulica Fredry 7 p. 5 i 6.

WYKŁADY

— * **Z okazji tygodnia gospodarczego Kl Hermesia** wygłosi p. prof. dr. Schmidt dziś o godz. 20 w auli W. S. H. przy Al. Marcinkowskiego 3 referat na temat: „Środki zaradcze dla złagodzenia przesilenia gospodarczego w dziedzinie organizacji kredytu na rynku pieniężnym w Polsce". Wstęp wolny.

ŻYCIE SOKOLE

— * **Tow. gimn. „Sokół" w Sierakowie.** Dnia 25 bm. o godz. 14 odbędzie się roczne walne zebranie w lokalu p. Wujczaka (Hotel pod Białym Orłem). Przybycie wszystkich druhen i druhów konieczne; goście mile widziani.

WIECZORY, KONCERTY

Ogłoszenia i uwiadomienia o balach, wieczorkach tanecznych, zabawach karnawałowych, herbatkach i bridgeach z tańcami oraz wszelkich tym podobnym przedsięwzięciach kierować należy do administracji pisma naszego, a nie do redakcji.

Wszystkie te doniesienia podawać będziemy stale na końcu części redakcyjnej w dziale „Kronika towarzyska". Punktualne zamieszczenie ich poręczyć możemy tylko w tych wypadkach, gdy nastąpi poprzednie porozumienie się między organizatorami odnośnych przedsięwzięć zabawowych a naszą administracją.

Przy nadsyłaniu tych doniesień na drodze listownej podać należy dokładny adres i numer telefonu tej osoby, z którą administracja nasza mogłaby porozumieć się co do bliższych szczegółów, odnoszących się do zamieszczenia nadesłanego uwiadomienia.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Z Zw. b. Wychowanek SS. Urszulanek — Koło Poznań.** Msza św. miesięczna odbędzie się w niedzielę, 18 bm. o godzinie 10 w kaplicy SS. Urszulanek, ul. Sporna 6; potem wspólne śniadanie.

— * **Przysposabianie dzieci do sakramentów św.** W szkołach powszechnych odbywa się codziennie nauka przygotowawcza dzieci 3-ciej klasy do pierwszej spowiedzi i komunji św. Obowiązkiem rodziców jest dopilnowanie, by dzieci ich regularnie na lekcje religji uczęszczały. Według programu wszystkie dzieci, uczęszczające do kl. 3 szkół powszechnych winny w tym roku przystąpić do sakramentów św. Papież nawołuje do wczesnej komunji św dzieci i jako wiek wystarczający określa 8 rok życia. Wbrew wyrażonemu życzeniu Ojca św. wielu rodziców nie pozwala dzieciom nawet dziesięcioletnim przystąpić do sakramentów św. W tym roku powinny ustać wszelkie podobne trudności, aby wczesna komunja św. dzieci stała się skuteczną pomocą w religijnem wychowaniu młodzieży, które szczególnie dziś tak bardzo jest potrzebne. (z.)

U dorastającej młodzieży stosuje się rano szklaneczkę naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa"** i przy użyciu takowej, jej czyszczące działanie na krew i naprawa funkcji żołądka i kiszek u dziewcząt i chłopców daje zbawienny skutek.
nw 7 142

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Obchód gwiazdkowy wśród kolejarzy.** Dnia 6 bm odbyła się w gmachu D. P. K. P. w Poznaniu gwiazdka dla wdów i sierot po pracownikach kolejowych. — Obdarzono około 1 000 osób podarkami rozmaitego rodzaju w szczególności bielizną, materjałami na ciepłą i letnią odzież oraz artykułami spożywczemi. Komitet gwiazdkowy, złożony z pośród grona personelu kolejowego z rodzinami i przedstawicieli związków kolejowych z prezesową p. Rucińską na czele, dołożył wszelkich starań, ażeby gwiazdka wypadła jaknajlepiej. To też rozdano podarków za około 20 000 zł a rozdział ich poprzedzony był dokładnem zbadaniem na miejscu przez panie z komitetu, co komu jest potrzebne, ażeby nie miało miejsca rozdanie rzeczy nieużytecznych. Przed rozpoczęciem gwiazdki przemówił do dzieci imieniem dyrekcji naczelnik wydziału dr. Sokołowski, oraz ks. infułat Ruciński, który zaszczycił swoją obecnością uroczystość. Następnie odegrały dzieci pod kierownictwem p. naczelnika Bistronia „Betleem Polskie", Chór „Hasło" śpiewał kolędy a orkiestra Tow. Muzycznego Kolejarzy koncertowała, poczem rozdano gwiazdkę. — Dowiadujemy się, że za inicjatywą p. prezesowej Rucińskiej Komitet ma nieść doraźną pomoc najnieszczęśliwszym wdowom i sierotom w ciągu całego roku, a nietylko w okresie gwiazdkowym.

— * **Gwiazdka i uroczystość harcerska 20. szkoły powszechnej (Starołęka)** odbyła się 6 bm. za staraniem kierownika szkoły p. Dalkowskiego i grona nauczycielskiego. Przy choince zebrała się dziatwa szkolna z nauczycielami oraz gośćmi. Po zagajeniu przez nauczyciela p. Dziubalskiego, opiekuna drużyny harcerskiej i przemówieniu ks. prob. dr. Gładysza, podzielono się opłatkiem, poczem odśpiewano wspólnie kolędy. Następnie przemówił do młodych harcerzy p. Firlej. Po złożeniu przez harcerzy przyrzeczenia, kilku uczniów wygłosiło deklamację, poczem odśpiewano „Rotę" i kilka pieśni harcerskich. Następnie „gwiazdor" rozdał harcerzom piękne mundurowe chusteczki, a najbiedniejszym dzieciom różne podarki, ofiarowane przez tutejsze obywatelstwo. Po herbatce z plackiem oraz odegraniu przez dzieci na skrzypcach różnych kolęd pod batutą p. naucz. Kubackiego, zakończyła się gwiazdka.

— * **Z targu.** Dnia 16. b. m. na placu Spieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,60—4,00 zł; masła mleczarskiego 5.20—5,40 zł; twarogu 1,00—1.20 zł; mendel jaj 3,10—3,40 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 32—34 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 2.00 do 2,20 zł; słoniny wędzonej 2,80—3.00 zł; wieprzowiny 2,00—2,60 zł; wołowiny 2.00 do 3,20 zł; cielęciny 2,00—2,80 zł; skopowiny 2,60—3,00 zł; koziny 1,40—1,60 zł; smalcu 3.40—4.00 zł; za drób: kura 3.00 do 5,00 zł; perlica 3,00—4,00 zł; kaczka 2.50 do 5.00 zł; 1 kg. tucznej gęsi 2.60 zł; para gołębi 1.30—1.50 zł; sarnina 3.00—5.00 zł za 1 kg; bażant 4,50—5,50 zł; królik 3,00 do 4,00 zł; zając 5,50—6,50 złotych; indyk 7.00—10,00 zł; za ryby: 1 kg. karpia 4,80—5.00 zł; szczupaka 4,80—5,20 zł; lina 5.20—5.80 zł; okonia 2,80—3.20 zł; karasia 2.80—4.00 zł; 1 kg. białych ryb 1.20—1.60 zł; 1 kg. węgorza 5,20 zł; sandacza (mrożonego) 6.00 zł; 1 kilogram suma 4,00 zł. Za ryby śnięte płacono 60—80 gr mniej. Płacono za jarzyny: główka kapusty białej i włoskiej 15—30 gr, modrej 40 gr; 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; 50 kg. 2.00 do 2,50 zł; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 20 gr; szpinaku 30—50 gr; za kg.; jarmużu 30—40 gr; pietruszki 50 do 60 gr; 1 kalafjor 0,40—1,60 zł; 1 kg. bobu 1,20 zł; główka zielonej sałaty 20—30 gr. Za owoc: 1 kg. jabłek 1,20—2.40 zł; gruszek 1,20—1,60 zł; borówek 2,80 zł; winogron 4,00—4,40 zł; 1 kg. orzechów włoskich 4,00 zł; laskowych 4.20—4,60 zł; 1 kg. świeżych śledzi 0,80—1,00 zł. — Duży dowóz nabiału, targ ożywiony, ceny naogół bez zmian. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Pod tramwajem.** Na ul Dąbrowskiego w pobliżu ul. Kościelnej usiłował przebiec przed nadjeżdżającym tramwajem 40-letni Stefan Szymczak, zamieszkały przy ul. Polnej 41; nie zdążył jednak i wpadł pod tramwaj, odnosząc poranienia głowy, które opatrywać musiało pogotowie ratunkowe. (z.)

— * **Zderzenie.** Na ul. Marsz. Focha najechał samochód P. Z. 44 189 na jadącą przed nim parokonną powózkę. Pojazd uszkodzony, koń okaleczony. Szofer prawdopodobnie pijany, zdołał zbiec niepoznany. (z.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Kradzieże i włamania.** Z mieszkania p. Krzymańskiego, ul. Patr. Jackow-

skiego 17, skradziono rozmaite rzeczy, wart. 500 zł. — Z mieszkania p. Kubackiego, ul. Półwiejska 15, skradziono 250 zł gotówki. (z.)

— * **Zrabowanie łyżew.** Wyrostki w wieku od 16 do 18 lat, wykorzystując ciemność ulic, napadają młodzież wracającą z ślizgawki i wyrywają jej z rąk łyżwy. Wypadek ten miał syn p. Adama Plucińskiego, St. Rynek 51, uczeń III kl. gimn. im. Mickiewicza, dnia 15 bm. o godzinie 18,15 przy kościele ewangelickim, ul. Matejki, kiedy wracał z lodu „Korona". Nowe łyżwy niklowe marki „Dux" wielkość 26 stały się łupem opryszków. Natychmiastowa interwencja przechodnich panów, nie dała rezultatu. Wypada ostrzec wypożyczalnie przed ewtl. kupnem kradzionych łyżew.

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Samobójstwo po pijanemu.** Jak już donieśliśmy, w dniu 24 listopada r. ub. popełnili samobójstwo w zagadkowych okolicznościach dwaj mieszkańcy Inowrocławia, 18-letni Stanisław Bardziński i 21-letni Stanisław Małęczewski. Zwłoki ich leżały na torze w pobliżu Inowrocławia, zmasakrowane przez pociąg. W toku śledztwa ujawniono, że przed popełnieniem samobójstwa obaj młodzi ludzie upili się do nieprzytomności. Ślady na zalanym krwią piasku toru kol. wskazywały na to, że samobójcy stoczyli między sobą zaciętą walkę. Widocznie przyjaźniący się kandydaci na samobójców uczuli naturalny lęk przed śmiercią. Zdrowy odruch instynktu samozachowawczego zbyt późno zabłysnął w oszołomionych alkoholem głowach. Było to w chwili, gdy na widnokręgu zjawił się pociąg, oświetlający sobie drogę wśród ciemnej nocy złowrogiemi blaskami latarni. (k.)

— * **Włamanie.** W Lasku w pow. poznańskim podczas nieobecności domowników nieznani złoczyńcy włamali się do mieszkania p. Józefa Błażyńskiego. Złodzieje skradli 1520 zł gotówki, rewolwer, patent domokrążny, dyplom szoferski i książeczkę wydaną przez P. K. U. w Inowrocławiu. (k)

— * **Pożary.** Kronika ostatnich dni notuje liczniejsze pożary. W majętności Niemojewo w pow. inowrocławskim, dzierżawionej przez p. Andrzeja Polskiego, spłonęła stodoła z narzędziami rolniczemi; straty wynoszą około 80 tys zł. — W Chomętowie w pow. szubińskim spaliła się stodoła z żytem, narzędziami rolniczemi, inwentarzem żywym i martwym p. Wojciecha Byczyńskiego, wartości około 15 tys. zł. — W Ciężkowie poszedł z dymem dom mieszkalny p. Wincentego Deglera. — W Rosku w pow. czarnkowskim spaliła się stodoła rolnika Franciszka Szymańskiego, ze zbożem i narzędziami rolniczemi oraz dwa konie. Straty ocenia się na 6 tys. zł. We wszystkich tych wypadkach nie ustalono przyczyny pożaru. — W Mroczy w pow. wyrzyskim zapaliło się na strychu domu mieszkalnego Edwarda Wenskego. Ogień stłumiono, tak, że powstały tylko niewielkie straty. — W Wolsztynie prawdopodobnie wskutek nieostrożności służby zapaliło się w mieszkaniu dyr Westbanku Alfreda Schirmera. Ogień stłumiono, straty około tysiąc złotych. — W Błońsku w pow. wolsztyńskim, spłonął dom mieszkalny Ottona Ulricha, ponadto stodoła i drobny inwentarz. Ogień wyrządził strat około 7 tys. złotych i powstał prawdopodobnie od wadliwego komina. (k.)

JARMARKI

— * **Rogoźno.** Dnia 20 bm. odbędzie się jarmark kramny i na konie.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Lwówek.** (Bohaterska kobieta.) — W drugie święto Bożego Narodzenia w miejscowości Komorowo w pow. nowotomyskim ślizgała się gromada chłopaków na stawie. Jeden z nich, 5-letni malec, załamał się w miejscu głębokiem i począł tonąć. Dzięki odwadze i wielkiej przytomności umysłu p. Stanisławy Filipówny, która, widząc z mieszkania przylegającego do stawu tonącego chłopca, zdołała go uratować. Z narażeniem własnego życia wydobyła nieostrożnego chłopca z zdradzieckiej toni. Cześć bohaterce!

— * **Ostrów.** (Cyklista pod samochodem.) Na szosie Grochowskiej w pobliżu Krępy, samochód osobowy, kierowany przez szofera Józefa Dutkowskiego z Ostrowa, najechał na rowerzystę Jana Goździka i skaleczył go. Wypadek ten zawinił cyklista, który podczas przejazdu samochodu skręcił nagle na auto. (k.)

— * **Gostyń.** (Zwłoki noworodka.) W lesie w pobliżu gminy Piaski znaleziono w tych dniach zawiniętego w szmaty trupa noworodka płci żeńskiej. W sprawie tej wdrożono dochodzenia. (k.)

— * **Inowrocław.** (Niefortunny radca.) Jak donosiliśmy, radca magistratu naszego p. Józef Krantz został niedawno zawieszony w czynnościach z powodu wyroku sądowego, skazującego go za oszczerstwo na trzy miesiące więzienia. Ów niefortunny radca ma niemały wpływ w tutejszym sanacyjnym świstku „Kurjerze Kujawskim", który od kilku miesięcy (nawet po wyborach) ukazuje się w Inowrocławiu. W pisemku tem czyni się ostatnio nader ostre zarzuty prezydentowi miasta p. Jankowskiemu za to zawieszenie radcy J. K. Sprawa ta stała się u nas pewnem wydarzeniem dnia.

— (Z cechu rzeźnickiego.) Dnia 11 bm. odbyło się roczne walne zebranie cechu rzeźnickiego. Zarząd w roku 1930 pracował sprawnie, jak o tem świadczą aż 17 zebrań, 500 zł gotówki w kasie, udział w wielu imprezach. Ustępujący zarząd wybrano ponownie w składzie dotychczasowym.

— (Zebranie kolejarzy.) Dnia 10 bm. odbyło się walne zebranie Stow. Kolejowców w Inowrocławiu. Przewodniczący naczelnik oddziału ruchu p. inż. Van Roy wskazał na konieczność udziału kolejarzy w życiu społecznem. Nasi kolejarze kosztem 11 tys. złotych ufundowali ołtarz w odnowionym kościele Matki Boskiej. — Oprócz istniejącej kasy pogrzebowej uchwalono założyć fundusz pożyczkowy, na który udziałowcy wpłacać będą zaledwie po 1 zł miesięcznie. Powstał również projekt założenia letniska podmiejskiego dla zrzeszonych kolejarzy.

— (Ze Związku Podoficerów Rezerwy.) Walne zebranie Związku Podoficerów Rezerwy zgromadziło około stu osób. Zebrani członkowie uczcili pamięć zgasłego bohatera wojny światowej marszałka Joffre'a i wysłuchali sprawozdania zarządu Koła. Organizacja liczy 170 czynnych członków oraz 70 członków młodzieży, stan kasy wykazał saldo 1 441 zł. — Do zarządu wybrano: prezesem — p. Ekiertа, jego zastępcą — p. Bednarskiego, sekretarzem — p. Tadeję, skarbnikiem — p. Szczepkowskiego i ławnikami pp. L. Nowickiego i Zastawnego. Uchwalono 25 proc. z ewtl. dochodu z dorocznej zabawy przeznaczyć na budowę lotniska cywilnego w Inowrocławiu. (cm.)

— * **Śrem.** (Z Kat. Stow. Młod. Polek.) Dnia 8 bm. odbyło się walne zebranie stowarzyszenia. Zagaiła je p. Zofja Matuszewska i oddała przewodnictwo walnego zebrania w ręce ks. radcy Michalskiego. Po odczytaniu protokółów udzielono ustępującym członkom zarządu absolutorjum. Dalej p. Kawalcowa zdała relację z akcji komisji więziennej, a p. Alicja Radomska z opieki nad ubogimi. Członkinie uchwaliły dostarczać w przyszłości obu tym komisjom książki, broszury i czasopisma. Następnie p. Wanda Wojciechowska wygłosiła starannie opracowany referat „Rola kobiety w walce światopoglądów". Po wygłoszeniu referatu odczytano komunikaty zarządu i przystąpiono do uzupełnienia zarządu, do którego weszły p. Kowalcowa — wiceprzewodnicząca, p. Rossowa — zast. sekretarki, p. Magda Dąbrowska — bibljotekarka, p. Feliksa Łożyna — radna. Do komisji rewizyjnej powołano pp. Szczęsną, Kostrzewską i Wolańską. Jako delegatki na zjazd w Poznaniu wybrano p. Antoninę Mielochowską i p. Ludwikę Szłapczankę, na zastępczynie p. Magdę Dąbrowską i p. Józefę Gałecką. Przewodniczący ks. radca Michalski rozwiązał zebranie, życząc towarzystwu pomyślności w nowym roku.

— (Bezrobocie.) Miasto nasze liczy obecnie 75 bezrobotnych. Dotychczas Magistrat dawał im 36 zł płacy miesięcznej. Ostatnio i to wsparcie zawieszono z powodu ciężkich warunków finansowych Magistratu. Bezrobotni, doprowadzeni do ostateczności, wysłali delegację, która p. burmistrzowi wręczyła listę tych wszystkich, którzy koniecznie powinno otrzymać pracę. Magistrat ma zamiar bezzwłocznie sprawę załatwić.

— (Zainteresowania gimnazjalnej młodzieży.) W gimnazjum śremskiem istnieje 7 organizacyj: Radjoklub — 39 członków, drużyna harc. im. Przemysława — 36, Tow. Tomasza Zana — 35, Sodalicja Marjańska — 33, gimnazjalna drużyna wioślarska — 29, Koło Misjologiczne — 12, Koło krajoznawcze — 4. Ogólna ilość zorganizowanych uczniów wynosi 198. Nie jest to jednak liczba ścisła, gdyż niejednokrotnie jeden uczeń należy do kilku organizacyj. Ogólna ilość uczniów gimnazjum wynosi około 220.

Międzynarodowa wystawa kolonjalna

zostanie otwarta w Paryżu, w parku Vincennes, w kwietniu rb. Wystawa ta zajmie obszar 110 hektarów. Jako wystawcy figurują oficjalnie: Francja, Belgja, Holandja, Portugalja, Włochy i Stany Zjednoczone. W dziale informacyjnym figurować będzie W. Brytanja, Danja, Grecja, Brazylja i Persja. Udział Hiszpanji, Kanady, Japonji i kilku innych państw jest prawdopodobny.

Z życia Towarzystw

Z Sodalicji Marjańskiej Młodzieży Kupieckiej w Poznaniu. Roczne walne zebranie odbyło się pod przewodnictwem moderatora ks. dyr. Wołkowskiego. Obrady poprzedziło nabożeństwo w kaplicy sodalicyjnej. Zebranie zagaił prefekt p. Stefan Spiżewski. Z obszernego sprawozdania sekretarza wynika, że sodalicja liczy obecnie 145 członków i brała czynny udział w różnych akcjach katolickich. Następnie przedstawił skarbnik p. Władysław Tschuschke stan majątkowy. Komisja rewizyjna i ks. moderator wyrazili zarządowi podziękowanie. Wybór nowego zarządu nie nastręczał trudności i formalności przeprowadzono szybko. Prefektem obrano p. Tadeusza Niewiadę, sekretarzem został dotychczasowy zastępca p. Mieczysław Giałczewski, instruktorem dla przygotowania kandydatów na nowych rycerzy Marji dotychczasowy prefekt p. Stefan Spiżewski. (z)

Z Koła Towarzyskiego Rękodzielników w Poznaniu. We wtorek dnia 13 bm. odbyło się roczne walne zebranie, które zagaił p. prezes Stanisław Gostyński. Na przewodniczącego walnego zebrania został wybrany p. Mensfeld, który powołał do pióra p. Franciszka Białasa. Następnie zdali sprawozdania pp. prezes Gostyński, sekretarz Urbaniak, skarbnik Chojnacki, bibljotekarz Szelągiewicz. W skład nowego Zarządu weszli pp.: Stanisław Gostyński, prezes; Jan Majchrzak, zast. prezesa; Piotr Urbaniak sekretarz; Świetlik, zast. sekretarza; Ignacy Chojnacki, skarbnik; Leon Szelągiewicz, bibljotekarz; Kuraś, zast. bibljotekarza; Gawroński i Przybył, radni; p. Przybył skarbnikiem kasy pośmiertnej; Wincenty Masłowski, chorąży; Walenty Nowak i Leonard Liberski, sztabowi; Lichtenstein i Dzięciołowski, zastępcy; Libera, Lisiak i Duszyński, rewizorzy kasy; Gaworski Tad., Woźniak i Michał Marciniak, rew. bibljoteki.

SPORT

Gry sportowe

S. S. „Triumph" Łódź przyjeżdża na sobotnie spotkanie z gimn. „Bergera" i niedzielne z „AZS" w swym najsilniejszym składzie. Również spotkanie pań „Sokoła", „Startu" i „AZS" zapowiadają się ciekawie.

Pięściarstwo

„Goplanja", Inowrocław — „Warta". W niedzielnych zawodach z „Goplanją" barw „Warty" bronić będą następujący zawodnicy: Kucharzewski, Kajnar, Sipiński, Wyrzykiewicz I, Mrówka, Glesmann, Ertmański i Maćkowiak. Zawody odbędą się o godzinie 16 w sali „Ośrodka" wejście z ul. Marcelińskiej.

Różne

Dżiu - dżitsu. Wobec wielkiego zainteresowania jakie wywołał ostatnio przez „Ośrodek" zorganizowany kurs walki wręcz, odbędzie się w lutym nowy kurs dostępny dla wszystkich. Zgłoszenia przyjmuje kancelarja „Ośrodka" do 26 bm. tel. nr. 254 przez centralę wojskową.

Szermierka

W turnieju o mistrzostwo D. O. K. VII. odbywającym się w „Ośrodku" rozegrano w dniu wczorajszym finały w szpadzie i we florecie, które dały następujące wyniki: szpada — 1. por. Kiesewetter (17 p. a. p.) 4 zwyc.; 2. por. Chyliński (58 p. p.) 2 zwyc.; 3. por. Bejgrowicz (17 p. a. p.); 4. por. Grzybowski (17 p. a. p.) po 1 zwyc.; Floret — 1. ppor. Krzeszkiewicz (57 p. p.) 3 zwyc.; 2. por. Kiesewetter (17 p. a. p.); 3. por. Chyliński (58 p. p.) po 1 zwyc. (dodatkowe starcie). Do szabli zgłosiło się 12 oficerów, wobec czego finały odbędą się dopiero w ciągu soboty popołudnia. (wz)

Wioślarstwo

P. T. W. „Tryton" przypomina swym członkom, że treningi w basenie zimowym odbywają się co poniedziałek, środę i piątek o godz. 19 a w niedziele o godz. 11. Zgłoszenia kandydatów przyjmuje sekretarjat St. Rynek 80/82 1. ptr.

Życie organizacyjne

Walne zebranie Oddz. Tennisowego K. S. H. Cegielski odbędzie się w czwartek 22 bm. o godz. 16.30 w sali posiedzeń firmy H. Cegielski, Górna Wilda 136. Porządek dzienny wywieszony na tablicach ogłoszeń obok portjerni.

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **Abonent stały 25 282.** Poznański Bank Ziemian, Poznań, Al. Marcinkowskiego 13. (K.)

— **P. A. Mroczkiewicz.** W odpowiedzi w nr. 14 chodziło o daninę na odnowienie kościoła. — Tydzień pracy 46 godzin; godziny ponadliczbowe należy specjalnie wynagradzać w myśl przepisów prawnych. (K.)

— **Do Kościana.** Może być tygodniowy bilet robotniczy; bilet ulgowy miesięczny nie przysługuje (K.)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Antoniostwo Krzyżankiewiczowie z prośbą o zdrowie, 10 zł. — P. J. w pewnej intencji 2 zł. — J. K. z prośbą o dobry wynik procesu 5 zł. — I. K. 2,50 zł. — H. K. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 25 zł. — K. Koszewska 6 zł. — N. N. 5 zł. — M. Łuszczewska 5 zł. — F. i Fl. Błoszyk, Kudiska, 2 zł. — Kowalski z prośbą o zdrowie 5 zł. — Suszyński 3 kupony premjowej dolarówki. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 1 401,90 zł i 3 kupony.

Na tanie kuchnie dla biednych m. Poznania: N. N. 20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 50 zł.

Na wybudowanie łodzi podwodnej p. n. „Odpowiedź Treviranusowi": Uczniowie gimnazjum im. Jana Kantego 58,73 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 2 073,33 zł.

Na ołtarz św. Antoniego w kaplicy polskiej w Bazylice N. M. P. w Nazarecie: St. Trawczyński 20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 102 zł.

Na kaplicę SS. Karmelitanek: H. K. z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 39,50 zł.

Na chleb św. Antoniego: 210,60 zł wypłacono dnia 15. 1. 31 Siostrze Henryce. — Na nowo złożono: H. K. z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo 5 zł.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Madame Butterfly".

Sobota, 17. 1. Wielki wieczór baletowy „Miljony Arlekina" i „Rapsodja Liszta".

Niedziela, 18. 1. po południu „Traviata".

Niedziela, 18. 1. wieczorem Wielki wieczór baletowy „Miljony Arlekina" i „Rapsodja Liszta".

Poniedziałek, 19. 1. „Fiołek z Montmartru" Początek o godz. 8 wieczorem.

Przedsprzedaż biletów w biurze ogłoszeń „Par", ul. 27 Grudnia 18, od godz. 10 do 17. W niedziele i święta w Teatrze Wielkim od godz. 11,30 do 13,45.

Teatr Polski

DZIŚ — „Interes z Ameryką". (Premjera).

Sobota 17. 1. „Interes z Ameryką

Niedziela, 18. 1. o godz. 15 „Otello" (Ceny zniżone).

Niedziela 18. 1. o godz. 20 „Interes z Ameryką".

Poniedziałek, 19. 1. „Koralja i S-ka". Początek o godz. 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — Teatr nieczynny z powodu generalnej próby komedji „Nie rzucaj mnie, madame".

Sobota, 17. 1. „Nie rzucaj mnie, madame". (Premjera).

Niedziela, 18. 1. o godz. 4 popoł. „Betleem polskie". Początek o godz. 8 wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr Rewja

DZIŚ — „Coś dla dam".

Przez szybkę

Jak się zarabia

Kiedy — naprawdę — niewiadomo, kto ma rację. Każdy dowodzi, że w tych ciężkich czasach on, właśnie on, jest najbiedniejszy, najbardziej upośledzony. Spytać obywatela ziemskiego — nigdzie niema większej nędzy, niż na wsi.

Żyto tanie, a wszystko drogie...

— A więc ktoś musi tutaj ciągnąć wielkie zyski?

— Kupcy, panie, kupcy...

Kupiec hurtowy odeśle pana do detalisty, detalista skarży się, że cierpi nędzę, bo nikt u niego nie kupuje.

— Taki adwokat, panie, taki doktór — ten zarabia, ale kupiec... Wstyd powiedzieć!

Chodźmy do nich.

— Łaskawco! Kto się dzisiaj leczy? kto dziś przychodzi po poradę do adwokata? a kto za to chce płacić? Daję panu słowo, że wolałbym być urzędnikiem, brałbym przynajmniej pensję. To jest coś pewnego, wiem, że na pierwszego będę miał tyle i tyle złotych, ale w zawodach wolnych — nędza i ubóstwo, a pracy jeszcze raz tyle!

Do urzędników, to już wolę wcale nie chodzić z zapytaniem, jak im się powodzi.

Zawsze mi się zdawało, że jednak najlepiej w tych ciężkich czasach prosperują cukiernie i restauracje. Tutaj przecież wszystko idzie za gotówkę, weksli się za obiad nie wystawia, a małej czarnej na kredyt pić też nie wypada. Tak myślałem. A tu dzisiaj dostaję list tej treści.

„Przysyłam panu przyczynek do historji o wielkich zyskach, jakie ciągną właściciele restauracyj.

Do pewnego lokalu przychodzi czterech solidnych panów. Gospodarz i służba wita gości ukłonami, prowadzą ich do osobnego gabinetu. Panowie zamawiają cztery herbaty i karty do skata. Bije godzina pół do pierwszej. Panowie grają w karty i popijają herbatkę. Godzina czwarta, panowie jeszcze grają. Trzeba zapalić światło, sześćsetświecowy żyrandol w gabinecie. Godzina piąta, szósta, siódma — panowie grają. Godzina ósma panowie wołają kelnera — płacą.

— Cztery herbatki — dwa dwadzieścia.

Służba podaje palta, odprowadza z ukłonami gości. Gospodarz się kłania.

— Uszanowanie łaskawym panom

Bilans — cztery herbaty, obsługa, gabinet, podatek, światło (według licznika dwa złote dziewięćdziesiąt osiem) własna fatyga i za to wszystko... dwa złote dwadzieścia.

Na zakończenie tej autentycznej historyjki dodam, że pikolak, sprzątając w gabinecie, znalazł pod kanapą pustą butelkę od wypalanki. Ale to już do rachunku nie należało.

I jak tu ma żyć biedny restaurator z rodziną!?

X. Awery.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Zgon uczonego. Ze Lwowa donoszą nam: Nagle, a przedwcześnie, bo ledwie w 56 roku życia pożegnał się ze światem ś. p. dr. Stanisław Zarewicz, kustosz Muzeum Historycznego m. Lwowa. Urodzony w Sanoku, przybył na stanowisko lwowskie przez Wilno, gdzie był przez dłuższy czas referentem spraw konserwatorskich. Wybitny pracownik na tem polu, zdążył niemało się dokoła naszego Muzeum zasłużyć, pozostawia też po sobie szczery żal i najlepszą pamięć. (tl)

TEATR

Co grają we Lwowie? Piszą nam ze Lwowa: Teatr Mały, który zyskał już sobie własną publiczność, ciekawą sztuk wesołych, i żywo granych, wystawił Perzyńskiego „Lekkomyślną Siostrę", aby uczcić pamięć zgasłego tak przedwcześnie Perzyńskiego. Plotkarkę Agę grała p. Podbórówna, Olszewskiego p. Brodniewicz. P. Znicz, jako reżyser znów pokazał system dociągnięcia wszystkich ról tak, aby całość była jednolitą, to też uznanie krytyki z „Lwowskim Kurjerem Porannym" na czele dla poziomu przedstawienia było zupełne. (tl)

VARIA

Literatura na Kowieńszczyźnie. Z Wilna donoszą nam: Na ostatniej Środzie Literackiej mówił przybyły z Kowna p. Wizunas, o ruchu kulturalnym na Litwie kowieńskiej. Zaczął swoje przemówienie po litewsku (przekładał je p. Wałajtis) i mówił dalej po polsku, stwierdzając, że w r. ubiegłym wydano w Kownie około 1000 książek. Literatura litewska weszła w stadjum modernizmu i „europejskości" — okres „litewski" minął. W teatrze grywa się sztuki oryginalne, jak Krewe-Mickiewicziusa „Szarunas" i „Skirgajłło", Wajczunasa satyryczny dramat „Patrjoci", Putinasa „Synowie władzy", Czurlonisowej (wdowa po artyście-malarzu) „Synowie jutrzenki" i „Pieniążki". (wl)

FUTURYZM I MAKARON.

Z Rzymu piszą nam:

Marinetti pionier włoskiego futuryzmu, nie ustaje w walce z „passatyzmem" i przenosi ją na coraz nowe odcinki. Najnowszym jest — makaron.

W „Gazzetta del Popolo" ukazał się właśnie „Manifest kuchni futurystycznej", wydany przez Marinettiego, który oświadcza się przeciw jedzeniu makaronu, a za risottem. Nie chodzi o drobiazgi powiada Marin, wielki burzyciel strupieszałej przeszłości: „usunięcie „pasta asciutta" uwolni Włochy od importu obcego zboża, które jest bardzo kosztowne a poprze przemysł narodowy: ryż".

Do Marinettiego przyłączyła się redagowana przez Elemo d'Avila „Druga Fala Futuryzmu Włoskiego" („La Seconda Ondata Futurista Italiana"), ukazująca się pod godłem: „Odrodzić się, lub umrzeć!". Futuryści tej drugiej fali również wołają: „Śmierć makaronowi, niech żyje risotto!". Kwestja jest poważna, a bardzo sporna. Wywołała już całą polemikę. Widzimy to także z listu, jaki Elemo d'Avila wystosował do ‚Tribuny", a w którym oświadcza, że w tak ważnej kwestji „dosyć już mniej lub więcej uczuciowych protestów ludzi mniej lub więcej sławnych". Bo „konkluzja musi wypaść przeciw makaronowi!"

Znaczy to: w sprawie makaronu nie dawać dostępu uczuciom; rządzić się rozumem. Ale co do futuryzmu, to możnaby przypomnieć mu, że tak risotto, jak makaron są to wytwory „passatyzmu". Skoro Marinetti raz wszedł (przez kuchnię) na teren ekonomji, ze sztuką dość luźnie związany sznurkami makaronu, to powinienby stworzyć zupełnie nową futurystyczną kuchnię, od przeszłości zupełnie oderwaną, tak jak stworzył zupełnie nową, o żadną przeszłość nieopartą futurystyczną sztukę. Trudno. Hasła obowiązują. (rl)

RUCH REGJONALISTYCZNY

O dawnem prawie w puszczy kozienickiej informuje nas rozprawa Alojzego Wojtowicza „Obleść, obelnicy i prawo obelne", zamieszczona w ostatnim ‚Roczniku" Wyższej Szkoły Handlowej w Warszawie. Na podstawie nieznanego, a bogatego materjału archiwalnego i literatury o prawie bartnem przedstawia autor stosunki gospodarcze w puszczy kozienickiej: wytwórczość, rozmiary poszczególnych rejonów bartnych, czyli „obleści", obowiązki ich posiadaczy czyli „obelników", oraz swoisty sąd, rządzący się prawem obelnem". (J. St.)

LITERATURA

Literaci będą mieli dom. Z Warszawy donoszą nam: Na Starem Mieście ma jedną posesję Polski Klub Literacki razem ze Związkiem Zawodowym Literatów Polskich, drugą — Towarzystwo Literatów i Dziennikarzy. Powstanie z nich „Dom Literatury", a to po przebudowie, której plany sporządził architekt prof. K. Stryjeński. Organizacje powyższe udały się o subwencję do Funduszu Kultury Narodowej i do ministerstwa skarbu i oświecenia. (lw)

REWJA LIRYKÓW POLSKICH

Skoro zaszła potrzeba wydania antologji liryków polskich to dobrze zrobiono, powołując na jej redaktora — ze wszech miar odpowiedzialnego historyka literatury i krytyki: Wacława Borowego. Dokonał on tego zbioru kwiatów, dając książce tytuł: „Od Kochanowskiego do Staffa. Antalogja liryki polskiej. Ułożył Wacław Borowy". (Nakład Zakładu Nar. im. Ossolińskiej S. XL. i 319).

Założeniem Borowego było odhistorycznić antologję. Zapowiedział w przedmowie, że chce zrobić książkę żywą, przemawiającą do czytelnika walorami estetycznemi; niema to być kolekcja muzealna z zakresu dydaktyki historycznej, lecz bukiet wiecznie żywych kwiatów. Kochanowski ma być czytany z takiem upodobaniem piękna, jak dzisiejszy Staff.

Borowy nie tai, że głównym wysiłkiem jego było ograniczyć swoją wszechwładność jakiemiś kryterjami objektywnemi. Doskonale podkuty metodyką nauki o literaturze i definicjami, może swobodnie dyktować sobie kryterja i być im posłuszny. Z jakości estetycznej zrobił próg do antologji tak wysoki, żeby go nie mogły przekroczyć „ciężkie nogi". Nie puścił w ten sposób do popisu z XVIII. wieku Drużbackiej, Węgierskiego, Zabłockiego, a z XIX. bardzo wielu nawet popularnych jak: Ant. Czajkowski, Ehrenberg, C. Godebski, Kajetan, Koźmian, Odyniec, Wł. Zagórski, K. Gliński i in. Z wahaniem przepuścił przez próg: Brodzińskiego, Pola, Żeligowskiego, Balińskiego, Faleńskiego, Żuławskiego, Orkana i to dla tego, żeby dobrać komplet stu poetów.

Moment ilościowy w takich kłopotach nie jest błahy. Bo rodzi się pytanie, ile komu odmierzyć miejsca. A jednak są i tak surowego sędziego, jak Borowy, dowolności. Staff zajmuje tyle miejsca co Kasprowicz, a Edward Słoński dwa razy więcej niż Kazimierz Tetmajer. Wolałbym też widzieć tutaj lirykę — dajmy na to K. Glińskiego, niż Boy'a. Naogół jednak można mieć zaufanie do Borowego bezstronności; potrafi uzasadnić, dla czego wprowadził do antologji pomijanych dotąd Seb. Grabowieckiego z XVI. w., Gawińskiego z XVII., Benisławską z XVIII., Olizarowskiego i in.

Przejdźmy jednak od tego progu selekcji do wnętrza książki. Mamy przed sobą przepiękny łan kwiatów: wystawa kultury poetyckiej za 400 lat i nie tylko kultury; jest to także popis darów przyrodzonych rasy.

Liryka leży na spodzie duszy ludzkiej, jako zaczyn siły tworzenia obrazów według tego, co się w duszy dzieje, aby się niemi podzielić z ludźmi. Czynność to od początku swego społeczna, bo gdyby nie było komu pokazać obrazu, nie byłoby potrzeby go tworzyć:

Czemuż zadumany stoję?
I wiosną się nie weselę?
Bo sieroce serce moje
Z kimże wiosnę tę podzielę?

Są poeci nieomylni prawodawcy formy artystycznej, ale są między nimi prawodawcy i nauki samej o sztuce. Tak głębocy i prawidłowi, że gdy się otworzą, widać budowę człowieka i prawa nim rządzące. Taki dostęp dają do siebie w sposób łatwiejszy poeci nowożytni, nie krępowani kanonami sztuki, u nas — Mickiewicz i Kasprowicz. Mickiewicz, poczuwszy się pielgrzymem samotnym, przerwał tworzenie, a to, co wyżej przytoczyłem, to wetschnienie, ale jak prawdziwe psychologicznie!

Tylem uczuł, cierpiał tyle,
Lecz nie powrócę do domu:
Opowiadać nie mam komu,
Zamknę powieść mą w mogile.

Dławiła go tajemnica osobistego wzruszenia, którem nie ma z kim się podzielić, aby ulżyć duszy przez połączenie się ze środowiskiem duchowem:

Założywszy ręce siadam,
Na samotną patrzę świecę;
Czasem piosnkę w myśli składam,
Czasem pióro smutne schwycę.

Romantyzm w liryce dokonał wielkiego postępu przez to, że zaostrzył wzrok wewnętrzny poety; ze świadomości uczynił wziernik, który penetrował stany duszy. Zbogaciło to niesłychanie sztukę nowemi motywami i pogłębiło kulturę poetycką przez głębokie przeoranie stanów podświadomych. Dość przeczytać uważnie antologję i porównać końcowe czasy z poprzedniemi, aby spostrzec, ile stanów duchowych kultura wydobyła do poziomu świadomości i nazwała po imieniu, objektywnie. Mickiewicz wie, że ta tęsknota do formy, którąby ludziom podał, ma w stanie surowym, nienazwanym słowami, naturę melodji — układa mu się jakaś „piosnka" i tę zabija w sobie nie urodzoną:

Dzieci moje — myśli, słowa! —

płacze nad niemi.

Bo liryka w stanie naturalnym, w zarodzie swoim, jest rytmem, który się układa w melodję, stanem bezimiennym, który od punktu wzruszenia swego rozchodzi się rytmicznie po całym organiźmie duchowym, dając znać o sobie świadomości. A gdy świadomość jeszcze bezradna, to dobywa się odruchem w próbach twórczości naturalnej. Rodząc się Jankowie muzykanci według piosenki ludowej:

Siedzi Wojtek na kamyku,
Trzyma patyk na patyku
I tak sobie gra:
Dylu, dylu na badylu...

To już jest liryka. Wzruszenie w naturze poetyckiej, wypełzając ze spodów w drodze do świadomości artystycznej, czepia się wszystkiego, czem chata duszy bogata, i przyobleka się we wrażenie współcześnie doznawane, w starą z lamusa pamięci organicznej wątki, w wyobrażenia, jakie ma artystyczne, w poglądy i idee współczesne i buduje obraz techniką, jaką mu podsuwa uzdolnienie. Może to być kompozycja muzyczna, może być malarska, a może przyoblec się w słowa, jak w liryce literackiej. Wtedy myśli i słowa są dziećmi, które się zrodzą.

Pierwiastek liryczny tkwi w każdem tworzeniu artystycznem; nie da się on utaić nawet w epice, bo on jest sprawcą samego zainteresowania tamtem, on daje ciepło i ton opowiadaniu, a czasem wyrwie się zwrotem osobistym do przedmiotu opiewanego: „Litwo, ojczyzno moja". To jest liryzm.

Potężny progenitor wzruszeń osobistych i patron gatunku — Eros największe ma wpływy w sztuce, a specjalne w liryce. Erotyka też stanowi bodaj lwią część antologji. Borowy, pragnąc stworzyć bukiet zawsze żywego kwiecia, musiał przedewszystkiem ten ustęp uwzględnić, on bowiem jest najbardziej osobisty i najlepiej przeżywany. Ze wszystkich bodaj uczuć miłość najwięcej przedstawia danych, że artyście znana jest osobiście, autentycznie. Oprócz Naruszewicza i Krasińskiego, każdy chyba z poetów ma tu w antologji coś do powiedzenia o miłości.

Motyw ten zdawało się dojrzały był już całkowicie, jako temat artystyczny, w czasach Kochanowskiego, Morsztyna, Kniaźnina i zdawało się, że już się wyczerpał w XVIII. w. i nigdy już nie wróci do tego przepychu artystycznego, z jakim traktował go Morsztyn. Uprościł się u Karpińskiego i Brodzińskiego i stał się tak bezkrwisty, jakby ci poeci kochali się na cudzy rachunek; Lenartowicz jeszcze wygrywa go na fujarce. Tymczasem co się dzieje z tym motywem u Kasprowicza, który go wyrwał z więzów konwencji poetyckiej i przeżył na nowo od źródeł metafizycznych do krańców, dokąd sięgały jego hymny. Świat ginął razem z nim, jakby na jego sercu był wzniesiony. A to, co ktoś wygrywał na fujarce, wyczerpując motyw, u Kasprowicza ozwało się huraganowym głosem organów. Jak skomplikowane to były organy, dość przypomnieć sobie analizę uczucia miłosnego, dokonaną w poemacie: „Przy szumie drzew".

Cóż dopiero mówić o innych motywach liryki! Stosunek do przyrody dawniej i dziś — to rzeczy niewspółmierne. Przyrodą była lipa, zagon w polu obsiany; teraz cała ziemia i słońce są żywiołem lirycznym bezrolnego poety. Nie wiele nowego wniosły czasy nowe do liryki religijnej, natomiast analiza uczuć społeczno-narodowych i moralnych znacznie rozszerzyła, pogłębiła i uprzystępniła tematy.

Zygmunt Wasilewski.

Warszawa.

W MUZYCZNYM LWOWIE

Lwów, 14 stycznia.

Punkt ciężkości zainteresowań przesunął się u nas z estrady koncertowej na operę z jednej, zaś na audycje radjowe z drugiej strony. O świetnem odrodzeniu naszej opery co do poziomu wykonania była już tu niejednokrotnie mowa. Drugą wielką atrakcją wpływającą ujemnie na frekwencję koncertów jest nowowybudowana rozgłośnia radjostacji lwowskiej. Prócz transmisyj z innych miast polskich, przedewszystkiem koncertów symfonicznych z Filharmonji warszawskiej, daje ona audycje własne, jak np. transmitowany na kilka stacyj polskich koncert symfoniczny Polsk. Tow. Muzycznego, poświęcony prawie wyłącznie muzyce nowoczesnej. Caselli Koncert na kwartet smyczkowy z towarzyszeniem orkiestry smyczkowej, opiera się na tryskającej życiem inwencji, na ludowej melodyce i rytmice włoskiej oraz na politonalnej harmonice. Słusznie zyskał on (Caselli) sławę głośnego przedstawiciela renesansu narodowych tradycyj w muzyce włoskiej. „Sinfonietta" Tansmana również wybitnie współcześnie zorjentowanego paryskiego kompozytora, wydała się mniej szczerą w inwencji, zaś w strukturze formalnej mniej jednolitą od innych jego dzieł. Braunfelsa Suita orkiestralna p. t. „Szklana Góra" reprezentowała błąkające się gdzieniegdzie jeszcze w Niemczech tradycje romantyzmu. Świadczy o tem już sam tytuł programowy, i naginający się doń typ struktury, wsparty o wzory Ryszarda Straussa i Pfitznera. Orkiestra nasza, jakkolwiek z natury rzeczy zawsze jeszcze do pewnego stopnia obca światopoglądowi współczesnych twórców muzycznych, znakomicie wżyć się potrafiła w specyficzny ich styl i dała interpretację pod każdym względem nietylko zadawalniającą ale często i wysoce artystyczną. (Koncert Caselli). Jest to przedewszystkiem zasługą dyr. dr. Adama Sołtysa, który, jak zwykle w koncertach Polsk. Tow. Muz., tak i tym razem dzierżył batutę dyrygenta.

Z innych audycyj wymienić należy audycję naszego oddziału Polskiego Tow. Muzyki Współczesnej, ze współudziałem Ireny Dubiskiej i Zbigniewa Drzewieckiego, o programie obejmującym kompozycje Hindemitha (part fortepjanowy dr. H. Guenaberg), Bartoka, Szymanowskiego i Maklakiewicza.

W muzyce kameralnej mamy do zanotowania tym razem niestety jedyny tylko koncert, a to Tria Poźniaka, którego jednak program mało interesujący nie zdołał zapełnić sali. Gdy tak rzadko jest u nas sposobność produkowania klasycznego i romantycznego repertuaru, nie było na miejscu Volkmanna eklektyczne w stylu Trio b-moll, ani nawet Beethovena Warjacje na temat „Ich bin der Schneider Kakadu". Najlepiej wypadło Arenskiego Trio d-moll, napisane wprawdzie z dużą dozą efekciarstwa i błyskotliwości, ale dobre pod względem barwy.

Z popisów solistycznych, które jak zawsze stanowiły jak największy proc. naszych koncertów wymienić należy recital Egona Petriego (wspaniała interpretacja Chorałów Bacha), Maurycego Rosenthala, Erwina Brynickiego, Wacława Kochańskiego, Gaspara Cassadò, oraz Zofji Drexler-Pasławskiej, zasługujący na specjalne wyróżnienie z powodu bardzo wartościowego programu (kompozycje starych mistrzów niemieckich, angielskich i włoskich XVII. i XVIII. wieku, oraz szereg nowoczesnych pieśni Verettiego, Zandonaia, Straussa, Schoenberga, Szymanowskiego, T. Jareckiego i A. Sołtysa).

Tak więc dorobek niemal dwóch miesięcy przedstawia się tym razem naogół bardzo skromnie. Miejmy nadzieję, że najbliższe tygodnie przyniosą lepszą frekwencję koncertów, skoro zapowiedziany mamy już cały szereg audycyj poważnych i interesujących.

Dr. Stefanja Łobaczewska.

Książki nadesłane

„T. T. Jeż". Wyd. M. Arct. Warszawa.

J. Łukowski: „Ul polski o jedenastu ramkach". Nakł. autora. Gniezno.

Marjan Zdziechowski: „Napoleon III". Szkice z dziejów jego życia i pracy. Kraków 1931. Nakł. Krakowskiej Spółki Wydawniczej.

Tragedja umysłowo chorej

Wypadek dziecka powodem choroby? — Chora kobieta mieszka razem z bydłem — Czas zająć się nieszczęśliwą poważnie

W Mieszkowie w powiecie jarocińskim, od długiego czasu opowiadano sobie dziwne historje. Brzmiały nieprawdopodobnie i tajemniczo, to też fantazja miała wielkie pole popisu. Mówiono o więzieniu chorej umysłowo Katarzyny Stasiakówny przez rodzinę. Wieść ta urosła do rozmiarów najbardziej sensacyjnego romansu kryminalnego w rodzaju „Żywcem zamurowanej", czy podobnych.

Powodowani chęcią wyświetlenia tajemnicy i sprostowania niepokojących plotek, wysłaliśmy do Mieszkowa naszego współpracownika (k), który, zebrawszy na miejscu wszelkie możliwe szczegóły sprawy, tak przedstawia jej stan rzeczywisty:

Przy drodze do Radlina jest dom, znajdujący się od wielu lat w rękach tejsamej rodziny. Właścicielem był tam zmarły już chałupnik Stasiak, a od przeszło piętnastu lat mieszka tam zięć jego Kończal, zatrudniony w cegielni w Jarocinie, oraz drugi nazwiskiem Budzyn, zatrudniony na kolei. U zięciów mieszka wymiarowo 76-letnia teściowa K. Stasiakowa. Pozatem jest na utrzymaniu tej rodziny chora umysłowo 41-letnia Katarzyna Stasiakówna, siostra obydwu współwłaścicielek posesji, której ze względu na chorobę zapisano dożywotnie utrzymanie na gruncie. — Stan biednej chorej, od wielu lat pozbawionej świadomości, jest najbardziej pożałowania godny, a rodzina jej przeżywa z tego powodu prawdziwą udrękę, przedewszystkiem zaś opiekująca się chorą staruszka - matka.

Smutne są koleje nieszczęśliwej dziewczyny. Do dwudziestego roku życia dopisywało jej zdrowie; była w służbie jako dziewczyna do dzieci w Poznaniu, a później w Jarocinie. Początki strasznej choroby, która zamroczyła całkowicie umysł nieszczęśliwej, najstarszej w domu córki, nie są wyjaśnione. Szwagier jej Kończal, który pamięta ją już jako chorą, słyszał tylko, że Kasia kiedyś, gdy była w Poznaniu służącą i wychodziła z powierzonymi jej dziećmi, była świadkiem strasznego zajścia. Mianowicie spłoszyły się konie dorożki i najechały na jedno z dzieci, przyprawiając maleństwo o ciężkie kalectwo. Rodzice wytoczyli sprawcy nieszczęścia ich dziecka skargę, a zasądzony dorożkarz, odgrażał się Katarzynie Stasiakównie zemstą. Być może, że obawa przed zemstą lub też wstrząs nerwowy, spowodowany wypadkiem, zwichnął równowagę umysłową młodej wówczas dziewczyny. Zachorowała więc przed 21 laty. Trzymano ją w mieszkaniu przez około 6 lat, jednak choroba postępowała w coraz groźniejsze stadjum. Z młodej dziewczyny pozostał tylko cień, wychudła i wynędzniała tak, iż wyglądała jak szkielet. — Siedząc apatycznie, skulona i bez ruchu, zatraciła czucie i świadomość, tak dalece, że zaczęła zanieczyszczać mieszkanie; nie brała na siebie odzieży, ani bielizny, z przerażeniem strzepując z siebie każde okrycie. Chora stała się nieznośną i przykrą dla domowników. Umieszczono ją więc w oborze z bydłem i tam znajduje się od około piętnastu lat.

Zewnętrzny widok obory Kończaków. Otwarte drzwi, prowadzą do obory strzeżonej przez psa, gdzie obok bydła od 15 lat ma swe mieszkanie chora krewna właścicieli.

Od kilku lat już zupełnie nie wychodzi na świat Boży, nie widzi słońca, nie dzieli z ludźmi żadnej radości życia. — Przed dwoma laty, gdy wyszła na podwórze podczas lata, nie mogła już iść wyprostowana, a poruszała się w podskokach w przykucniętej pozycji. Potem znowu wróciła do obory i mieszka tam już stale. Całą jej potrzebą, to tylko uczucie zaspokojenia głodu i pragnienia. Przyjmuje więc podany jej chleb i wypija podany napój. Od wieloletniego siedzenia w przykucniętej postawie skurczyły się mięśnie jej nóg, tak że nie może ich wyprostować, dla tego też nie może zrobić kroku i ze zwykłej pozycji tej nic jej nie wyrwie.

Po pewnych targach z rodziną, która w pierwszej chwili wysuwała zrozumiałe zastrzeżenia, sprawozdawca nasz wszedł do wnętrza obórki. Kilka bydląt stoi na gorącej mierzwie, a na prawo od drzwi wejściowych, leży nieszczęśliwa. Nie czuje swego poniżenia, nie wie o strasznem swem nieszczęściu, które jeszcze okropniejsze jest dla jej najbliższych. W kąciku o niewielkiej przestrzeni jest czworokątna zabitka z desek, wymoszczona słomą i na tem to posłaniu leży zwinięte w kłębek nagie ciało ludzkie. Śpi, czy spoczywa w bezruchu. Na wołanie jej po imieniu, drugie i trzecie, nie reaguje, rozmowa obecnych nie wywiera na niej żadnego wrażenia. Chłód styczniowego dnia, który wpłynął przez otwarte drzwi, nie powoduje nawet odruchowego drgnięcia. Obecni opuszczają oborę z wrażeniem nader przykrem i uczuciem głębokiej litości.

Umieszczając chorą w oborze razem z bydłem, rodzina jej nie kierowała się jakąś złośliwą niechęcią do nieszczęśliwej; w warunkach, jakie się wskutek strasznych i przykrych objawów choroby wytworzyły, uczyniła to, co w jej położeniu materjalnem uważano za wskazane. Pozatem zawsze pamiętano o chorej i opiekowano się nią gorliwie. Niestety, zaniedbano w właściwym czasie, gdy jeszcze choroba nie rozwinęła się do takiego stopnia, zawezwać pomocy lekarskiej. Oczywiście biedni prości ludzie nie zdawali sobie sprawy, że choroba jest aż tak groźna i może doprowadzić chorą do takiego upadku fizycznego i moralnego. Dziś prawdopodobnie już wszelka pomoc i zabiegi są spóźnione. Mimo to jednak należałoby zająć się jeszcze chorą, umieścić ją odpowiednio i choćby tylko podjąć próbę właściwego leczenia. Bowiem tajemnica, którą kryje obora przy szosie radlińskiej pod Mieszkowem, urąga wszelkim pojęciom o postępie i cywilizacji.

Złośliwe języki ludzi nie rozumiejących strasznej tragedji nieszczęśliwej istoty, rozgadują, że biedactwo, nie znosząc ludzi, światła, odzieży i normalnego ludzkiego pożywienia, jest opętane przez złego ducha. Tymczasem chora zasługuje tylko na litość i wyrozumienie w swem strasznem upośledzeniu. Ponadto, co najważniejsze, należy rodzinę jej odciążyć choćby nawet kosztem opieki publicznej, a spełni się szczytny obowiązek, wypływający z poczucia chrześcijańskiego miłosierdzia, nakazanego Boskiem prawem. (k)

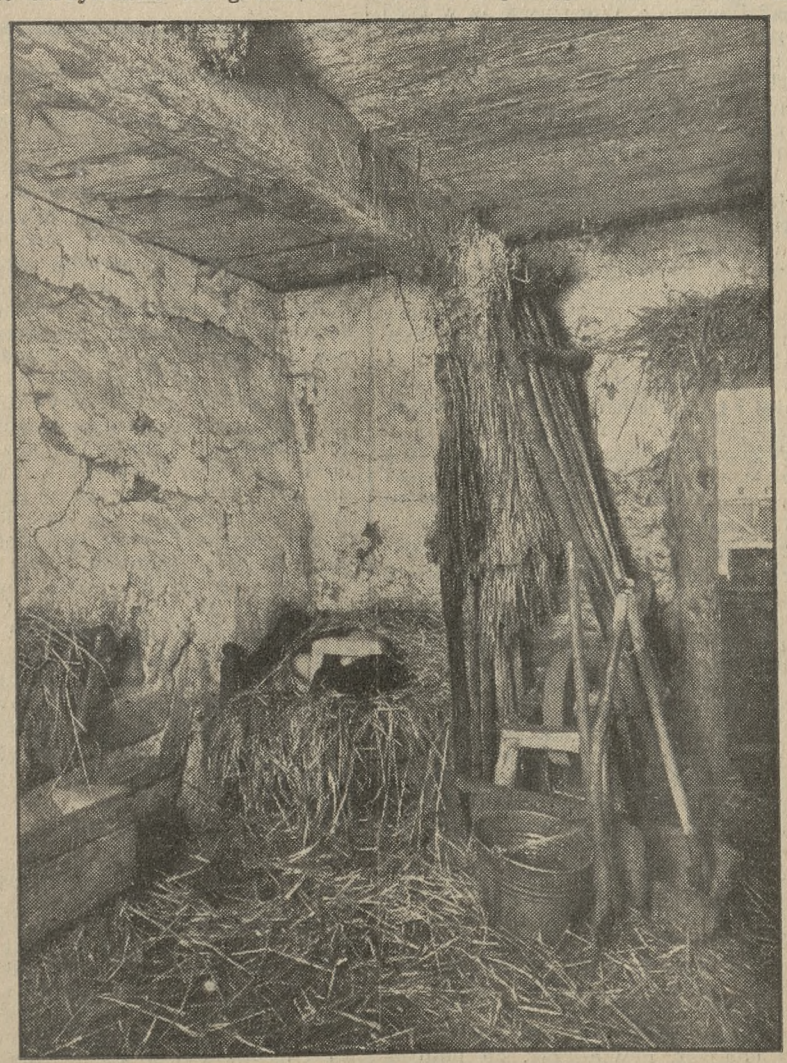

Umiejętnie i szczęśliwie dokonane przez p. Mieczysława Bilażewskiego fotografa „Ilustracji Polskiej" zdjęcie, uplastycznia aż nazbyt wymownie tragedję nieszczęśliwej niewiasty. Stasiakówna leży w swem wieloletniem miejscu pobytu, na łóżku, wymoszczonem tylko słomą. Belka z jaskółczem gniazdem u góry, z lewej strony żłób, z drugiej obok drzwi wchodowych postawione narzędzia jak: kamień do ostrzenia noży, wiadro i widły dają pełny obraz obory lub stajni.

Groza gór ognistych

Wulkany dawnych epok — Atak gazowy — Hekatomba ofiar

Rok ubiegły był szczególnie bogaty w gwałtowne wybuchy wulkanów, przyczem conajmniej dziesięć tysięcy ludzi postradało życie. Mając na uwadze, że obecnie żyjemy w okresie już znacznie zmniejszonej i stosunkowo słabej działalności „gór ognistych", możemy wyrobić sobie pojęcie, jakiego strasznego spustoszenia i zniszczenia dokonywały erupcje wulkaniczne w epokach odległych, kiedy wulkany były jeszcze w „pełni sił".

Najniebezpieczniejszym wulkanem globu naszego jest zapewne Mont Pelé na wyspie Martynice, który w 1902 roku skutkiem potwornej eksplozji gazowej, zniszczył trzydzieści tysięcy istnień ludzkich. Śmiercionośne opary, wydobywające się z olbrzymiego krateru, zabijały wszelkie życie w dalekim promieniu. Rodzaj erupcji tej przypomina wybuch Wezuwjusza, którego ofiarą padły miasta Pompei i Herkulanum. Obłok gazowy, grubości czterystu metrów, mknący z niesamowitą szybkością w kierunku miasta Saint Pierre, był zwiastunem niebywałej katastrofy, która miała nawiedzić owo kwitnące osiedle. Wszyscy mieszkańcy Saint Pierre, za wyjątkiem dwóch, postradało życie; zabił ich straszliwy żar owego obłoku. Na ulicach miasta znaleziono dwa tysiące trupów ludzi, zaskoczonych przez rozpalony obłok pod gołem niebem. Ludzie znaleźli śmierć po domach, a wielu utonęło w falach morza, które wystąpiło z brzegów, zalewając dużą połać lądu. Jeden z owych dwu uratowanych uszedł śmierci jedynie dzięki okoliczności, że w chwili przelotu straszliwego obłoku, w miejscu, w którem stał, powiał silny prąd powietrza w kierunku chmury gazowej.

Poza Mont Pelé na Martynice, za najgroźniejszy uważany być może słynny wulkan Krakato, którego erupcja uśmierciła czterdzieści tysięcy ludzi. Szczegóły owej katastrofy były już niejednokrotnie opisywane. Tutaj warto tylko zaznaczyć, że o sile wybuchu świadczyć może fakt, że dość znaczne ilości popiołu wulkanicznego stwierdzone zostały w oddaleniu tysiąca kilometrów od miejsca erupcji. W czasie dokonywającego się kataklizmu spadł deszcz kamieni, zasypując całkowicie zatoki Semanka i Lampong i tworząc pokład kamienny o grubości siedmiu centymetrów. Ta największa z katastrof wulkanicznych czasów ostatnich, spowodowana została, jak wykazały badania, skutkiem przeniknięcia wody morskiej do krateru i wywołanej przez jej parowanie eksplozji. Siła napięcia tego źródła energji parowej była tak wielka, że rozerwała w kawały całą niemal górę, która wkrótce potem zapadła się w morze. Kr.

Wzięli się na sposób

Gorzki klej na francuskich znaczkach pocztowych.

Francuskie ministerjum poczt i telegrafów postanowiło w sposób przymusowy odzwyczaić publiczność od wysoce niehigjenicznego sposobu nalepiania znaczków pocztowych, przy pomocy języka... Wszystkie plakaty i ogłoszenia ostrzegające przed fatalnemi następstwami zwilżania lepkiej strony znaczka językiem, nie odniosły skutku. Zwłaszcza w dzielnicach robotniczych Paryża i niektórych miastach prowincjonalnych wydarzyło się ostatnio sporo wypadków bardzo złośliwych chorób jamy ustnej, spowodowanych tym najprymitywniejszym sposobem nalepiania znaczków pocztowych. Nie mogąc inaczej zaradzić fatalnym następstwom, ministerjum francuskie wpadło na pomysł dosypywania do kleju używanego do znaczków, bardzo gorzkiego i przykrego w smaku preparatu, który powinien wreszcie odzwyczaić... język ludzki od „pocztowych funkcyj".

Wartoby i u nas pomyśleć o zaprowadzeniu tego rodzaju przymusowej higjeny.

„Niemiecka wiara w Boga" Ludendorffa

(KAP) Pismo „Saarbrückner Landeszeitung" zacytowało w jednym ze swych numerów z nacjonalno - socjalistycznego pisma studenckiego „Die Bewegung", wychodzącego w Monachjum, pewne zdanie, omawiające prace z dziedziny religijno-naukowej pani dr. Ludendorffowej, przyczem pismo to dodało uwagę iż poglądy dr. Ludendorffowej godne są uwagi, „choćby z punktu widzenia psychjatry".

Oburzony tą uwagą gen. Ludendorff wystąpił do wspomnianej gazety z ostrym listem, w którym m. in. pisze: „Radziłbym przeczytać dzieła mojej żony, które od czasów Kanta i Schopenhauera przynoszą największe myśli. Nie potrzebuję nadmieniać, że sam stoję na stanowisku niemieckiego pojmowania Boga przez moją żonę, a chrześcijaństwo, jako nie dające się połączyć z niemieckim sposobem myślenia — odrzucam".

Statystyka zakonu Jezuitów

(KAP) Na początku r. 1930 zakon Jezuitów liczył 37 prowincyj i 3 samodzielne wice - prowincje, obejmujące razem 21 678 członków, na co składa się: 9 817 kapłanów, 7 142 scholastyków i nowicjuszy, oraz 4 719 braci. Oznacza to w stosunku do roku poprzedniego przyrost 490 członków. Z powyższej liczby 1 470 ojców, 477 scholastyków i 451 braci pracuje w różnych misjach wśród pogan.

Towarzystwo Jezusowe w krajach pogańskich posiada dwie archidiecezje, siedem diecezyj, 15 wikarjatów apostolskich, trzy apostolskie prefektury, 1 „praelatura nullius" i 7 misyj, do czego dochodzi jeszcze niedawno stworzona dla krajowców prałatura w Matto Grosso w Brazylji. Ponadto Jezuici pracują w licznych misjach, powierzonych innym zakonom. W Japonji, w Tokjo, Jezuici niemieccy prowadzą uniwersytet katolicki „Jochi Daigaku".

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Warjacje na tematy budżetowe

Nietrudno zrozumieć, dlaczego prof. Adam Krzyżanowski (B. B.) nie został generalnym referentem budżetu. Zamiast dostroić się do głosów swoich kolegów — posłów i wraz z nimi zawodzić, że „redukcja budżetu jest niewykonalna przy obecnym stanie ustawodawstwa", ośmielił się prof. Krzyżanowski wypowiedzieć osobiste zdanie w tej materji, mówiąc, że

„...mimo to nikt z próżnego nie naleje".

Otóż i sens całej dyskusji budżetowej. Uchwalać preliminarz można, i owszem, ale czy przewidywania budżetowe się ziszczą?

* * *

Prezes Feliks Młynarski stwierdza, że w stosunku do 1913 r. wydatki państwowe w Anglji wzrosły do końca 1928 r. o 344 procent, w Niemczech — 142 proc., we Francji — 82 proc., we Włoszech — 130 proc., wreszcie w Stanach Zjednoczonych najwyżej, bo 434 proc. Równocześnie musiały podnosić się ciężary podatkowe, aby umożliwić równowagę. W konsekwencji powstało zjawisko, że państwo bierze dzisiaj znacznie większą część dochodu społecznego, aniżeli przed wojną.

Tymczasem, w wymienionych państwach globalny dochód społeczny wzrósł tylko w skali od 43 proc. do 121 proc. W innych państwach dochód społeczny jest nawet niższy, niż przed wojną. Za to budżety wszędzie napęczniały. Rozpiętość wzrastająca.

* * *

Przed wojną państwa polskiego nie było, więc nie można dokonać porównań obciążenia finansowego polskiego społeczeństwa przed wojną i w dobie obecnej. Natomiast łatwo stwierdzić można, że w ciągu 5-ciu lat rządów „sanacyjnych" budżet wzrósł o przeszło 60 procent.

Mianowicie budżet min. Zdziechowskiego na 1926 r. przewidywał wydatki w sumie 1.730 miljonów zł. Natomiast wydatki w okresie budżetowym 1929/30 przekroczyły 3.000 miljonów. Wzrost o 1.270 miljonów dokonał się w ubiegającem pięcioleciu pomajowem. Możemy być pewni, że zagranicy nietylko dorównaliśmy, ale ją prześcignęliśmy w niszczącym wyścigu rozdymania budżetów.

To imitowanie zagranicy w tym zakresie — przeciwko któremu głośno i jednomyślnie występuje niezależna prasa gospodarcza bez różnicy odcieni — jest zabójcze dla kraju wycieńczonego wojną i ustawicznemi kryzysami.

* * *

Sanacyjna „Prawda" łódzka pisze (nr. 1/1931):

„Brak kapitałów poczytujemy za główną przyczynę kryzysu naszego. Brak kapitałów uniemożliwia nam uruchomienie przemysłu budowlanego i podjęcie pilnych robót inwestycyjnych, co uwolniłoby nas od klęski bezrobocia, podniosło zdolność konsumcyjną wsi i miasta i ożywiło wszystkie pozostałe gałęzie przemysłu. A jednocześnie nieoględnie niszczymy i prześladujemy kapitał w każdej postaci".

* * *

Wzrost kosztu emerytur w pięcioleciu sanacyjnem wynosi 108 miljonów (1926/27: 120 miljn., 1931/32: 228 miljn.) Owych sto osiem miljonów starczyłoby na t. zw. małą reformę podatkową, przedewszystkiem zaś na reformę podatku obrotowego.

Krótkie informacje gospodarcze

— Polskie sfery zainteresowane w przemyśle cukrowniczym otrzymały zaproszenie do wzięcia udziału w międzynarodowej wystawie cukrowniczej, jaka się odbędzie w Amsterdamie w czasie od 10 do 26 kwietnia r. b.

— W dn. 10 bm. rozpoczął się w Szwecji strajk w przemyśle włókienniczym. Do strajku przystąpiło 7.950 robotników. W ciągu jednego dnia liczba strajkujących wzrosła do 25.000 osób.

— Z Londynu komunikują, że z dniem 6 bm. obniżono t. zw. ceny minimalne na surówkę o 5 pensów na 1b.

— Trzy wielkie porty Europy północnej: Rotterdam, Hamburg i Antwerpja wykazują spadek obrotów w 1930 r. w porównaniu z obrotami w 1929 r. Rotterdam utracił 3 milj. tonn, Hamburg — 3,6 milj. i Antwerpia około 3 milj. tonn.

— Towarzystwo kopalń złota Ashanti Gold Fields Ltd. wypłaca za ub. rok operacyjny 100 proc. dywidendy.

Sytuacja handlu pomorskiego

Zarząd Główny Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu ocenia sytuację handlu pomorskiego oraz widoki na przyszłość jak następuje:

W handlu zanotować należy przedewszystkiem dalszy i to poważny, bo dochodzący do 30 proc. spadek obrotów, świadczący o stałym kurczeniu się siły konsumcyjnej przy zniżkowej tendencji cen. Wskutek niewypłacalności wsi, zwiększyły się w równej mierze trudności płatnicze handlu, co objawiło się w dalszym wzroście protestów, nadzorów i upadłości. Należy stwierdzić, że jesteśmy u granicy odporności finansowej handlu zagrażającej już poważnie naszemu stanowi posiadania, co na Pomorzu, patrząc pod politycznym kątem widzenia zasługuje na szczególną uwagę. Zapoczątkowanie realizacji programu pomorskiego w dziedzinie kredytowej przez rozdział ca. 2 miljonów zł miało niewątpliwie doniosłe znaczenie. Należy jednak zdawać sobie z tego sprawę, że tylko energiczne kontynuowanie realizacji i to całego programu, a w szczególności dalsze transze kredytowe przy najliberalniejszych warunkach gwarancji może dopiero zaważyć wydatnie na poprawie groźnej sytuacji. Fakt, że wiele przedsiębiorstw pomorskich zakwalifikowanych do kredytu, już nie mogło dać wymaganych zabezpieczeń, dowodzi słuszności tezy, że handel pomorski ubożeje z roku na rok.

Osią jednak całego problemu uzdrowienia naszych stosunków pomorskich jest sprawa obciążenia naszych przedsiębiorstw z tytułu świadczeń podatkowych i socjalnych i sprowadzenie tych świadczeń do właściwego stosunku dającego gwarancję rentowności. Naczelnym postulatem handlu pozostaje nadal reforma podatku przemysłowego, będącego według naszej opinji głównym powodem upadku handlu. Ponieważ budżet państwowy nie przewiduje tej reformy a wskutek trwającego przesilenia należy się obawiać raczej nacisku podatkowego, zarząd główny apeluje do czynników miarodajnych raz jeszcze, by na Pomorzu ulgi podatkowe wprowadzić w czyn w drodze wyjątku w ramach programu pomorskiego.

Zarząd główny opowiada się za zaniechaniem dążności etatystycznych w polityce gospodarczej Wierzymy, że o ile tylko rola handlu zostanie obok innych czynników gospodarczych oficjalnie uznana za równorzędną, odzyska on swobodę ruchu i stanie się znów naturalnem, a tak ważnem źródłem finansowania dziś zupełnie niedostatecznej konsumcji, od której wzrostu zależy przedewszystkiem uzdrowienie obecnych niedomagań.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z rynków nabiału

Oczekiwana zniżka, nieunikniona na skutek spokojniejszej poświątecznej sytuacji rynkowej, nastąpiła w tygodniu sprawozdawczym (od 8 — 14. 1. 31 r.) Duńscy eksporterzy musieli obniżyć ceny sprzedaży w ciągu bardzo krótkich odstępów czasu z sh 125 na sh 120 per cwt fob; na tym poziomie transakcje odbywały się do ostatniej chwili. Już przy sprzedażach po cenie sh 125 obniżenie notowania duńskiego było nieuniknione, to też w dniu 9. bm. zredukowano je o 10 kor. na 218 per 100 kg. Wspomniana zniżka do sh 120 skłaniała do oczekiwania w ub. czwartek nowej redukcji, która prawdopodobnie również wyniesie 10 koron.

Sytuacja na rynku niemieckim pozostała bez zasadniczych zmian. Krajowa produkcja, jak słychać, w dalszym ciągu wzrasta. Również podaż masła zagranicznego jest aktywniejsza, co przy niezmienionej konsumcji spowodowało obniżenie berlińskiego notowania w dn. 13. bm. o 3 marki — na marek niem. 131 per 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gatunek, 121 per 50 kg. za II gatunek, 107 per 50 kg. za III gatunek przy spokojnej tendencji.

Rynek angielski po przejściowem większem zapotrzebowaniu okazuje przesyt, to też ceny 9 bm. uległy mniejszej lub większej redukcji, mianowicie masło duńskie o 6 — 7 sh per cwt, masło holenderskie o 10 sh per cwt., masło kolonjalne o 2 sh per cwt. Masło polskie jest nienotowane z braku dowozów.

Mimo niekorzystnej sytuacji nie brak na dobre gatunki niesolonego masła polskiego bież. zapotrzebowania. Ceny przy uwzględnieniu obecnego berlińskiego notowania są zupełnie zadowalniające i dla wyborowych gatunków równają się nawet cenom za masło standartowe.

PODATKI I OPŁATY

(p) **Potrącenie należności podatkowych dostawcom rządowym.** Izba przem.-handlowa w Warszawie, jako urzędująca Związku Izb R. P. zwróciła się do ministra skarbu, z wnioskiem o uchylenie okólnika z dnia 13. 10. r. ub. nakazującego potrącanie dostawcom rządowym zaległości podatkowych z sum należnych im według rachunku za dostarczone artykuły. Izba w Warszawie stanowisko swe obszernie umotywowała.

Z KRAJU

(k) **Rada Banku Polskiego rozpatrzyła bilans za rok. 1930.** Na posiedzeniu rady Banku Polskiego, odbytem 15 bm. pod przewodnictwem prezesa dr. Wróblewskiego, rada przyjęła bilans z końca 1930 r. wraz z rachunkiem zysków i strat za rok 1930 oraz uchwaliła przedstawić walnemu zebraniu wniosek o wypłacenie za rok 1930 dywidendy w wysokości 15 proc. od akcyj pierwszej emisji i 10 proc. od akcyj drugiej emisji, znajdujących się w posiadaniu skarbu państwa. Ponadto udział skarbu państwa w zyskach Banku wyniesie 13 milj. zł. Następnie rada wysłuchała sprawozdania dyrekcji oraz trzech komisyj rady o działalności Banku w grudniu r. ub.

(k) **Anulowanie kontyngentów na przywóz z Niemiec.** Jak wiadomo, umowa drzewna polsko-niemiecka nie została odnowiona na rok 1931. Na skutek tego, według posiadanych przez nas wiadomości, według wszelkiego prawdopodobieństwa nie zostaną odnowione tak zwane kontyngenty niemieckie na szereg artykułów, zakazanych do przywozu z Niemiec. Tak więc nie wolno będzie sprowadzać z Niemiec: kopyta drewniane, wyroby porcelanowe dla celów laboratoryjnych, rurki szklane, przyrządy chemiczne igły trykotażowe i pończosznice, części mechanizmów zegarowych, zegary wieżowe, mechanizmy zegarowe do zegarków, zegary za wyjątkiem zegarków, tarcze do zegarów ściennych, również posrebrzane, pozłacane lub oksydowane soczewki do wahadeł zegarów ściennych, łuski do wag do zegarów ściennych, części zegarowe, samochody osobowe, welocypedy, motocykle oraz główki do lalek. (az)

(k) **Przywóz artykułów reglamentowanych z Palestyny, Portugalji i Holandji.** Obecnie uzyskać można pozwolenia na przywóz z Palestyny pomarańczy, rodzynek, fig, daktyli i migdałów; z Portugalji owoców świeżych (pomarańcze, winogrona, ananasy i banany), owoców suszonych (figi, daktyle, migdały, orzechy, chleb świętojański), konserwy rybne, hafty „Madeira" oraz z Holandji łososi wędzonych. (az)

(k) **Inwestycje kapitału szwajcarskiego w Polsce?** Donoszą z Warszawy, iż w tych dniach ma przybyć do stolicy grono przedstawicieli poważnych finansistów szwajcarskich, którzy interesują się rynkiem polskim i możliwością inwestowania na nich większych kapitałów. Chodzi przedewszystkiem o podjęcie inwestycyj w gałęzi budowlanej.

(k) **Nowa konwencja węglowa górnośląsko-dąbrowska.** Pertraktacje, dotyczące zawarcia umowy konwencyjnej między konwencjami węglowemi górnośląską i krakowsko-dąbrowską są na pomyślnej drodze. Konwencja dojdzie do skutku jeszcze w ciągu lutego; czas jej obowiązywania rozciągałby się na 3 do 5 lat. Miałaby ona pozatem doznać rozszerzenia przez przyjęcie do niej i tych kopalń, które dotąd były poza organizacją.

(k) **Wykazy młodocianych pracowników** należy składać właściwemu inspektorowi pracy przed upływem 31 stycznia każdego roku. Przypominamy! (ta)

(k) **Z obrad Tow. Kupców samodzielnych branży delikatesowo - kolonjalnej.** W dniu 13 bm. obradowała sekcja kupców samodzielnych branży delikatesowo - kolonjalnej przy bardzo licznym udziale członków i gości przybyłych z prowincji. Na wstępie załatwiono pismo Izby skarbowej, informującej się w sprawie podatku obrotowego. Zebranie stwierdziło, że obroty w 1930 roku były znacznie mniejsze od obrotów w roku poprzednim. Po zapoznaniu się z nowym projektem ustawy antyalkoholowej wyrażono przekonanie, że ustawa w niczem nie naruszy praw koncesjonarjuszy i że nie nastąpią wypowiedzenia koncesyj. Przystąpiono do debaty nad projektem przerzucenia handlu takiemi towarami jak kawa, herbata, mąka, buljon, powidła itp. do składów drogeryjnych. Posunięcie to zagrażałoby najżywotniejszym interesom branży delikatesowo - kolonjalnej. W sprawie tej senjor drogerzystów wielkopolskich p. prezes Gładysz, oświadczył, że pomysł ten nie jest realny, gdyż sami drogerzyści nie zgodziliby się na tego rodzaju zmiany; dążą oni przeciwnie do oczyszczenia drogeryj z artykułów spożywczych. Pod koniec przyjęli zebrani wiadomość o obniżeniu ceny konserw fabryki Pudliszki. W wolnych głosach przemawiali panowie dyr. Poszwiński, red. Grudziński, prezes Rotnicki, Kujawa, Woźniak, Głowiński, Wegenke, Hołdowski i inni, poruszając sprawę popierania przemysłu krajowego.

(k) **Dodatek do taryfy towarowej.** Z dn. 1. 1. 1931 r. wszedł w życie dodatek do kolejowej taryfy towarowej, który wprowadza również niektóre zmiany natury zasadniczej. W szczególności wprowadzono nowe normy ładunkowe dla przewozu zwierząt domowych żywych. Ponadto ustanowiono nowe warunki obliczania przewoźnego za próżne wagony prywatnych właścicieli, mianowicie próżne wagony przewozi się zasadniczo bezpłatnie, a za czynności manipulacyjne, związane z takim przewozem, pobiera się stałą opłatę po10 zł. od wagonu, bez względu na odległość. Dalszą zmianą jest ustalenie należności za przebieg wagonów lodowni P. K. P. na kolejach zagranicznych w postaci opłaty ryczałtowej, oznaczonej osobno dla każdego kraju bez względu na odległość do stacji przeznaczenia. Ze zniżek taryfowych najznaczniejszą jest zniżka w taryfie wyjątkowej PO-1. dla importu bawełny przez Gdynię i Gdańsk. Taryfa ta obowiązuje do wszystkich stacyj i punktów granicznych z obliczeniem przewoźnego najmniej za 10.000 kg. (H)

Z ZAGRANICY

(z) **Krach banku estońskiego.** Estoński Bank Handlowy zawiesił wypłaty. Passywa wynoszą 13 milj. koron. Najpoważniejszymi wierzycielami był Bank Państwa i kilka banków krajowych. Banki zagraniczne są mało zainteresowane w upadłości. Przyczyną upadku banku była depresja w wielkim przemyśle estońskim oraz odmowa sfuzjonowania się z innym bankiem, opartym o kapitał zagraniczny. W wypadku przyjęcia propozycji fuzji uzdrowienie finansów banku byłoby możliwe.

Szkoły zawodowe a nowoczesny pracownik kupiecki

W czwartek, dnia 15 b. m., odbył się w Domu Kupiectwa Polskiego czwarty z rzędu wieczór dyskusyjny pod przewodnictwem prezesa Stowarzyszenia Kupców Chrześcijan p. Majewicza. Po omówieniu spraw organizacyjnych przewodniczący udzielił głosu dyrektorowi miejskiej szkoły handlowej p. Ligockiemu, który wygłosił niezwykle interesujący odczyt p. t. „Udział szkół zawodowych w przygotowaniu nowoczesnego pracownika kupieckiego".

Prelegent rozpoczął swój referat od stwierdzenia, że przygotowanie do zawodu, chociażby najłatwiejszego, wymaga dzisiaj odpowiednich kwalifikacyj. Wykształcenie fachowe powinno być podstawą każdego zawodu, bo tylko w ten sposób da się podnieść jego poziom i znaczenie.

Zawód kupiecki wymaga dzisiaj specjalnego przygotowania. Raz wreszcie trzeba w tej dziedzinie zrobić pewną normę, według której można się będzie orjentować, kto może być kupcem a kto nie.

Młodzieniec, pragnący wstąpić do zawodu kupieckiego, musi ukończyć szkołę handlową bez względu na to, czy ma kilka klas gimnazjum, czy nie. — Dotychczas działo się tak, że tego rodzaju człowiek miał pewne fory, zaraz dostawał się do praktyki kupieckiej, co wyrządzało szkodę tak przedsiębiorstwu jak jemu samemu. Warunkiem minimalnym wstąpienia do szkoły handlowej powinno być wykształcenie siedmiu klas szkoły powszechnej, względnie cztery klasy szkoły wydziałowej.

Miejska szkoła handlowa w Poznaniu od nowego roku zmieniła już swój program, dorównując szkołom tego zakresu zagranicą. Uwzględniono w niej naukę o towaroznawstwie, psychologji i t. d. Od czasu do czasu urządza się kursy o naukowych podstawach reklamy, nauki pisania na maszynie i języków obcych. Nowością będzie cenzus, który nie był dotąd zaprowadzony. Każdy młodzieniec, opuszczający szkołę, będzie musiał złożyć odpowiedni egzamin. Największą bolączką dyrekcji szkoły jest utworzenie t. zw. klas branżowych, które będą mogły specjalizować poszczególnych uczni. Niestety, inicjatywa ta narazie padła na nieprzygotowany grunt, albowiem nie zdołano utrzymać wszystkich klas.

Nad referatem wywiązała się bardzo ożywiona dyskusja, z której wynikało, że wszystkim zależy, aby młodzież kupiecka zdobyła odpowiednie wykształcenie, mogąc później umiejętnie prowadzić swe warsztaty pracy. (tr)

Oszust w roli komendanta wojennego okrętu

O szeregu oszustw, dokonanych w sposób dotąd nie notowany w historji kryminalistyki, donosi paryski „Soir". W połowie ub. miesiąca przed zastępcą komendanta kontrtorpedowca marynarki francuskiej „Ouragan" zjawił się na pokładzie statku porucznik - komandor, przedstawiając się jako komendant Dupin i polecił podwładnemu, by na pokładzie zwołał do raportu całą załogę, do której nowoprzybyły przemówił następującemi słowami: „Od tej chwili obejmuję dowództwo „Ouragan'u. Oświadczam, że wymagam żelaznej karności i na tym punkcie będę nieubłagany. Za kilka dni odpłyniemy do Cherbourga. Otrzymacie w czasie postoju okrętu w portach należące się wam przepustki. Poza tem oznajmiam, że wszelkie nieposłuszeństwo będzie surowo karane. Gotów jednak jestem sprawiedliwie rozpatrzeć słuszne reklamacje. Dodatkowa ćwiartka wina będzie dziś rozdana wśród załogi". Wypowiedziawszy te słowa, „komendant', Dupin zwiedził „swój" okręt, czyniąc pewne uwagi „swym" oficerom — następnie wysiadł na ląd, nie omieszkując wydać zlecenia, aby przestrzegano jak najsurowszej karności.

Załoga, która ze względu na brak komendanta i to, że okręt znajdował się w naprawie, nieco się była rozpuściła, zrozumiała odrazu, że z nowym dowódcą niema żartów. W niedługim też czasie porządek i karność zostały przywrócone na okręcie. Przepustki były udzielane ściśle według obowiązujących przepisów, nikt jednak, ani oficerowie, ani załoga, nie mieli za to pretensji do energicznego komendanta, którego wpływ wzrastał z dniem każdym. Dupin umiał połączyć zajęcia służbowe z rozrywkami eleganckiego życia. Wkrótce stał się jedną z najbardziej znanych i lubianych osobistości w Hawrze. Widywano go w najwytworniejszych lokalach i wkrótce zawiązał szereg znajomości wśród najbogatszych obywateli miasta. W ten sposób minęły 3 tygodnie. Kilkakrotnie pod pierwszym lepszym pozorem „komendant" zaciągał pożyczki, przeważnie u właścicieli lokali rozrywkowych. Również konsul belgijski padł ofiarą eleganta-oszusta.

Pewnego dnia, komendant zawiadomił swych oficerów, że został wezwany do ministerstwa marynarki w Paryżu, i, zdając chwilowo dowództwo zastępcy, zalecał raz jeszcze dotrzymanie karności i porządku na pokładzie. Parę dni po jego wyjeździe, ku wielkiemu zdziwieniu zastępcy, zjawił się inny oficer marynarki, by objąć dowództwo okrętu. I ten również był zaskoczony, słysząc o istnieniu „komendanta" Dupin'a. Jego zdziwienie było tem większe, gdy tego samego dnia zaczęły się zgłaszać na pokładzie osoby, celem odbioru pożyczonych pieniędzy. Osobom tym „komendant" przyrzekł zwrot grzecznościowych pożyczek właśnie w owym dniu. Zawiadomione ministerstwo marynarki wytoczyło śledztwo — które wykryło, że w ciągu niespełna trzech tygodni, pomysłowy komendant nabrał naiwnych na przeszło 100 tys. franków. W parę dni potem jednak bezczelnego aresztowano oszusta, który, jak się okazało, pochodzi z lepszej rodziny, lecz raz się wykoleiwszy, zeszedł już całkiem na manowce. S. F.

Chinki zrównane w prawach z Chińczykami

Z dniem 1-szym stycznia 1931 r. wszedł w życie w całych Chinach nowy kodeks cywilny, który, pomiędzy innemi, znosi tradycje i obyczaje, jakie miały dotychczas siłę prawa, regulującego stosunki rodzinne. Odtąd kobieta chińska zostaje całkowicie zrównana w prawach z mężczyzną. Zmieni to kardynalnie dotychczasowy pogląd Chińczyków na kobietę, jako na osobę zbędną. Kobieta zamężna nie zyskiwała żadnych praw i jedynie danie przez nią życia synowi podnosiło ją nieco w opinji rodziny męża i naturalnie jego samego.

Wobec tak upośledzonego stanowiska kobiety chińskiej rozwinął się w ciągu ostatnich lat w tym kraju ożywiony ruch feministyczny. Kampanja prowadzona była przez związki rzeczniczek praw kobiety tak umiejętnie, że przedstawicielki związków powołane zostały do wzięcia czynnego udziału przy opracowywaniu nowego kodeksu, co oczywiście ułatwiło wygraną i to wygraną na całej linji.

Nowy kodeks nadaje kobieceie chińskiej prawo wyborcze zarówno czynne, jak bierne, prawo zasiadania w centralnych komitetach stronnictw politycznych, brania bezpośredniego udziału w rządzeniu krajem, zajmowania wszelkich stanowisk, dostępnych dotychczas jedynie dla mężczyzn, nadto dziedziczenia majątku po rodzicach czy krewnych narówni z braćmi. Będzie mogła też każda młoda Chinka poślubić kogo zechce, zamiast jak to bywało dawniej stałym zwyczajem poślubiania nieznanego jej zupełnie człowieka, którego, bez pytania jej o zdanie, obierał dla niej ojciec czy opiekun. Także przy rozwodach przysługiwać będą mężczyźnie i kobiecie jednakie prawa.

Obecnie zniesiony zostaje konkubinat, jako instytucja uprawniona, i wraz z tem ustaną niektóre oryginalne wyroki, wydawane nawet przez mieszane trybunały międzynarodowe, zmuszone wbrew europejskim kodeksom do liczenia się z pewnemi przepisami chińskiego prawa obyczajowego, tolerującego wprowadzenie kochanki pod dach małżeński, z pod którego przemocą usunięta została ślubna żona. Obecnie życie rodzinne w Chinach będzie musiało zreformować się na modłę zachodnią.

Z mody karnawałowej

Najaktualniejszym tematem mody są w obecnym sezonie suknie balowe, wraz z nieodłącznemi sorties. Moda tegoroczna bowiem nie pozwala eleganckiej kobiecie wejść na salę balową z obnażonemi ramionami. Toaleta długa do ziemi, plecy ma prawie zupełnie wycięte, ale plecy te właśnie trzeba przykryć sortie z brokatu lub lamy, przybranej — o ile kogoś stać na to — futrem. Nie jest to jednak obowiązujące. Zamiast sortie z rękawami może być również cape — rodzaj wielkiej chusty z kolorowej lamy, lub wyżej wymienionego brokatu, wiązanej pod szyję, którą trzeba się szczelnie otulić. Uwydatnia to znakomicie posągowe kształty pięknej damy i zaleca się paniom wysokim i szczupłym. Zarówno sortie, jak i cape powinny sięgać najwyżej kolan, w kolorze harmonizować z suknią, której niezliczone klosze falować będą aż do ziemi.

Dzisiejsza moda, tak wysoce harmonijna, wprowadza jednak pewien zabawny dysonans, który — być może — z czasem przestanie wydawać nam się dysonansem. Oto dopuszczalne, a nawet zalecane są pantofelki w kolorze zupełnie innym, niż suknia. Tak naprzykład do sukni bladozielonej można włożyć pantofelki różowe lub odwrotnie. Albo — wachlarz z piór, nieharmonizujących w tonie z resztą toalety. Dlaczego tak jest? — niewiadomo, ale fakt, że tak się nosi. Może dlatego, aby bardziej zaintrygować płeć brzydką, a może dlatego, że troskliwe dobieranie kolorów, stosowane już od dłuższego czasu, poprostu już zmęczyło i znudziło. Jest to jednak droga bardzo ryzykowna: podobnie bowiem, jak w muzyce są dysonanse muzykalne i takie, które stwarzają kakofonję, tak i w modzie granica między jednem i drugiem bardzo łatwa jest do przekroczenia. Kto więc nie jest zupełnie pewien swego smaku, niech nie ryzykuje takich połączeń.

Jakie włosy będziemy „nosić" w bieżącym sezonie? Naturalnie, że długie, o ile już zdążyłyśmy ich się dochować — gładko zaczesane, z malutkim podwiniętym z tyłu wałeczkiem. Loki, wiszące z tyłu, nie są już w dobrym guście. Chyba, że są tak krótkie, że imitują upięte włosy. Ważny szczegół — uszy powinny być odkryte. Cieszcie się panie o pięknych, małych uszkach, których przez kilka lat nie mogłyście pokazać! Nie należy jednak nigdy zapominać o tem, że ten, kto nie ma nic ładnego do pokazania, nie powinien iść ślepo za modą, bo zawsze z każdej mody można wyciągnąć to, co jest dla danej osoby najkorzystniejsze, pominąwszy zbędne szczegóły.

H. N.

Powodzenie spirytystów, chiromantów i okultystów w Paryżu

Ostatnie stronice wielu ilustrowanych tygodników, wychodzących w Paryżu, a także stronice ogłoszeniowe wielkich dzienników paryskich bulwarowych zawierają z reguły bardzo liczne ogłoszenia chiromantów (ek), okultystów (ek), wróżbiarzy (ek) etc. etc. Ogłoszenia te, zredagowane w stylu emfatyczno-humanitarno-handlowym, przynoszą spory dochód wydawnictwom, w których ukazują się codzień, a jeszcze większy zysk ich nadawcom, których szeroka klientela rekrutuje się ze wszystkich sfer — zarówno z pośród midinetek, kelnerów, szoferów, jak i dam z t. zw. towarzystwa, finansistów drugiej i trzeciej klasy, graczy wyścigowych, specjalistów od ruletki, baccarat i t. p.

Klientela segreguje się sama, zależnie od dzielnicy, w której rezyduje adept lub adeptka wiedzy tajemnej i zależnie od honorarjum, jakie pobiera od swych owieczek. Prefektura policji paryskiej posiada szczegółowe dane o działalności chiromantów, okultystów etc. i wykonywa dość ścisłą kontrolę przez swych zaufanych, mających stosunki w tych kołach.

Jak się okazuje z raportów prefektury policji paryskiej za rok 1930, gabinety wiedzy tajemnej dają wcale ładne dochody swym właścicielom. Przeciętnie 200.000 franków dziennie wydają Paryżanie i Paryżanki na konsultacje u naśladowców M-me de Thebes. Ilość gabinetów wiedzy tajemnej w Paryżu jest wprost fantastyczna — zarejestrowano ich 34 000!

Na ogłoszeniach jasnowidzów, magów, fakirów zarabiają miesięcznie niektóre wielkie dzienniki i tygodniki ilustrowane do 300.000 franków. Ro.

Rakieta w przestworza

Dnia 10 stycznia r. b. ma się odbyć pierwszy start rakiety w stratosferę. Start ten przygotowuje dr. Lyon, fizyk amerykański, do spółki z dr. Adlerem, fizykiem wiedeńskim. W dzień startu włoskie oddziały pionierów mają otoczyć gęstym kordonem wszystkie doliny sąsiadujące z Monte Redorto, skąd właśnie start ma nastąpić.

Jeśli start ten się uda, nastąpi urzeczywistnienie marzenia, które oddawna zajmowało uczonych. Teoretyczne podstawy takiego lotu w stratosferę opracowane zostały przez Amerykanina Gordarda, Niemca Oberta, Austrjaka Valiera i Francuza Esnaud Pelleterie'a. Problem jest opracowany do najdrobniejszych szczegółów, szkice są gotowe, gotowe są już nawet modele rakiet zaopatrzonych w przyrządy do badania atmosfery. Lecz od eksperymentów laboratoryjnych aż do pierwszej próby jest krok daleki, a wszelkie usiłowania w tym kierunku dotychczas kończyły się fiaskiem. Prof. Obert w Berlinie nagle przerwał swoją pracę, chociaż jego doświadczenia w tej dziedzinie były nawet całkiem poważne. Także austrjacki uczony Valier w rok przed swoją tragiczną śmiercią wraz ze znanym fabrykantem Oplem przeprowadził pierwsze próby z autem rakietowem. W praktyce okazało się więc, że rakieta może puścić w ruch auta, a w dalszej konsekwencji też i aeroplany. Jeśli się więc uda start dr. Lyona, będzie można zbadać warunki stratosfery, t. j. owej warstwy powietrza, która zaczyna się powyżej 15 km. od atmosfery otaczającej ziemię. Dotychczas aeroplany osiągnęły wysokość 13 km., a nawet próbne balony bez ludzi wzbiły się tylko do 30 km. Dr. Lyon zakreśla dla swej rakiety metę — 50 km.

Niebezpieczny pośpiech

Pewien pan, spiesząc się bardzo, wskoczył do taksówki samochodowej i kazał jechać pod wskazanym adresem. Po chwili zaczął bębnić wściekle w okno frontowe samochodu i wołać na szofera, aby przyspieszył tempo, ponieważ spieszy mu się bardzo. Ale szofer oświadczył — (działo się to w Paryżu), — że musi się trzymać przepisanego przez policję tempa. Jazda zbyt szybka groziłaby niebezpieczeństwem na tak ruchliwej ulicy i o tej porze. Gość niecierpliwił się jeszcze pewien czas, ale kiedy dorożka przystanąć musiała na chwilę, zatamowana wzmożonym ruchem, wyskoczył wściekły i oświadczył, że dłużej tego nie zniesie.

Szofer nie opierał się i zażądał zapłaty za odbyty kurs. Ale gość nie chciał zapłacić i wszczął kłótnię z szoferem. Wdał się w to i policjant, któr yoświadczył ze spokojem, że kto się spieszy, niech się zda na własne nogi, a nie siada do dorożki". Sprawa cała oparła się o sąd, gdzie również nie przyznano racji spieszącemu się gościowi. Zmuszono go do zapłacenia szoferowi, a poza tem skazany został na grzywnę za awanturowanie się na ulicy. (alka)

Ile bakteryj jest w jednym pocałunku

Różni bakterjolodzy i nie bakterjolodzy próbowali już oddawna obliczyć, ile bakteryjek zabiera człowiek z ust najukochańszej osoby podczas pocałunku. Wyniki tych badań były rozmaite. Jedni twierdzili, że miljony, drudzy że tysiące i t. d.

W Stanach Zjednoczonych zajmowano się tą kwestją żywo ze względów higjenicznych, w sowietach rzekomo ze względów higjenicznych, a w gruncie rzeczy chodzi tam o to, by ludzi odzwyczaić od wszelkich uczuć ludzkich i ich przejawów. Problemem tym zajął się wreszcie jeden z bakterjologów francuskich i postanowił go zbadać gruntownie. Uczony stwierdza, że podczas pocałunku przenosimy, względnie zabieramy z ust czyichś około 4 000 bakteryj.

Czy „odkrycie" to będzie wzięte pod uwagę przez pary zakochane? Można wątpić.

Biegun północny — spowity nieprzeniknionemi ciemnościami.

Członkowie sowieckiej ekspedycji polarnej, bawiący obecnie na Ziemi Franciszka Józefa, gdzie dokonują badań meteorologicznych, donoszą do Moskwy, że cały obszar bieguna północnego spowity jest nieprzeniknionemi ciemnościami. Jedynie na dalekim widnokręgu widoczne są nieliczne gwiazdy, a od czasu do czasu przeszywa grubą zasłonę nocy spadający meteor. Budynek stacji meteorologicznej, znajduje się całkowicie pod śniegiem. Stacja pilnie bada ciekawe objawy przyrody dalekiej Północy.

Masowy wyjazd do Francji na film Remarque'a „Na Zachodzie bez zmian"

250 Badeńczyków pod wodzą posła do Reichstagu Reinholda. Udali się oni w autobusach do Strassburga i tu, w jednem z kin, przyjrzeli się filmowi, którego wyświetlanie zostało w Niemczech wzbronione pod presją hitlerowców. Niemcy, nie zarażeni hitleryzmem, muszą więc jechać do Francji, aby obejrzeć film, wyjęty z powieści niemieckiego autora.

Trzynaście miljonów radjosłuchaczy

posiadają Stany Zjednoczone, dosłownie — 13 478 000. Największa liczba radjosłuchaczy przypada na stany: Kalifornja, Nowy Jork i Illinois, które wykazują też największą ilość posiadaczy aut.

Krzyż Legji Honorowej

otrzymała pewna wieśniczka z Genlis (Burgundja), która wydała na świat 16-cioro dzieci Liczy ona 51 lat i cieszy się zupełnem zdrowiem. Legję Honorową nadał jej minister rolnictwa. Pozatem otrzyma matka tak licznego potomstwa specjalną rentę roczną, wyznaczoną przez rząd dla rodzin, posiadających więcej, jak czworo dzieci.

RYSUNKÓW i KLISZ

najlepiej wykonanych i gustownych dostarcza

„REKLAMA"

Drukarni Polskiej S. A.

Poznań, Aleje Marcinkowskiego 17

telefon 44-61.

Z różnych stron Polski

Młodzież szkolna w stolicy.

Warszawska komisja opiek szkolnych przeprowadziła w szkołach powszechnych ankietę, na temat dalszych losów młodzieży, opuszczającej te szkoły. Otrzymano odpowiedzi ze 107 szkół, w których uczyło się 2993 dzieci, co stanowi 59,1 proc. ogółu. Okazuje się, że z tej liczby po ukończeniu szkoły powszechnej do gimnazjum zapisało się i uczeszczało 459 uczniów, czyli 16 proc., a do szkół zawodowych 942 uczniów, czyli 38 proc. Z pośród uczęszczających do gimnazjum, zaledwie 18 uczniów na 459 zajmuje się jeszcze jakąś pracą zarobkową, z pośród uczniów szkół zawodowych — 193 uczniów. Nie kształci się i nie pracuje 465, pracuje zarobkowo, a nie kształci się dalej 526. Niejasne wiadomości otrzymano co do 374 uczniów.

Jak wynika z powyższego ,54 proc. kończących szkołę powszechną, kształci się dalej.

Pielgrzymka z Warszawy do Ziemi Świętej

(KAP) Dnia 21 marca rb. wyrusza z Warszawy pielgrzymka - wycieczka do Ziemi Świętej i Egiptu. Po drodze pielgrzymka zwiedzi Konstantynopol, Ateny i Aleksandrję. Po spędzieniu Wielkiego Tygodnia w Jerozolimie i odbyciu szeregu wycieczek po Ziemi Świętej, pielgrzymka kończy swój charakter religijny i udaje się do Egiptu na zwiedzenie którego przeznaczonych jest 11 dni. Osoby, życzące sobie pozostać dłużej w Jerozolimie, mogą to zrobić bez specjalnych dopłat kosztem skrócenia pobytu w Egipcie. Cena za uczestnictwo wynosi 2250 zł. i obejmuje przejazdy koleją w kl. 2 pociągów pospiesznych, przejazdy okrętem w 2 kl., całkowite utrzymanie, hotele. koszta zwiedzania, opłata służby, podatki — słowem wszystkie wydatki, związane z wycieczką.

Zapisy do dnia 10 lutego przyjmuje Polskie Biuro Podróży Francopol, Warszawa, ul. Trębacka 9. tel. 206-73, znane jest w naszem społeczeństwie z wzorowo przeprowadzonych pielgrzymek do Rzymu, Kartaginy, Lourdes i in.

Cudowny obraz Matki Boskiej Latyczowskiej wrócił na Kresy.

(KAP) Słynny obraz cudowny Najśw. Marji Panny z Latyczowa na Podolu podczas inwazji bolszewickiej został przewieziony do Warszawy, gdzie z wielką czcią przechowywany był w kaplicy przy gimnazjum im. C. Zyberk - Platerówny. Ks. biskup A. Szelążek, z diecezji łuckiej, mając sobie zlecony przez Stolicę Apostolską zarząd osobami i mieniem diecezji kamienieckiej, znajdującemi się na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej, skorzystał ze swych uprawnień i polecił cudowny obraz przewieźć na Kresy i umieścić go w odnowionej ostatnio katedrze. Przyświecała w tem bezwątpienia myśl, iżby pod niejednym względem zagrożony Wołyń pozyskał mocną obronę w postaci cudownego obrazu, historycznie związanego z Kresami, oraz by pod względem pobożnych pielgrzymek do obrazu wzmogła się gorliwość ludu naszego, zewsząd narażonego na zgubne wpływy.

Obraz cudowny w dniu 19 grudnia r. ub. został zabrany z Warszawy przez spejalnie wysłaną z trzech kapłanów złożoną delegację. Po drodze do Łucka obraz witany był przez ogromne tłumy wiernych.

Kradzież 300 rewolwerów wojskowych

W Warszawie dokonano w tych dniach niezwykle zuchwałej kradzieży w domu przy ul. Marjańskiej, gdzie mieszczą się składy wojskowe. Właśnie były nadeszły przez Gdańsk skrzynie z rozmaitym sprzętem wojskowym, m. in. także dwie skrzynie angielskich pistoletów. Część tych skrzyń pozostawiono w korytarzu, z czego skorzystali niewyśledzeni na razie sprawcy i po rozbiciu dwóch skrzyń skradli około 300 rewolwerów. W sprawie tej toczy się energiczne śledztwo.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Sobota, dnia 17 stycznia 1931 r.

Poznań (335 m) godz. **7.00** gimnastyka poranna; godz. **7.15** gazeta poranna; godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** komunikaty PAT, notowania giełdy pien.; godz. **17.25** odczyt z cyklu o dziennikarstwie; godz. **17.45** transmisja z Wilna. Słuchowisko dla dzieci starszych i młodzieży. Fragmenty z powieści H. Sienkiewicza „W pustyni i puszczy"; godz. **18.15** koncert dla dzieci z Warszawy; godz. **18.45** koncert solistów. Wykonawcy: Aleksandra Szafrańska, art. op. (mezzosopran), Janina Zaklińska (fortepian), Bolesław Tyllja, kapelmistrz opery (akomp.); godz. **19.30** zagadnienia społeczno - gospodarcze; godz. **19.45** odczyt p. t. „Otwarte oczy na wschód" (wygł. red. E. Swidziński); godz. **20.00** „Z socjologji tłumu"; godz. **20.30** koncert muzyki lekkiej (transmisja z Warszawy); godzina **22.00** sygnał czasu, komunikaty PAT, sportowe i policyjne; godz. **22.15** utwory Chopina (transmisja z Warszawy); godz. **22.45** muzyka taneczna na płytach gramofonowych.

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** koncert gramofonowy; godz. **16.45** „Kącik dla młodych talentów" — Eugenja Melmanówna i Szporówna (fort.), Tatjana Mazurkiewicz (śpiew); godz. **17.15** „Moja technika fotograficzna" — wygł. p. Jan Bułhak: godz. **17.45** transmisja słuchowiska z Wilna: godzina **19.10** Centralne Towarzystwo Organizacji i Kółek Rolniczych do swych członków i ogółu Rolników: godz. **20.00** feljeton p. t. „Czarnożółty Paryż"; godz. **20.15** „Policja tajna W. Ks. Konstantego" — wygł. pułk. Eile; godz. **20.30** muzyka lekka; godz. **22.00** transmisja feljetonu z Wilna p. t. „Ciotka Albinowa mówi na całą Polskę" — wygł. p. Aleksandrowiczowa; godz. **22.15** audycja poświęcona Chopinowi w wykonaniu p. Famielier - Hepnerowa (fort.); godz. **23.00** muzyka taneczna.

Königswusterhausen (1635 m) 16.30 koncert z Hamburga. 20.00 wieczór muzyki tanecznej; **Budapeszt (550 m)** 18.00 koncert mandolinistów, 19.25 koncert wokalny; **Wiedeń (516 m)** 19.35 koncert wokalny. 20.30 operetka, 23.10 z operetek wiedeńskich; **Rzym (441 m)** 20.40 transmisja z Teatro San Carlo w Neapolu.

Niedziela, dnia 18 stycznia 1931 r.

Poznań (335 m) godz. **9.00** koncert poranny; godz. **9.30** gazeta poranna; godz. **10.15** nabożeństwo z Katedry poznańskiej. Kazanie wygłosi X. Rektor Cieszyński; godzina **12.05** „Na marginesie scalania ubezpieczeń społecznych" (wygł. p. Bogumił Dembiński); godz. **12.25** „Czy ma rację dobry przerób w gorzelni" (wygł. inż. W. Kasprzycki); godz. **12.45** „Kobieta jako lekarka domowa" (wygł. dr. Marja Bednarkowa); godz. **17.00** koncert gramofonowy; z prelekcją p. Busiakiewicza; godz. **18.00** „Humor" (wygł. p. Zygmunt Noskowski, art. T. P.); godz. **18.15 — 18.45** audycja dla dzieci w wyk. p. Wandy Trojanowskiej, art. T. N.; godz. **18.45** wieczór kolend polskich (transmisja z Auli U. P.) Wykonawcy: Męski chór Seraficki i chór mieszany kość. OO. Franciszkanów, pod dyr. p. Józefa Hermanna; prof. Feliks Nowowiejski (organy), Roman Kiedrowski (tenor), Roman Heysing (bas); godz. **20.00** słuchowisko z Katowic p. t. „Bomba w miasteczku" Morcinka; godz. **20.30** koncert wieczorny z Warszawy; godz. **22.00** sygnał czasu, komunikaty sportowe i policyjne; godz. **22.15** utwory na altówkę w wyk. Miecz. Szalewskiego (transm. z Warszawy); godz. **22.45** muzyka taneczna z kawiarni „Wielkopolanka".

Warszawa (1412 m) godz. **10.15** transmisja nabożeństwa z Katedry poznańskiej; godz. **12.15** transmisja Poranku Symfonicznego z Filharm. Warsz.; godz. **14.00** „Ochrona pożytecznych ptaków"; godz. **14.30** „Parę słów o trzodzie chlewnej"; godz. **15.00** „Przykłady jakich mało"; godz. **15.40** program dla dzieci; godz. **16.40** „Z życia roślin w morzu"; godz. **17.40** koncert orkiestry Policji Państwowej; godz. **19.25** feljeton pt. „U progu Sahary"; g. **19.55** komunikat z przed stu lat; godz. **20.00** słuchowisko z Katowic p. t. „Bomba w miasteczku" Morcinka; godz. **20.30** koncert wieczorny. Recital Tamary Bay; godz. **21.30** koncert orkiestry P. R. pod dyr. Ozimińskiego i A. Szlemińska (sopran); godz. **22.00** feljeton p. t. „Odczucia i przeczucia ludzkie" — dr. Jerzy Szpokowski: godz. **22.15** utwory na altówkę wykona p. M. Szalewski; godzina **23.00** muzyka taneczna.

Königswusterhausen (1635 m) 15.00 muzyka kameralna, 16.30 koncert z Królewca, 20.00 koncert z Berlina; **Budapeszt (550 m)** 17.10 koncert utworów Puccini'ego, 19.15 słuchowisko, 21.45 pieśni węgierskie; **Wiedeń (516 m)** 17.30 koncert kameralny, 19.40 wieczór aryj i duetów, 20.30 słuchowisko, 22.25 koncert; **Praga (486 m)** 20.00 koncert symfoniczny z sali Smetany.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Koło Śpiewackie „Gędźba" Poznań-Winiary.** Roczne walne zebranie odbędzie się w sobotę, 17 bm. u p. Kotlińskiego o godz. 7.

— **„Canaria", Tow. Hodowli Kanarków i Ochr. Ptaków Leśnych.** W miejsce wieńca dla członka honorowego śp. Józefa Jarockiego zamówiło towarzystwo mszę św. za spokój duszy Jego, która odbędzie się w niedzielę, 18. bm. o godz. 9 w kościele ks. ks. Salezjanów przy ul. Wronieckiej.

— **Tow. Śpiewu im. F. Nowowiejskiego Poznań-Łazarz.** Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę, 18 bm. o godz. 17 w lokalu druha Dusika, ul. Marszałka Focha 62.

— **Sodalicja Marjańska Urzędników.** Miesięczne nabożeństwo odbędzie się w niedzielę, 18 bm. o godz. 7,30 w kaplicy sodalicyjnej przy klasztorze OO. Jezuitów, ul. Dominikańska 8.

— **Kat. Tow. Robotników Polskich Poznań-Górczyn.** Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę, 18 bm. o godz. 12,15 w ochronie przy ul. Bosej 16.

22-ga Loterja Państwowa

(Bez gwarancji).

W drugim dniu ciągnienia 3-ciej klasy padły następujące wygrane:

5.000 zł. na nr. 90870.

2.000 zł. na nr. 42055.

Po 1.000 zł. na nr. nr. 8150 92525 130533 150706.

Po 600 zł. na nr. nr. 18893 78366 165716 167068 202639.

Po 500 zł. na nr. nr. 11013 55810 71253 76240 84992 101380 103853 105331 109742 128582 136645 157372 170912.

Po 300 zł. na nr. nr. 7939 20472 23078 23293 32334 50960 57326 690045 70864 71091 72535 110792 120689 133250 133265 137848 139766 144370 186115 189525 198528.

Po 250 zł. na nr. nr. 1225 4496 10485 13739 17848 20968 23685 24561 34439 35747 37531 39989 43140 47527 47558 49390 50480 50935 54783 55631 64304 64964 65048 67798 68258 70936 71468 72498 73080 73362 74314 74322 76726 78562 81853 85750 86180 86593 91088 939911 98060 98587 100199 100725 101386 104809 105475 105562 106089 112497 113136 114126 114546 114990 121628 122393 125595 125758 129482 130154 133578 134483 134515 137381 139068 143016 143668 147683 151536 153969 160355 70736 172755 173055 175924 181668 182614 182910 183062 186452 190873 191515 191566 194637 196863 198682 199119 203327 204046 205735 209783.

Po 200 zł. wygrały numery następujące:

113 305 10 418 59 556 69 704 34 56 908 23 1068 409 41 501 18 56 710 44 45 954 **2135** 76 280 319 24 565 642 782 96 849 95 930 41 **3133** 249 91 376 526 82 797 882 910 73 **4008** 40 312 458 539 732 897 98 977 **5062** 296 301 433 78 599 920 21 45 79 99 **6014** 105 59 499 503 648 745 816 58 976 79 **7070** 95 312 35 89 405 75 687 724 93 923 77 **8073** 168 322 430 76 536 828 927 9114 372 85 88 455 704 29 30 **10022** 47 195 267 78 453 587 677 745 857 **11058** 121 28 32 75 301 3 69 418 579 81 677 815 91 95 931 91 **12129** 49 320 59 68 453 508 94 757 **13047** 189 272 420 23 59 528 730 37 825 981 83 **14041** 54 84 98 108 21 34 39 51 467 96 599 604 755 60 853 **15325** 68 97 425 29 728 91 850 907 14 32 46 90 **16074** 96 162 67 72 452 61 598 778 869 914 45 61 17215 23 465 528 73 607 45 55 64 715 27 958 18032 132 84 209 404 522 34 602 33 717 855 89 940 **19154** 201 440 632 78 748 94 884 953 95 **20034** 38 138 73 85 245 50 602 24 65 744 95 873 84 999 **21136** 203 62 82 96 372 92 451 554 636 734 78 847 **22077** 100 304 78 635 44 **23011** 407 18 546 679 741 45 65 99 814 16 50 **24006** 345 511 666 757 59 79 807 30 974.

25049 206 62 66 304 10 41 731 979 **26089** 650 801 916 53 57 75 **27123** 433 82 705 809 15 46 91 941 73 **28063** 168 396 471 666 707 889 **29008** 14 154 242 54 303 43 489 541 619 748 **30005** 17 148 265 337 49 400 26 69 91 530 51 615 21 809 39 **31007** 125 56 214 377 621 804 36 952 **32161** 494 537 642 800 55 88 908 **33241** 372 402 551 694 749 967 **34127** 204 397 479 94 796 822 916 44 **35018** 48 187 210 22 397 400 562 614 28 35 757 88 91 839 64 911 59 **36047** 96212 66 424 82 89 541 622 98 989 **37035** 96 209 430 579 89 618 43 73 709 39 865 904 80 94 **38043** 97 375 455 65 633 81 753 812 89 **39076** 154 201 44 93 579 602 13 41 724 847 948 **40134** 57 222 328 429 534 77 78 720 861 992 **41095** 131 57 86 306 32 73 434 524 661 890 913 40 71 **42221** 26 42 463 70 534 90 750 907 **43038** 62 328 714 89 872 901 **44260** 68 365 88 447 68 90 605 45 46 750 54 93 869 927 **45042** 169 86 214 544 61 661 807 10 **46086** 112 25 40 209 58 67 337 521 607 **47437** 713 57 890 906 70 **48009** 32 183 243 361 487 555 98 928 34 **49069** 76 147 91 320 419 24 520 79 785 848 64.

50150 262 520 78 666 753 81 85 916 **51116** 39 201 306 64 417 622 767 838 906 **52018** 112 220 72 456 640 90 796 803 13 912 33 55 **53094** 133 39 82 336 90 429 32 621 606 22 751 **54138** 68 201 12 309 37 475 91 542 620 867 953 **55050** 967 **56191** 223 62 344 447 781 906 48 86 **57146** 344 404 543 742 846 **58020** 46 64 87 122 265 300 38 426 505 640 807 64 925 89 **59031** 66 75 149 219 338 79 433 48 66 507 59 612 52 62 705 52 900 **60092** 149 71 76 334 438 591 668 710 59 868 **61018** 37 124 222 363 95 599 661 67 727 841 78 94 902 63 **62089** 156 345 415 28 31 659 745 62 804 **63095** 468 501 61 950 91 **64152** 255 341 451 82 570 630 765 857 933 **65121** 85 293 380 90 511 68 689 96 785 865 921 **66049** 81 141 210 84 317 56 470 82 583 625 63 85 817 71 **67060** 67 119 58 87 239 312 33 62 435 85 549 613 54 745 53 903 33 **68116** 77 79 202 56 76 609 50 740 **69007** 142 207 38 42 47 677 741 46 802 11 942 **70075** 124 25 210 642 790 **71038** 112 93 342 485 612 798 942 **72053** 174 236 315 46 430 35 589 826 44 904 14 **73038** 59 489 98 877 **74059** 73 119 225 926 86.

75496 225 65 607 83 716 **76012** 37 145 65 205 355 445 539 770 73 82 872 **77130** 59 61 67 84 230 314 43 74 727 801 16 **78171** 207 348 51 406 519 643 722 36 853 957 **79071** 75 83 133 41 87 565 628 61 853 57 89 917 38 **80292** 413 504 664 80 716 38 851 52 78 974 83 **81303** 73 540 62 851 63 68 965 **82032** 53 119 382 529 689 716 36 868 69 935 61 **83104** 79 90 237 80 335 464 557 648 763 700 951 **84520** 49 652 95 732 841 89 916 **85012** 78 151 213 426 576 716 48 876 903 87 **86093** 179 238 90 369 83 541 619 88 800 2 908 68 **87229** 601 54 84 716 70 75 **88006** 44 290 470 731 56 815 52 84 **89043** 125 72 215 40 66 704 62 825 84 942 44 **90023** 170 212 30 377 89 581 706 868 **91060** 189 205 56 370 96 482 797 823 31 931 73 **92263** 452 636 40 707 66 922 95 **93027** 48 222 75 335 41 85 556 638 40 712 817 75 912 17 82 85 89 **94003** 60 171 360 536 60 672 95 720 826 961 **95019** 31 123 77 345 517 86 622 66 832 903 80 **96012** 147 262 362 75 84 571 639 77 753 823 937 **97212** 32 42 322 35 487 540 60 650 762 838 **98015** 24 40 169 403 862 81 **99226** 60 331 89 414 47 51 564 617 804 45 906 79.

100041 404 523 49 70 75 758 832 59 84 905 29 **101182** 385 593 727 51 871 **102000** 82 158 72 227 40 859 67 528 44 607 707 60 69 99 **103006** 94 168 267 384 443 518 66 684 706 31 57 818 64 73 938 **104123** 272 301 45 76 77 405 26 52 87 751 62 962 **105013** 45 75 183 358 403 65 619 730 46 891 **106044** 86 106 563 619 700 94 894 928 **107012** 219 58 324 409 538 72 646 **108019** 373 481 536 630 37 89 723 79 805 44 76 939 **109046** 135 221 415 86 544 653 53 77 735 77 806 26 55 57 88 930 **110058** 447 91 533 86 652 84 835 939 57 88 **111090** 101 204 6 92 309 434 525 37 620 81 99 840 955 **112001** 5 38 120 34 283 92 93 838 440 91 781 855 **113174** 339 91 445 596 97 705 37 842 949 **114047** 55 57 137 67 248 50 78 87 336 454 862 910 **115062** 301 69 418 36 51 94 529 50 88 94 640 708 866 983 **116001** 10 28 33 18 96 561 667 734 818 40 952 **117037** 129 40 73 209 13 35 540 82 88 **118099** 151 92 267 464 510 42 727 863 70 72 **119308** 444 73 725 48 827 928 43 58 78 **120114** 243 312 31 454 99 776 844 95 **121053** 235 320 83 90 404 52 514 666 733 47 53 87 895 **122030** 206 601 37 778 815 37 920 33 **123016** 29 129 40 200 337 48 70 421 92 690 761 891 929 67 **124160** 281 90 370 449 517 53 95 807 15 90 999.

125120 252 332 62 65 470 520 53 641 704 21 809 81 966 **126061** 232 33 328 85 407 637 38 738 850 **127068** 399 483 573 78 629 752 891 925 **128116** 231 334 465 527 878 **129029** 63 135 41 276 459 71 500 86 87 672 871 **130147** 60 343 441 522 625 909 88 **131088** 195 330 64 484 658 742 77 906 53 **132004** 146 66 296 302 428 532 765 78 849 60 **133229** 92 368 407 646 63 737 838 912 33 **134041** 122 31 217 23 97 866 68 977 **135009** 114 64 97 599 614 733 959 **136498** 601 65 715 39 987 **137008** 86 94 96 194 233 36 474 556 60 99 659 724 37 930 **138042** 246 570 742 79 843 55 68 932 44 **139018** 207 355 449 531 42 615 82 849 92 **140088** 190 244 334 438 57 541 657 76 720 24 36 849 994 **141024** 163 316 434 91 587 645 59 807 47 99 914 96 **142060** 83 176 399 765 93 804 40 946 **143015** 91 211 34 318 46 66 441 71 97 577 644 730 97 813 62 **144274** 84 356 444 57 80 555 681 714 58 903 **145019** 45 110 46 58 90 244 46 56 415 90 724 874 **146063** 225 352 54 87 436 53 633 57 77 738 58 804 **147086** 271 310 20 495 530 673 767 **148149** 204 52 304 463 93 704 13 85 800 20 37 923 62 **149268** 476 509 29 608 719 69 833 99 905 68.

150238 363 522 625 89 753 803 38 **151083** 204 318 27 44 495 612 75 716 **152022** 59 88 369 93 485 509 773 817 **153118** 399 518 79 **154115** 21 98 466 540 626 54 734 36 45 46 90 829 42 69 984 **155121** 304 549 604 764 **156050** 123 33 378 623 730 827 **157312** 71 76 87 445 76 610 728 812 **158042** 106 51 200 305 49 65 85 463 527 39 48 693 **159010** 176 201 405 91 543 770 **160205** 342 93 94 487 561 603 23 816 54 949 75 **161019** 100 208 345 79 560 627 58 95 799 854 910 72 **162155** 319 67 526 690 **163341** 62 406 534 51 731 920 **164013** 40 262 357 403 651 67 90 **165075** 84 223 27 318 51 434 591 754 846 48 906 **166030** 173 238 308 60 86 562 630 55 760 99 800 **167020** 359 439 72 83 99 665 83 84 85 732 806 31 44 938 **168008** 112 307 926 **169147** 49 231 54 96 308 17 27 63 464 708 81 95 889 92 902 14 25 88 **170020** 24 121 44 281 85 365 428 586 699 706 803 25 46 911 34 **171022** 270 304 5 90 93 422 525 47 754 86 893 995 **172061** 64 158 284 341 51 76 413 43 57 64 655 826 **183008** 48 138 353 54 430 540 754 821 72 913 93 **174203** 21 363 492 730 901 51 79.

175171 311 75 97 668 755 870 83 992 **176113** 20 214 69 70 352 82 97 99 544 602 5 742 76 892 95 988 **177080** 126 207 420 570 618 39 778 901 **178028** 87 107 13 16 88 346 452 61 564 750 804 936 83 99 **179047** 50 64 98 99 118 60 97 249 57 325 56 60 95 436 566 824 69 978 **180122** 336 585 906 74 90 **181052** 56 99 127 221 56 389 416 21 67 88 829 **182143** 44 537 53 99 793 871 926 **183009** 101 88 219 65 308 60 604 700 866 938 **184011** 70 75 121 51 261 352 87 548 600 44 59 51 62 731 870 900 4 51 83 **185048** 61 82 101 237 57 66 450 522 34 771 74 99 917 24 **186007** 120 79 394 403 12 89 93 94 521 778 833 **187000** 122 200 46 92 338 75 95 629 767 831 70 72 **188069** 186 232 34 99 325 97 504 760 806 35 **189036** 173 247 72 364 68 72 588 97 633 832 93 982 **190208** 322 35 78 509 51 820 973 **191011** 159 220 442 602 73 838 92 953 **192115** 91 92 99 306 43 444 602 721 993 **193003** 238 50 60 352 87 454 667 710 54 860 80 964 91 **194045** 117 29 32 41 377 90 402 28 81 95 881 985 **195090** 104 233 372 82 421 34 80 556 65 82 844 60 904 75 **196104** 10 32 202 92 410 526 28 605 64 75 918 83 **197026** 50 64 200 34 385 408 24 90 508 33 628 700 62 86 845 **198182** 282 99 562 604 761 70 848 72 79 94 953 71 **199019** 150 60 89 301 23 466 576 621 726 98 930.

200061 105 90 96 202 32 84 300 93 427 65 549 58 627 37 884 **201081** 82 735 912 49 51 **202064** 137 352 414 49 523 28 613 733 811 65 **203027** 98 128 63 238 95 363 65 795 94 842 81 950 **204105** 28 254 71 80 329 432 67 687 925 **205064** 201 380 410 57 568 691 98 749 57 937 62 **206046** 215 67 91 343 82 94 435 92 572 75 601 38 87 705 62 905 **207015** 53 116 22 40 327 735 818 929 63 **208030** 421 40 502 41 88 606 701 **209026** 150 246 466 583 831 917.

KRONIKA TOWARZYSKA

Ogłoszenia i uwiadomienia o balach, wieczorkach tanecznych, zabawach karnawałowych, herbatkach i bridgeach z tańcami oraz wszelkich tym podobnym przedsięwzięciach kierować należy do administracji pisma naszego, a nie do redakcji.

Wszystkie te doniesienia podawać będziemy stale na końcu części redakcyjnej w dziale „Kronika towarzyska". Punktualne zamieszczenie ich poręczyć możemy tylko w tych wypadkach, gdy nastąpi poprzednie porozumienie się między organizatorami odnośnych przedsięwzięć zabawowych a naszą administracją.

Przy nadsyłaniu tych doniesień na drodze listownej podać należy dokładny adres i numer telefonu tej osoby, z którą administracja nasza mogłaby porozumieć się co do bliższych szczegółów, odnoszących się do zamieszczenia nadesłanego uwiadomienia.

Zabawa karnawałowa Akadem. Koła Pomorskiego odbędzie się we wtorek dnia 20 b. m., w „Belwederze". Przybywajcie wszyscy. dw 2 621

Towarzystwo Powstańców i Wojaków Poznań-Śródmieście urządza w niedzielę, dnia 25 stycznia b. r. Bal Gałganiarzy w salach „Boulevard", Plac Nowomiejski 5. Wstępne na salę ściśle za zaproszeniem. 3 nagrody. Zaproszenia oraz bilety wstępu można nabyć w firmach: Jan Kaźmierski, skład obuwia, Wrocławska 7; Edm. Olejniczak, skład futer, Wodna 28; Jan Pietruszyński, skład delikatesów, Wielka 20; Jan Herman, restauracja, St. Rynek 8; Ignacy Dudziński, restauracja, Wroniecka 4. zw 27 352

Najtaniej na Karnawał

modne perfumy, najlepsze wody kolońskie i kwiatowe. Nowości na podarki nadeszły. Mydła toaletowe, wody do włosów, kremy, pudry, pomadki do ust i ołówki do brwi. Jaknajtaniej. Dla przyjezdnych specjalne ustępstwa. zw 27 350

Perfumerja Paryska, Gwarna 10

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

159 **do kasy komitetu wpłacono do dnia 14. 1. 1931.** dw 2 619

Koszczyński, Leszno — na intencję zmarłej śp. Barbary 20,—
Fr. Dieringowie, Sołacz, z prośbą o zdrowie i błog. 5,—
Wize, za otrzym. łaski 2,—
Biuro Parafji św. Marcina:
K. M. 5,—
M. S. 10,—
K. S. 5,—
J. K. 20,—
N. N. z Międzychodu — z prośbą o pomoc w kłopotach 5,—
J. Kubiakówna, z prośbą o zdrowie i błog. dla domu 5,—
M. Krzyżowska, Półwiejska 37 5,—
Felisiak, Al. Marcink. 10,—
Nauczyciel emerytow. z Poznania 30,—
Żywy Różaniec Pań, kółko 76 1,—
W. G., Poznań 10,—
Ludwik Bręczewski 100,—
Razem zł 206.—

J. Wieloch, p. Pozn. Bank Ziem. 10,—
J. Antrysiak, przez Pozn. Bank Ziem. 10,—
M. Jabłońska 5,—
Zimmer, z podz. za odebr. łaski 3,—
Poznańskie Koło Położnych z prośbą o wytrwanie do końca życia według wskazań religji katolickiej 100,—
M. Maciejakowa, Poznań, z prośbą o zdrowie i błog. Boże dla całej swej rodz. 30,—
Koło Śpiewackie w Gąsawie, zebr. na wieczorze kolend, z prośbą o błog. 38.10
L. Ciesielska 4,—
L. S. 20,—
P. N., Szamotuły, z prośbą o zdrowie dziecka i błog. Boże 5,—
R. P. 20,—
Zw. Kat. Tow. Robotnicz. 10.50
N. N., Glinno — z podz. za odebr. łaski, z prośbą o dalsze błog. 5,—

Fliegerowa, Pniewy 5,—
N. N., Września 2,—
K. W., Poznań, z prośbą o zdrowie i błog. dla bliższej rodz. 5,—
Szkoła Powszechna Żeńska w Kościanie:
Klasa I a 5.15
„ I b 6.—
„ II a 3.55
„ II b 5.—
„ III a 3.60
„ III b 3.60
„ IV a 5.40
„ IV b 4.50
„ V 9.—
„ VI 2.70
„ VII 2.50
Naucz. S. Furmankówna 10.—
„ M. Kocayówna 5.—
Kier. K. Mieczkowska 10.—
Razem zł 76.—

St. Muszyński, Poznań 5,—
F. Dybizbański, Buk — z prośbą o zdrowie i pomyślny wynik 4.20
P. Słowiński, Jarocin 5.—
X. M. Górecki, Koźmin 2,—
Koło Szachistów, Koźmin, z okazji proklamacji mistrza za rok 1930 22.—
A. Grześkowiak, Witaszyce 5.—
M. Zakrzewska, Brusy 4,50
X. T. Zoch, Śrem od Wł. Wysockiego z Góry 5.—
M. Wichlacz, Śrem 2,—
R. Brzozowska, Rogoźno 10,—
J. P., Krotoszyn, z podz. za odebrane łaski, z prośbą o dalszą opiekę 5,—
L. T., Krotoszyn, z prośbą o zdrowie i błog dla domu 5,—
M. Sz., Koźminiec z prośbą o błogosł. dla domu 5,—
Rodz. Kosmalów — Skarydzew 4,—
Cz. Wasilewski, Skarydzew 2,—
Wł. Maniejewska, Poznań 20,—
M. Paszkiewicz, Poznań 1,—
St. Kuberówna, Godziesze 2 50
Fr. Ramke, Leszno 5,—

T. Mankowska, Inowrocław 10,—
Wł. Pauryla, Zduny 2,—
M. Moskwówna, Kraków 10,—
M. Durska, Klonówko, według spisu:
L. Tomaszewska 1,—
L. Kowalówna 1,—
M. Januszewska 1,—
A. Sprengel 2,—
K. Maćkiewicz 2,—
Grudziński 3,—
N. N. 10,—
Razem zł 20.—

A. Rakocz, Mała Dąbrówka 5.—
Żądłowska, Przechowo 5.—
A. Kurzawa, Świba 5,—
G. Mesińska, Budzyń 5,—
M. W., Poznań, z podz. za odzyskane zdrowie 5,—
Magistrat, Radzyn 5.—
M. Marczewski, Bydgoszcz 5,—
Szymańscy, Września 5,—
K. J. Dziubiński, Rzeszów 5.—
K. Bugaj, Sosnowiec 5.—
W. Geriatek, Kraków 5.—
St. Maćkowiak, Rawicz 5.—
St. Maciejewski, Jaroszewo 5.—
N. N., Sanniki, za odebrane łaski, z prośbą o dalszą opiekę 3.35
Juszczykowa, Wejherowo 2.50
J. Baranowski, Przedluż 1.—
M. Skonka, Głuchów 3.—
SS. Miłosierdzia, Nowosiółki 2.25
M. i P. Dr., Opalenica — z prośbą o zdrowie i błog. Boże dla rodz. 6.—
W. Świkowski, Damasławek 2.50
SS. P. Cz. Krzyża, Koźmin, z prośbą o błog. 12.—
M. Budzisz, Gdańsk Oliwa 4.—
N. N., Owińska 10.—
Roszakowie, Zawady 10.—
X. Dąbrowski, Poznań 10.—
K. Wittowa, Tarn Góry 10.—
Sarnecka, Budzyń 10.—
C. Piętówna, Luboń 10.—
P. Z., Miłosław, o zdrowie 10,—
Wł. Trzaskowska, Inowrocław 20.—
B. Mendlikowska, Gdynia 20.—
L. Kowalska, Poznań 20,—

Konto P. K. O. 207 470. — Sekretarjat Al. Marcinkowskiego 1.

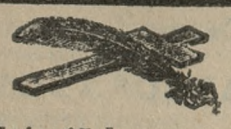

W czwartek, dnia 15 b. m. rozstał się z tym światem, po krótkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., w 88 roku życia, ś. p.

Józef Groszkiewicz

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 18 b. m. o godz. 14 z domu żałoby na cmentarz parafjalny w Żninie, nabożeństwo żałobne nazajutrz.

W ciężkim smutku pogrążeni

Pw 8 390-2,74

synowie i rodzina.

Żnin, Poznań, Mogilno, Gniezno, Krotoszyn, Chicago.

W czwartek, dnia 15 stycznia, rozstał się z tym światem o godz 9 rano, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., w 78 roku życia, nasz najdroższy ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Józef Baliński

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 18 b. m., o godz. 3.30 po południu, z domu żałoby na cmentarz; nabożeństwo żałobne nazajutrz o godz. 8 rano w kościele Farnym.

W ciężkim smutku pogrążeni

Strzelno, Kruszwica, Toruń, **dzieci i wnuki.**

Osobnych uwiadomień nie wysyła się. nw 7 149

W czwartek, dnia 15 stycznia 1931 r., o godz. 1.30 po południu, zasnął w Bogu, po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz ukochany mąż i najdroższy ojciec, brat, wuj, stryj i dziadek, ś. p.

Władysław Dakowski

przeżywszy lat 78. Eksportacja zwłok do kościoła parafjalnego odbędzie się w poniedziałek, dnia 19 b. m., o godz. 4 po poł. Pogrzeb i msza św. nazajutrz o godz. 10 przed południem.

W ciężkim smutku pogrążeni

dw 2 618 **żona, córki, synowie i wnuki.**

Wielka Wieś, Buk, Grodzisk, Poznań, Chojnice, Czersk, Bydgoszcz i Lubawa.

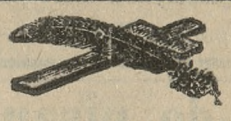

Dzisiejszej nocy powołał Bóg w 72 roku życia, ś. p.

Pelagję Wagnerównę

długoletnią zarządczynię Konwiktu Arcybiskupiego

po życiu mrówczej i ofiarnej pracy, na wieczne spoczywanie. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 19 stycznia o godzinie 9,30 z Konwiktu Arcybiskupiego.

Ks. profesor Lech Ziemski

prefekt Konwiktu Arcybiskupiego.

Ostrów (Wlkp.), 16 stycznia 1931 r. dw 2 620

W czwartek, dnia 15 bm o godz. 6,30 rano, zmarł nagle, namaszczony Olejami świętemi, mój najukochańszy mąż, nasz najdroższy ojciec, ś. p.

Franciszek Streich

Reprezentant Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń i Tow. Ubezpieczeń „Patria" — Sodalis Marjanus

w 56 roku życia, o czem donosi w imieniu ciężko strapionej rodziny Pw 8 392-2.75

ks. Stanisław Streich.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 19 bm. o godz. 9,30 rano, z domu żałoby Bydgoszcz, ul. Gdańska 34.

Czcigodnych Ks. Konfratrow proszę o modlitwę.

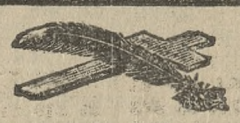

Dnia 14 b. m. o godz. 3.15 zasnął w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, syn, brat, zięć, szwagier i wuj, ś. p.

Stanisław Stahr

przeżywszy lat 38. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 18 b. m., o godz. 14.15 z Zakładu Opatrzności na Śródce.

W nieutulonym żalu strapiona

rw 12 816 **żona z rodziną.**

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Najstarszy Zakład pogrzebowy F. Piasecki, Klasztorna 14 Telefon 2769

MASŁO

tłuste, dobrze wyrobione, z większego gospodarstwa **po niskich cenach wprost w dom dostarczam.** Zgłoszenia o dostawę pod **zw 27356**

Z Persji powrócił

znany twórca przemysłu dywanowego w Polsce p. Karol Litwinowicz i prowadzi tylko bardzo krótki czas

kursy dywanów oryginalnych perskich

najnowszą techniką (na ramach) oraz smyrneńskich, na które zostaną przyjęci panie i panowie. By dać możność każdemu wzięcia udziału w tak szlachetnych i pięknych pracach, których w Polsce przemysł stwarzamy, — całość kursu 14-dniowego po 2 godziny dziennie, tylko 10 złotych. Początek kursu 19 i 20 b. m. Wpisy oraz informacje w dniach przed rozpoczęciem kursu od 10—14 i od 16—20. **Zgłoszenia: Kursy dywanów Karola Litwinowicza, Poznań, Strzelecka 33, I p.** zw 27 335

We wtorek, dnia 13 stycznia 1931 r., zmarł na udar serca mój najdroższy syn, nasz kochany brat, szwagier i wujek, ś. p.

ks. subdiakon Jan Byczek

przeżywszy lat 38. Eksportacja zwłok odbędzie się w sobotę, dnia 17 b. m., o godz. 9 rano, z domu żałoby w Gulczu do kościoła parafjalnego w Lubaszu. O godzinie 10-tej nabożeństwo żałobne, poczem złożenie zwłok do grobowca rodzinnego.

W ciężkim smutku pogrążona

Gulcz, Toruń. **rodzina.**

dw 2 608

†

Dnia 15 stycznia 1931 r., o godz. 11 przed południem zmarła po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, najtroskliwsza mamusia, nasza droga i kochana córka, siostra, bratowa, szwagierka i ciocia, ś. p.

z Kuleszów

Walerja Karpińska

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 18. bm., o godzinie 2 po południu z szpitala św. Józefa w Szamotułach na cmentarz parafjalny.

W ciężkim smutku pogrążeni

nw 7 148 **mąż z dziećmi i rodzina.**

Szamotuły, Kępno, Gniezno, Owińska, Pożarowo.

Stenotypistka

biegła pod dyktando na „Remington" **zaraz potrzebna.** Zgłoszenia z podaniem wymaganej pensji i referencji z dotychczasowej praktyki, prosimy nadesłać do **kancelarji adwokatów**

Janickiego i Józewicza w Gdyni, ul. 10 Lutego. dw 261

Podziękowanie.

Za ostatnią przysługę, oddaną ś. p.

Stefanowi Gantkowskiemu

a mianowicie prowadzącemu kondukt żałobny JW. X. Infułatowi Krzeszkiewiczowi, JW. X. Kanonikowi Kapituły Metropolitalnej, JW. X. Prałatowi Kowalskiemu z Trzemeszna, JW. Rektorowi Seminarjum Duchownego, JW. Proboszczowi X. Dziekanowi Zabłockiemu, Przedstawicielom Wysokich Władz i Stowarzyszeń, Przedstawicielom Związku Aptekarzy Zachod. Polski oraz wszystkim Przyjaciołom Zmarłego wyraża najgorętsze wyrazy podziękowania

zw 27 358 **rodzina.**

Gniezno, dnia 14. I. 1931 r.

Wspólnik

z kapitałem 40—80.000.— zł. potrzebny do przedsiębiorstwa przemysłowego wartości 600.000.— zł. branży spożywczej, nie znającego zastoju, położonego w większem mieście Zachodniej Polski. Kapitał może być zabezpieczony hipotecznie. Dochodowość zagwarantowana powyżej 16 proc. w stosunku rocznym. Pożądana współpraca, która zależnie od zakresu przyjętych obowiązków, będzie osobno i stosownie wynagrodzona. Zgłoszenia solidnych osób pod **„Nr. 124" do Biura Ogłoszeń „Par", Poznań, Al. Marcinkowskiego 11.** Pw 8 373-63,25

Dnia 14 stycznia o godz. 9 rano zmarła w 22 roku życia, po ciężkich cierpieniach moja najdroższa córka, nasza ukochana siostra, ś. p.

Kazimiera Pierard

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 18. bm., o godzinie 15,00 z kostnicy św. Józefa.

W ciężkim smutku pogrążona

zw 27 362 **rodzina.**

VIRISAN DLA MĘŻCZYZN

Znakomity środek wzmacniający przy przedwczesnem osłabieniu, nieprzebyty w swem działaniu. Czerstwość i siła wraca natychmiast. 60 porcyj Zł. 12,50. Prospekt w załączeniu. nw 6 944

DR. MALOVAN I SKA. — GDAŃSK, ODDZ. 102

DANCING **„APOLLO“** DANCING

Restauracja Kabaret, Telefon 1192

W sobotę, dnia 17 stycznia 1931 r.

Bal Domowy

połączony z występami artystycznemi dotychczas nie widzianych w Poznaniu światowej sławy!
Niespodzianki! **Premjowanie!**

UWAGA! Występ znanego komika kopja CHARLIE CHAPLIN! UWAGA!

O wczesne zarezerwowanie stolików uprasza się.

UWAGA! W niedzielę, dnia 18 stycznia 1931 ulubiony familijny **„Five o'clock“**
z występami artystycznemi światowej sławy **Charlie Chaplin!**

WSTĘP WOLNY! Humor! Werwa! CENY ZNIŻONE! Od godz. 5 do 7,30.

zw 27 355 **DYREKCJA.**

Zboże nie płaci. — Zato cena na owoc jest wysoka! Niestety ubiegłego lata było go mało i większa część była robaczywa.

Czemu? — Bo zaniedbano tępienia szkodników. Teraz w okresie zimowym winno się stosować

ARBOSALUS-KARBOLINEUM

Rezultat przewyższa wszelkie oczekiwanie! Uznanie władz i renomowan. ogrodników. Informacjami oraz ofertą służy

Fabryka Środków do Zwalczania Szkodników

„UNIVERSUM“

POZNAŃ - UL. FR. RATAJCZAKA 38

Pw 8 110-2.22

Wieczorek familijny

urządza **w sobotę, dnia 17. bm.**

Restauracja i Kawiarnia „BOTANIA“

ul. Dąbrowskiego 165. zw 27 359

Wszystkich Znajomych i Sympatyków uprzejmie zaprasza

gospodarz **Kosicki.**

Okazyjnie *sprzedam bardzo korzystnie* stylowy złoty salon

Ludwik XV., gabinet męski, jadalnię i sypialnię. Zgłoszenia do eksp. Kurjera pod **zw 27 358**

DYPLOMY
Z OKAZJI - ŚLUBÓW ROCZNIC - IMIENIN JUBILEUSZÓW I DLA CZŁONKÓW HONOROWYCH WYKONUJE ART. MAL.
FR. TATULA
POZNAŃ UL. 3 MAJA 3

zw 27135

Poszukuję

pożyczki na większe gospodarstwo przy Poznaniu 3—5 tys. zł. Proszę o łaskawe oferty do Orędownika zd 56 611

Kupię maszynę do pisania

używaną lecz w dobrym stanie. Łaskawe oferty z podaniem szczegółów proszę składać do eksp. Kurjera pod **zw 27 349**

Domy w Berlinie

Regulowanie hipotek celem ochrony ich przed upływem nadchodzącego terminu waloryzacji, kontrolowanie podatków, administracje, zakup, sprzedaż załatwia specjalnie zaufany dla interesentów polskich **Dr. jur. Rudolf Uhlig Berlin, Leipzigerstr. 119/20,** prezes Związku Polskich Właścicieli Nieruchomości w Niemczech. Korespondencja w języku polskim, niemieckim, francuskim. np 6836

Do kasy Tow. kolonji wakac. i stacji sanit. „Stella“ w Poznaniu wpłynęło na gwiazdkę dla biednych dzieci:

	zł
C. Chwilkowski, Poznań, Św. Marcin 40	3.—
W. & St. Hedinger, Poznań, Św. Marcin 26	20.—
Domagalski & S-ka, Poznań, Św. Marcin 34	10.—
Zb. Waligórski, Poznań, Pocztowa 31	10.—
Falkiewicz, Poznań, Rzeczypospolitej	30.—
Głowiński, Poznań, Gwarna 13	10.—
Ed. Karge, Poznań, Nowa 7/8	20.—
Radca Cichowicz, Poznań	200.—
Edmund Rychter, Poznań, Wrocławska 14/15	10.—
M. Malinowski, Poznań, Stary Rynek 57	20.—
Stanisław Dybicki, Poznań, Wały Wazów 3-a	10.—
Bogdan Leitgeber, Poznań, 27 Grudnia 6	20.—
Walerja Patykowa, Poznań, Al. Marcinkowskiego 6	20.—
Dr. Anna Skarzyńska, Winiary, ul. Dobr. Pasterza 21	25.—
W. Janaszek, Poznań, Jezuicka 1	20.—
Jan i Zofja Kalkstein, Poznań, Św. Czesława 10	5.—
Radca Dr. Jan Karchowski, Poznań, Fr. Ratajczaka 11-a w. IV II p.	12.—
Xawery Gadebusch, Poznań, Nowa 7	10.—
Prez. Żychlińska, Poznań, Wjazdowa 11	50.—
Księżna Zdzisławowa Czartoryska, Poznań, Wesoła 2	20.—
Suchowiakowa, Poznań, Marszałka Focha 40	20.—
Kazimierz Stablewski, Zalesie, p. Gostyń	15.—
M. Rotnicki, Gdański Dom Delikatesów, Poznań	25.—
Iza - Ola i Janek Z.	15.—
Adam Knobelsdorf, Lek. Dentysta, Poznań, Poznańska 28/30	10.—
Fr. Kaźmierski, Poznań, Stary Rynek 38/39	25.—
Dyr. Leon Brzeski, Poznań, pl. Nowomiejski 6	100.—
Stanisława Zygalska, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 22	30.—
Ludwik Kruk, Poznań, Stary Rynek 9	20.—
Bon Marche T. z o. p. Poznań, Plac Wolności 1	10.—
Bronisława Dybicka, Poznań, Wały Wazów 3-a	10.—
Bazar Poznański Sp. Akc. Poznań	50.—
Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego	30.—
Hrynakowska, Poznań, Libelta 14	5.—
Komunalny Bank Kredytowy, Poznań	100.—
Ks. Zoch, Poznań, ul. Grobla 9	10.—
Dyr. Erzepki, Poznań	5.—
Józef Czepczyński, Poznań	20.—
Henryk Sobierajski, Poznań	3.50
Mieczysławostwo Chłapowscy, Kopaszewo	50.—
Związek Zachodnio-Polskiego Przemysłu Cukrowniczego w Poznaniu	100.—
N. N.	5.—
M. Gorzeńska, Lgów p. Żerków	10.—
Kazimierz Stoebe, Poznań, Towarowa	10.—
N. N.	20.—

Dalsze ofiary w naturaljach złożono na ręce p. Wandy Domagalskiej: Prezydentowa Żychlińska 2 worki pierników, 2 worki cukru, worek mąki; Jagsz, Poznań, Al. Marcinkowskiego 21, 2 garniturki dla dzieci; Julja Mayerówna damski kapelusz, 2 czapeczki; Kałamajski, Poznań, towaru za 100.— zł.; S. Święcicki, Poznań, Nowa 7/8, paltocik, sukienka, 4 czapeczki; Maksymiljan Zablocki 5 par bucików dla dziewczynek; Kaczmarek, Poznań, 27 Grudnia, 4 p. majteczek, 9 koszulek, 4 czapeczki, 6 koszulek wełn. dziecięcych, 4 kombinacje; Goplana, Poznań, 4 kartony cukierków; Wojtkowiakówny, Poznań, Grobla 19, 4 garniturki, 8 czapek, 1 p. pończoch wł. pr.; Kręglewski Poznań, 750 kajetów; J. Czerwiński, Poznań, Stary Rynek nr. 85, ubranko sport., 2 ubrania granatowe, ulster, 6 resztek; Frąckowiak, Poznań, czapka, krawat, 1 p. szelek, 3 kołnierzyki; Szymański, Poznań, Stary Rynek 80/82, 6 p. skarpet, 5 staniczków, 6 p. rękawiczek, 6 kombinacyj dziec., 8 par wełn. getrów; Mottowa, Łazarz, używaną garderobę, spódniczkę, bluskę, 3 p. pończoch; Wacława Domagalska 2 p. mitynek, 4 szaliki, 2 p pończoch własnej pracy; Bracia Miethe 8 paczek pierników, 2 paczki orzechów piernikowych, 2 kg. cukierków; Koralewski & Pluciński 4 pary reform, 6 par wełn getrów, 1 p. pończoch, 6 p. kombinacji; St. Barełkowski, Poznań, Woźna 18, 5 kg. kakao; Drowa Szulcowa, Św. Marcin 1, piłkę, 2 książki, 5 gier; Bank Cukrownictwa w Poznaniu worek cukru.

Wszystkim Ofiarodawcom składamy na tej drodze serdeczne „Bóg zapłać“!

Poznań, dnia 15 stycznia 1931 r.

Zarząd Tow. kolonji wak. i stacji sanit. Stella w Poznaniu. zw 27 357

W sprawie postępowania układowego, wdrożonego na wniosek firmy **Dom Mody właśc. J. Wagowski i S-ka w Poznaniu,** Wrocławska 37, zwoluje się w myśl art. 49 i nast rozporządzenia o zapobieganiu upadłości z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. Ust R. P. nr. 27 poz 244) ogólne zgromadzenie wierzycieli na dzień 24 stycznia 1931 r. godz. 11 przed Sądem Powiatowym w Poznaniu, ul. Młyńska 1-a, pokój 23 Wierzyciele mogą przybyć na powyższy termin celem udzielenia wyjaśnień. Poznań, dnia 31 grudnia 1930 r nw 6 777 **Sąd Powiatowy 2-a.**

W sprawie upadłości nad majątkiem **Tadeusza Jarczewskiego, Poznań,** Bukowska 15, w miejsce dotychczasowego zawiadowcy p. Tadeusza Szmyta, Sąd mianował p. Augusta Klebbe, Poznań, Matejki 65-a. Poznań, dnia 8 stycznia 1931 r. **Wydział 2-a Sądu Grodzkiego.** nw 6 776

Na wniosek z 30 października 1930 r. firmy **Meller Dr. Widelicki i S-ka, Poznań - Luboń,** udzielił Sąd Okręgowy w Poznaniu odroczenie wypłat na przeciąg 3 miesięcy, i to do 12 marca 1931 r. Nadzorcą sądowym mianuje się Władysława Ossowskiego, Poznań, Wierzbięcice 18. Poznań, dnia 31 grudnia 1930 r. **Sąd Powiatowy 2-a.** nw 6 778

Liceum Krzemienieckie w Krzemieńcu na Wołyniu wniosło o pozbawienie mocy weksla trasowanego, wystawionego w dniu 4 grudnia 1929 r. przez Liceum Krzemienieckie na zlecenie własne, a płatnego w Poznaniu w dniu 21 stycznia 1930 r. przez firmę Koraszewski i Marwez z Poznania, na kwotę 1 000 zł. Posiadacza weksla wzywa się, aby się zgłosił w tutejszym Sądzie, pokój 69, najpóźniej w terminie w dniu 18 marca 1931 r. godz. 12 i okazał weksel Sądowi, gdyż w przeciwnym wypadku weksel zostanie pozbawiony mocy prawnej. Poznań, dnia 3 stycznia 1931 r. **Sąd Grodzki.** nw 6 779

POSTĘPOWANIE UPADŁOŚCIOWE. Postępowanie upadłościowe nad majątkiem dłużnika **Wacława Umińskiego, Poznań,** Plac Wolności 3, uchyla się na skutek prawomocnej uchwały, zatwierdzającej przyjętą na terminie ugodowym w dniu 19 grudnia 1930 r. przymusową ugodę. Poznań, dnia 8 stycznia 1931 r. **Wydział 2-a Sądu Grodzkiego.** nw 6 780

OGŁOSZENIE

Magistrat w Obornikach posiada większą ilość zdrowego i bardzo dobrego

drzewa opałowego (rąbanych pieńków)

na sprzedaż, i to w każdej ilości, za cenę 13.— zł. za 1 m³ loco stacja Oborniki.

Oferty uprasza się kierować do Magistratu w Obornikach. dw 2 619

LICYTACJA ZASTAWU

W środę, dnia 21 b. m., o godz. 10 przed poł., sprzedawać będę w Lesznie przy ul. Wolności 16:

całkowite urządzenie fabryki kapeluszy nw 7 057

najwięcej dającemu za gotówkę.

Nawrocki, kom. sąd. w Lesznie.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 17 stycznia 1931 r., o godz. 10 przed poł. przy ul. Półwiejskiej 3, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:

szafkę do wystawy, 2 zegary ścienne, stół składowy ze szklanną szafką. nw 7 059

J. Bartkowiak, kom. sąd. Poznań, Poznańska 58-a, tel. 75-24

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 17 stycznia 1931 r., o godz. 12 w poł., przy ul. Mostowej 17-a, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę:

biurko, kanapę, 3 konie robocze. nw 7 060

J. Bartkowiak, kom. sąd. Poznań, Poznańska 58-a, tel. 75-24

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 17 stycznia 1931 r., o godz. 11 przed poł. sprzedawać będę w Poznaniu przy ul. Wieżowej 10 najwięcej dającemu za gotówkę:

kompletne urządzenie składu drogeryjnego oraz wszelkie artykuły drogeryjne i t. p. nw 7 061

P. Stefaniak, kom. sąd. z pol. Poznań, Górna Wilda 103/5.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-łamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Kolonjalkę

obrót 200 złotych większą ilością towaru, mieszkaniem 8 000 sprzedam. Strabel, Wierzbięcice 43. zdw 56 607

Pianino

zagraniczne w dobrym stanie sprzedam. Adres Kurjer rw 12 789

Willa

8 pokojowa we wsi, 3 morgi ogrodu owocowego, z wszelkim komfortem na sprzedaż. Wpłata 15 tys., cena według ugody. Dogodna komunikacja. Łaskawe oferty Chudziński, Wtelno, p. Bydgoszcz. Pw 8 352 63.15

Gospodarstwo

130 mórg ziemi pszenno-buraczanej, żywy i martwy inwentarz w komplecie, budynki masywne, sprzedam lub wydzierżawię, przy sprzedaży 20 do 30 tys. wpłaty. Zgłoszenia do Agentury Dz. Bydgoskiego, Nakło, pod „Gospodarstwo“. nw 7 147

Zaraz

do oddania 300—400 litrów mleka dziennie, świeżego, w własnych ćwierciach z przywozem do kupującego, przed godziną 7 rano. Także i w mniejszych ilościach. Zgłoszenia do Kurjera pod dw 2 616

Kantaka

8. III., lewo, pokój wynajmę. zdw 56 601

Skład bławatów

towarów krótkich i t. d. (zdrowy interes) wraz z towarem i mieszkaniem w mieście powiatowem (poznańskie), gdzie wyższe szkoły, sprzedam. Objekt ca. 25 tys. zł. Wpłaty około 12 000 zł, resztę gwarancja. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 56 634

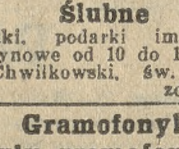

Ślubne

obrączki, podarki imieninowe, zaręczynowe od 10 do 100 zł poleca Chwilkowski, św. Marcin 40. zdw 56 559

Gramofony! Płyty gramofonowe mechanizmy

Sprzedaż po cenach najniższych Feliks Baloń Woźna 12 Pw 8099-1.30

Manekiny

damskie, męskie sprzedam. Sobczak Ślusarska 5. zdw 53 483

Antyki

wielki wybór. Pocztowa 22, sklep Pw 7699-57 858

Fortepian wystawowy

skrzydło krótkie krzyżowe czarne okazyjnie sprzedam. Adamska, Focha 27, front, 1 wejście. zdw 56 584

Skład

kapeluszy damskich sprzedam. — Firma „Marica“, Rynek Wildecki 1. zdw 56 072

Skład

oraz pracownia konfekcji i bielizny damskiej w rynku, centrum Bydgoszczy do sprzedania z towarem i urządzeniem, cena 6 tys. złotych. Zofja Wińska, Bydgoszcz, Poznańska 34. zdw 56 280

Maszynę do liczenia

sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer zdw 55 389

Meble

używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3 telefon 11-44. Pw 8101-1.65

0,60 zł

1 litr nafty. Centrala Spożywcza ul. Wroniecka 12, nar. ul. Stawnej telefon 27—43. rw 12 740-1

Kiosk spożywczy

murowany 5×6 mieszkanie dobrze zaprowadzony sprzedam tanio — Adres Kurjer zdw 56 340

Skrzynie

od wyrobów tytoniowych okazyjnie stale na sprzedaż Okręgowa Spółdzielnia Wojskowa Babińskiego nr. 3. zdw 56 377

Magiel

w dobrym stanie kupię. Oferty z podaniem ceny pod Kurjer zdw 56 586

Gramofony płyty, przybory najniższe ceny

Bruździński i S-ka Wielka 18. zdw 55 210

Wojskowe

futro sprzedam. Grottgera 5. II piętro. zdw 56 395

Skład

masła przy ruchliwej ulicy tanio sprzedam Cyraniak, Wrocławska 22. zdw 56 397

SCHUBERT i ADAMCZEWSKI

Deseniowe jedwabie za bezcen

Modne wzory Crepe de Chine 9.50. Najnowsze wzory Crepe Meteor 12.50. Fular jedw., najładniejsze wzory 7.50. Fular jedw. na abażury 13.50. Voille Ninon (ręczny druk) 13.50: Tylko podczas tygodnia jedwabiu. Stary Rynek 85, narożnik ul. Rynkowej. Pw 8109-2.2

1,75 zł

pół kg. najlepszego smalcu amer. Centrala Spożywcza ul. Wroniecka 12, nar. ul. Stawnej, telefon 27—43. rw 12 742-3

Skład

duży obszerny piwnice, centrum miasta nadający się na każdą branżę sprzedam Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 56 576

2 maszyny

Singera damskie i kuśnierska sprzeda Warsztat Mechaniczny, Kraszewskiego 5. zdw 55 555-6

Parcele

wszystkich dzielnicach Poznania najkorzystniej sprzedaje Biuro Techniczno Agrarne, Plac Wolności 9. zdw 56 577

Maszyna

do pisania marki „Adler“, dobrze utrzymana (jak nowa) na sprzedaż. Zgłoszenia w składzie Stary Rynek 89. zdw 56 578

Lokomobilę

Wolfa stałą 45 konną 8 atm 1897 okazyjnie. Głogowski i Syn. — Brodnica (Pomorze) zdpw 56 403

Restauracja

dobry punkt, pełny konces obrót 500.— dziennie, tanio sprzeda „Informator“. Ratajczaka 15 Pasaż. zdw 56 594

2 km

kolejki polnej 600×60 m/m na stalowych podkładach Głogowski i Syn. Brodnica (Pomorze). zdpw 56 402

Drukarnia

mała dobrze prosperująca korzystnie zaraz do sprzedania. — Oferty Kurjer zdw 56 399

3

traki używane 650 i 600 m/m — sprzeda tanio Głogowski i Syn. Brodnica (Pomorze). zdpw 56 401

Skład

spożywczy z mieszkaniem i maglem do sprzedania. Wskaże Kurjer zdw 56 455

Skład kolonjalny

dobrze prosperujący z maglem na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 56 457

Teren

pod willę przy Sienkiewicza — sprzedam. Słowackiego 34. I. lewo. zdw 56 408

Drzewo

porządkowe dla kołodziei na sprzedaż. Ulica Topolowa 1. zdw 56 424

Skład

cukierków z przyległem składem tytoniu przy Rynku narożnik głównej ulicy miasta powiatowego licz. 20.000 mieszkańców z towarem za ca. 6 500 zł z powodu wyjazdu natychmiast za 8 000 zł wpłaty gotówką 5 000 zł na sprzedaż. Spieszne zgłoszenia poważnych reflektantów Niesiołowski, Poznań, Piekary 18. I. zdw 56 446

Futro

sportowe i palto zimowe męskie sprzedam. Żeromskiego 4. III lewo. zdw 56 450

Skład

kolonjalny z restauracją w dobrem miejscu w Poznaniu, z powodu objęcia młyna zaraz do sprzedania. Adres wskaże Kurjer zdw 56 452

Łyżwy, rodle
z powodu likwidacji wyprzedaje niżej ceny kosztów. „Serwis", W. Ziętek, Poznań, 27. Grudnia 2. Pw 8 388-2.70

Willę
wielkopańską, komfortową, 9 pokoi, garaż, 2 morgi ogrodu owocowo - warzywnego sprzedam tanio. „Willa Albina", Bydgoszcz, Nakielska 67. Pw 8 374-63.20

Gramofon
szafkowy, dwusprężynowy korzystnie sprzedam. Mickiewicza 5, wysoki parter, lewo. jw 5 401

Pokój męski
pierwszorzędny sprzeda stolarnia, Warszawska 4. śrw 165

Kamienica
centrum, składy, dochód 10 000, cena 98 000 zł zaraz sprzedam. — Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 56 620

National
kasę kontrolującą sprzedam tanio. Oferty Kurjer zdw 55 390

Kanapa
leżanka, szafa. Adres Kurjer zdw 56 596

Sprzedaż Poinwenturowa
dywanów, chodników, linoleum, cerat po każdej możliwej cenie. Poznański Skład Dywanów właściciel Piotr Jakubiak ulica Wrocławska 20, przy Placu Św. Krzyskim. zdw 56 468

Futro
damskie, wierzch popielice sprzedam. Ogrodowa 2. I. prawo zdw 56 471

Ubranie
jaskółka, spodnie w paski sprzedam tanio. Kilińskiego 8, parter, prawo. zdw 56 456

Kamienica
III. piętr., 5 składów, centrum, dochód 32 000, cena 22 000 zł, pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 56 623

Kanapę
mało używaną tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 56 480

Ubranie
nowe, ciemne modne Szurka, ul. Wierzbięcice 66 zdw 56 491

Na
sprzedaż smoking. Berton, Szamarzewskiego 2, parter. zdw 56 521

Drukarnię
(pospieszna, tyglówka, regały, czcionki sprzeda za 10 000. Kurjer zdw 56 543

Widzieć — podziwiać i
kupić można zawsze w Hurtowni Porcelany, Wronicka 24, podwórze. Tamże sprzedaje się bez wyjątku każdemu — prezenty ślubne, prezenty imienin, prezenty urodzin, prezenty chrztu, prezenty pamiątkowe — Szkło, porcelanę dla restauratorów zupełnie tanio. zdw 56 516

Dywan
wartość 1 200 sprzedam 600 zł. Wrocławska 38, dom boczny lewo III. piętro, Stankiewiczowa. zdw 56 565

Dom
Szamotułach 3 pokoje kuchnia, 2 morgi ogrodu, chlewy, sprzedam. Cena 9 000 zł, wpłaty 6 000 Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, tel. 18-97. zdw 56 567

Maszyna
Singera korzystnie na sprzedaż Oferty Kurjer zdw 56 570

5 KUPNA

Aparatu kinematograficznego
dla małego kina poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdw 56 160

Maszynę
do pisania mało używaną w zupełnie dobrym stanie kupię. B. Sadowski, Pleszew-Nowawieś. zdw 56 122

Poszukuje
się wózeczka i półszoreczka dla kuca w dobrym stanie używanym i w cenie dostępnej. Oferty z ewtl. dołączeniem fotografji wózka uprasza się nadesłać do Kurjera Poznańskiego pod zdw 55661

Samochodu
reklamowo-towarowego zużywającego mało benzyny poszukuję. Oferty Kurjer zdpw 56 475

Brylantowe
kolczyki kupię okazyjnie. Oferty Kurjer zdw 56 391

Sztuciec
srebrny kompletny 12 osób okazyjnie kupię gotówkę. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 393

2
kotły płomienne ca. 25 i ca. 80 m² w dobrym stanie Głogowski i Syn, Brodnica (Pomorze). zdpw 56 400

Pianino
lub fortepian dobrze utrzymany tylko dobry fabrykat za wyjątkiem Ecke i Drygas kupię gotówką. Handlarzy wykluczam. — Oferty Kurjer zdw 56 427

Kasę National
mały typ dobrze utrzymaną kupię. Oferty Kurjer zdw 56 407

Wózek
dziecięcy. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 624

Elektryczne
lampy ramienne, dobrze utrzymane kupię. Gośliński, Langiewicza 2. zdw 56 526

Pianino
dobre kupię. Oferty Kurjer zdw 56 528

Kupię
lokale w śródmieściu nadające się na skład pieczywa i cukierni. — Oferty Kurjer zdw 56 529

Domek
ogrodem owocowym blisko Poznania tanio kupię. Oferty cena Kurjer jw 5 398

Książki
powieściowe, szkolne, naukowe kupuje, płaci najkorzystniej „Książka — Antykwarjat", Woźna 12. zdw 56 533

6 KAMIENICE

Kamienica
przy tramwaju, dochód roczny 12 600 zł. Cena 110 000 zł, wpłaty 40 000 zł. 3 pokoje wolne. Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29. zdw 56 222

Kamienicę
murowaną, 6 pokoi, chlew, 4 morgi ziemi blisko Poznania, sprzeda stosowna dla rzemieślnika sprzeda zaraz (wyjazd) za 14 000 zł. — Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 53.69. Pw 8 354-53.69

7 PIENIĄDZ

Posiadam
65 morgowe gospodarstwo, poszukuję 5 000 na I. hipotekę. Oferty Kurjer zdw 55 310

Poszukuję
do 100 000 zł na majątek 404 morgi pow. Strzelno. Oferty z warunkami itd prosze kierować do Kurjera pod zdw 56 390

Poszukuję
5 000 zł I. hipotekę 15% na willę Puszczykówku. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 406

Kaucja!
Rutynowany, wprowadzony handlowiec, zdolny i energiczny obejmie przedstawicielstwo na Łódź ewentl. województwo Łódzkie poważnej firmy. Referencje pierwszorzędne. Kaucja na żądanie — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 56 412

200 zł
dam za wskazanie wzgl. danie posady woźnego, inkasenta lub podobnej. Mogę dać gwarancje w realności wartości 30 000 zł. — Oferty Kurjer zdw 56 422

8—10.000 zł
poszukuje na I. hipoteke gospodarstwa 80 morgowego ziemia pszenno-buraczana. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 56 435

Kapitał
włożę jako czynny wspólnik hurtowni tytoniowej. Zgłoszenia pod „Kapitał" do „Par", Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 8 375-63.21

Poszukuję
3—4 tysięcy złotych na pierwszą hipotekę krótko-terminowo, na nieruchomość, wartości 25 tysięcy złotych Oferty Kurjer zdw 56 637

Wspólnika (czki)
z kapitałem 20 000 zł poszukuje do bardzo dobrze zaprowadzonego przedsiębiorstwa odrzucającego poważne zyski. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 56 574

15 000
zł pożyczki na hipotekę gospodarstwa 70 morgowego poszukuje Zgłoszenia Kurjer zdw 56 630

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
jednopokojowe i pokój z kuchnią wynajmie gospodarz Tyżyk, ulica Jeżycka 26. zdw 54 712

Trzypokojowe
mieszkanie pobliżu Placu Wolności korzystnie „Osadopol", Rzeczypospolitej 9. zdw 56 234

Mieszkanie
pokój 1 000, dzierżawa 25. Sulecki, Strumykowa 3. zdw 56 583-4

Mieszkanie
5 pokojowe z łazienką zaraz do wynajęcia J. Kulawska Rawicz, 17 Stycznia 536. nw 7121

Pokój
próżny za roczną dzierżawę odda Cichocka Droga Urbanowska 25. zdw 56 374

Garaż z warsztatem
początek Wierzbięcic zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia: Plac Nowomiejski 5. II zdw 56 388

Oddam
2 pokoje umeblowane, centralne ogrzewanie z używaniem kuchni zaraz ewentl. później całe mieszkanie za pożyczkę 2—5.000 zł lub więcej. Oferty Kurjer zdw 56 431

Skład
Stary Rynek, cena 3 000 zaraz sprzedam. Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 56 621

4 pokojowe
mieszkanie, słoneczne nowoczesne, komfortowe, ogród, willa, 275 miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 506

Mieszkanie
dwupokojowe kuchnią, nowe, kompletne urządzenie oddam. — Oferty Kurjer zdw 56 513

Mieszkania
za dzierżawę poleca Biuro Handlowe, Kantaka 1. II zdw 56 571

4 pokoje z komfortem
willi Sołacz, Mazowiecka 6, suche, zdrowe, I. piętro, garaż, ogródek, pokój służbowy, do wynajęcia od gospodarza. Czynsz zgóry. zdw 56 613

Ważne dla lekarzy i dentystów
Mieszkanie składające się z 3 pokoi kuchni i przedpokoju, nadające się na pierwszorzędny zakład dentystyczny, rentgenologiczny itp., w centrum Krynicy przy deptaku na rok lub dłużej do wynajęcia Zgłoszenia do Kurjera zdw 56 629

800
za dzierżawę pokój kuchnia Agencja Kurjera, Przecznica 1 a, skład. zdw 56 647

Dwupokojowe
mieszkanie (śródmieściu) objęcie 2 000 Agencja Kurjera, Przecznica 1 a. zdw 56 646

9 SZUKA MIESZK.

Poszukuję
4 pokojowego mieszkania wprost od gospodarza Oferty Kurjer zdw 56 039

Urzędnik
państw. na samodz. stanowisku szuka mieszkania 3—4 pokojowego za czynszem miesięcznym 120 do 200 zł bez wpłaty zgóry Oferty Kurjer zdw 56 372

Urzędnik
państw. na wyższem stanowisku przyjmie administrację domów, obeznany dokładnie z odnośnemi przepisami. Najchętniej przy zapewnieniu wolnego mieszkania 3—4 pokojowego Oferty Kurjer zdw 56 373

Poszukuję
3 lub 4 pokojowego mieszkania. Oferty warunkami Kurjer zdw 56378

Mieszkanie
jedno lub dwupokojowe za wyższym miesięcznym czynszem — wprost od gospodarza potrzebne zaraz. Oferty Kurjer zdw 56 398

Poszukuję
3 pokojowego mieszkania z wygodami od gospodarza za dzierżawę ewentl. objęcie administracji domu. Oferty Kurjer zdw 56 421

Inteligentne
małżeństwo poszukuje 2 lub pokoju, kuchni bez odstępnego, dobre referencje, czynsz 100 do 130 zł miesięcznie. Oferty Kurjer zdw 56 432

2
pokoje z kuchnią, łazienką, poszukuję, czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 56 523

Poszukuję
2, 3 pokoi i kuchnie od gospodarza lub od lokatora Płace czynsz 2 lata zgóry. Oferty Kurjer zdw 56 509

Młode
bezdzietne, uczciwe małżeństwo poszukuje mieszkania z portjerstwem Oferty uprasza się Kurjer zdw 56 568

Mieszkania
3—4 pokojowego poszukuję zaraz od gospodarza. Czynsz zgóry za 2 lata w okolicy Wały Królowej Jadwigi, Wierzbięcic i Ogrodowej. Zgłoszenia do Kurjera zdw 56 473

Mieszkania
4 pokojowego za dzierżawę. — Zgłoszenia Kurjer zdw 56 612

Pokoju
szuka bezdzietne małżeństwo od 1. 2. z używaniem kuchni, centrum. Oferty Kurjer zdw 56 573

Mieszkania
dwupokojowego poszukuję wprost od gospodarza, dzierżawę zgóry agenci wykluczeni Warunki do Kurjera zdw 56 588

Mieszkania
3—4 pokojowego poszukuje wyższy urzędnik emerytowany, okolica obojętna Oferty Kurjer zdw 56 582

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
pokój z kuchnią z portjerstwem na większe z portjerstwem lub bez. Kurjer zdw 56 464

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
słoneczny 2 osobom wynajmę. — Poznańska 27, podwórze, wprost, I., prawo zdw 55 951

Pokój
dla 1 lub 2 pań w centrum miasta zaraz do wynajęcia Telefon, światło elektryczne łazienka kąpiel. Oferty do Kurjera pod dw 2 604

2 pokoje na I. piętrze
umeblowane z telefonem na biura do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 56 361

Pokój
wynajmę. Plac Sapieżyński 2a, III. zdw 56 625

Z telefonem
2 pokoje umeblowane czyste światło elektryczne i łazienka. Św. Marcin 22, wysoki parter, prawo. zdw 56 360

Wynajmę
2 pokoje z kuchnią, także skład dla fryzjera. Maślona Junikowo. zdw 56 080

Dla
2 panów od lutego Rafiński, Gąsiorowskich 11, front zdw 56 305

Pokój
Szamarzewskiego 38, I. lewo. zdw 56 375

Pokój
dla 4 panów lub 4 pań niekrępujące wejście, od 1. 2 do wynajęcia lub od zaraz. Św. Wojciech 14/15. zdw 56 383

Pokój
na 1—2 osoby lub małżeństwo. Marszałka Focha 70, II. prawo. zdw 56 385

Pokój
frontowy na cichą pracownię. — centrum. Adres Kurjer zdw 56 386

Panu
25 zł miesięcznie. Kopernika 4, dom tylny, III. zdw 56 404

Pokój
Gołębia 4, I. ptr., Szatkowski. zdw 56 418

Pokój
dla małżeństwa. Śmierzchalska, Matejki 47, parter zdw 56 442

Wspólny
Dąbrowskiego 43, II. podwórze, prawo. zdw 56 454

Pokój
zaraz wynajmę panu. Strusia 7, wysoki parter. zdw 56 458

Na
wspólny panienkę. Szymańskiego 8, II. Górna. zdw 56 466

Pokój
do wynajęcia od 1. 2. 31 Poznańska 46/48, w podwórzu, lewo, wysoki parter. zdw 56 498

Przyjmę
2 panie na pokój. Kwinecka, ul. Krzyżowa 7. zdw 56 479

Pokój
frontowy, elektr., łazienka panu wynajmę. Zielona 7, IV. prawo. zdw 56 483

Pokój
do wynajęcia. Kręta 6, Białkowski. zdw 56 488

Pokój
2—3 osoby, słoneczny, elektryczność, utrzymaniem lub bez zaraz wynajmę. Grunwaldzka 17, I zdw 56 610

Pokój
z ogrzewaniem wynajmę. Zgłoszenia 4—8 Chełmońskiego 4, I., lewo. zdw 56 490

Małżeństwu
ładny pokój używaniem kuchni 25 zł miesięcznie, udzielenie pożyczki. Oferty Kurjer zdw 56 493

Małżeństwu
z używaniem kuchni, Szurka, ul Wierzbięcice 66. zdw 56 492

Pokój
jednej osobie. Wierzbięcice 33, I prawo. zdw 56 497

Pokój
słoneczny. Białkowska, Grunwaldzka 11. zdw 56 524

Dwuosobowy
elektryczność 1. 2. Różana 12, Sobkowiak. zdw 56 527

Panienkom
pokój. Kwiatowa 9, III. zdw 56 534

Wpólny
dla panienek. Ogrodowa 2, II. piętro, lewo. zdw 56 538

Pokoje
telefonem wynajmę zaraz. Matejki 65, I., lewo. zdw 56 540

Pokój
frontowy spokojnemu panu. Św. Marcin 55, II., lewo. zdw 56 541

Pokój
umeblowany, frontowy do wynajęcia. Szewska 9, II., Kaczmarek. zdw 56 542

Pokój
Aleje Marcinkowskiego 20, podwórze prawo, II. zdw 56 505

Pokój
1 lutego, I., prawo. Za Bramką 13, obok województwa zdw 56 507

Pokój
bardzo wygodny Adres Kurjer zdw 56 508

Dwa
próżne pokoje od zaraz centrum. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 511

Próżne
1 lub 2 pokoje, elektryczność, używanie łazienki dla pani, centrum. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 512

Pokój
dobrze umeblowany, elektryczność, niekrępujące wejście obiadami panu Mickiewicza 11, III., prawo zdw 56 517

Słoneczny
niekrępujący frontowy, elektryczność, łazienka inteligentnym. Langiewicza 8, I., lewo. zdw 56 518

Pokój
umeblowany, Kraszewskiego 19, III. prawo zdw 56 489

Pokój
duży 2 osoby, Ul. Poznańska 58, II., lewo, przy ul. Mickiewicza zdw 56 547

2 domki
z warsztatem przy głównej ulicy. Dalszej wiadomość udzieli M. Borowicz św. Wawrzyńca 20 zdw 56 549

Słoneczny
bez pościeli dwom panom. Zielona 3, I., lewo. zdw 56 558

Pokój
umeblowany wynajmę. Wyspiańskiego 21, II., prawo. zdw 56 618

Dwuosobowy
elegancki. Wielka 15, III., lewo. rw 12 814

Pokój
umeblowany. Patrona Jackowskiego 3, I. piętro lewo zdw 56 645

„Informator" poleca pokoje
Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 56 595

Panom
solidnym ładny pokój Kopernika 6, III zdw 56 591

1 — 2
pokoi, sypialnia i męski z fortepianem lub bez, elektryczność do wynajęcia. Bukowska 9, parter. zdw 56 590

Pokój
dwuóżkowy komfortowy wolny. Śniadeckich 19, parter lewo zdw 56 579

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
z używaniem kuchni w pobliżu Placu Wolności poszukuje starsza pani Oferty z ceną Kurjer pod zdw 56 326

Poszukuję
dobrze umeblowanego pokoju z śniadaniem i kolacją w lepszej rodzinie, możliwie jaknajbliżej ulicy Mostowej. Oferty proszę złożyć do Kuprjera zdw 56 290

Pokoju
bez mebli ewentl. dwóch wprost od gospodarza poszukuję, okolica obojętna. Oferty Kurjer zdw 56 415

Dla
pana pokoik do 30 zł Zgłoszenia Kurjer zdw 56 416

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje zaraz pokoju absolutnie niekrępującego używalność kuchni, centrum Oferty Kurjer zdw 56 437

2 panów
inteligentnych poszukuje od 1. 2. rb. ładnie umeblowanego, niekrępującego pokoju w okolicy Piekar, placu Świętokrzyskiego lub Al. Marcinkowskiego. Oferty z ceną do Kurjera zdw 56 544

Pokoju
niekrępującego od zaraz opałem, światłem, 55 zł najchętniej centrum szuka pan Oferty Kurjer zdw 56 546

„Informator" poszukuje pokoi
Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 56 593

13 LOKALE

Składu
względnie frontowej sutereny w pobliżu św. Marcina ewentualnie Placu Świętokrzyskiego Oferty z podaniem warunków jak i wysokości czynszu upraszam skierować do Kurjera zdw 56 419

Poszukuje
się pomieszczenia na parterze na składnicę wyrobów fabryki warszawskiej. Oferty składać w Kurjerze Poznańskim pod zdw 56 444

Składnica
do papieru potrzebna. Oferty telefonicznie 22-05. zdw 56 453

Pokój
urządzony na biuro telefon do wynajęcia Sebel, Sew Mielżyńskiego 4, II. zdw 56 462

Ubikacje
na biuro. Grobla 17, wiadomość restauracja. rw 12 812

14 DZIERŻAWY

Piekarni
poszukuję w dzierżawę na wsi kościelnej. Zgłoszenia Kurjer Poznański nw 7120.

Majątek
200 mórg pszennej ziemi 3 klm. od Kożmina, pałac 14 pokoi, 12 lat wydzierżawi właściciel morgi 2 ctr., objęcie żywego, martwego inwentarza, zapasów potrzeba 17 000 zł. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22 tel 18-97 zdw 56 566

15 UZDROWISKA

Zakopane - Bystre pensjonat „Anka"
ciepłe, słoneczne pokoje światło elektryczne łazienka ciepła woda, radjo. Odżywianie smaczne obfite. Cena 25% poniżej cennika klimatycznego. Zofja Marja Zielińskie z Poznania. zdw 55 678

Krynica
Willa „Flora" pensjonat Fr. Kiepury komfortowo urządzony, bieżąca ciepła i zimna woda, centralne ogrzewanie wodne. 3 minuty pieszo do Nowych Łazienek Telefon nr. 57. zdw 54 378

16 OSOBISTE

Pana
zegarmistrza, który jak z odebranego listu wynika zgłosić się miał do Red. Kurjera pod nr 400, upraszam uprzejmie powtórnie do Kurjera Poznańskiego pod zdw 56 460

Panią
siedzącą w Polonji w rogu na kanapie, środę 6—7 w granatowej sukni, prosi pan, który się przysiadł, podanie do Kurjera pod zdw 56 469 adresu, miejsce spotkania.

Myszko
proszę przybyć w niedzielę. — Zuch, Kurjer zdw 56 501

21 ZGUBY

Zgubiłem
kartę rejestracyjną, wykaz osobisty. Ostrzegam przed nadużyciem. Wiza Edmund, Bóżnicza 10/11. zdw 56 379/80

Zgubiłem
portfel zawierający 100 zł gotówki, dokumenty na nazwisko Leon Wojtysiak. Uczciwego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem. zdw 56 602

22 ROZMAITE

Radjowa
klinika „Greif", reparuje wszystkie aparaty Telefunken, Philips'a etc. Apollo, Pasaż. zdpw 56 361

Pianino
wolne do ćwiczeń. Za Bramką 5 a, parter, lewo. zdw 56 381

Jasnowidz
Pewuki metapsychografolog. — ekspertyza pism, telepatja, psychoterapia Woźna 18, III. zdw 56 467

Jarskie
wykwintne obiady telefon 1275. Św. Marcin 66, II., prawo. zdw 56 525

Towarzyskie
szkolne i prywatne biblioteki najtaniej uzupełnią swe księgozbiory na Woźnej 12. Wielki wybór, mocne oprawy. „Książka — Antykwarjat", Woźna 12. zdw 56 532

Kino Apollo
czwartek 5 godzina nie mogłam. Powtórne spotkanie niedziela, 4 godzina w miejscu rozejścia się w środę wieczór zdw 56 504

Akuszerka
Krajewska, Poznań-Wilda, Wybickiego 15, przyjmuje panie, udziela porady i pomocy położniczej. zdw 56 552

Herby
monogramy oraz wszelkie dorobki do serwisów dorabiam. — „Serwis", W. Ziętek, 27. Grudnia 2. Pw 8 387 2.71

Wypożyczam
garnitury frakowe, smokingowe F. Banaś, 27 Grudnia 2. zdw 56 644

23 OŻENKI

Panienka
inteligentna pragnęłaby poznać podoficera lub urzędnika w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer zdw 56 223

Porucznik
zawodowy na Kresach, poszukuje żony Wielkopolanki, religijnej, wykształconej i łagodnego charakteru, majątek dla wspólnego dobra pożądany. Zgłoszenia Kurjer rw 12 763

Inteligentny
przystojny brunet, lat 27, kupiec na stałej posadzie, z dobrej rodziny, muzykalny, z majątkiem około 180 000 zł, szuka odpowiedniej panny dobrego charakteru w celu matrymonjalnym Pośrednictwo krewnych lub znajomych mile widziane Zgłoszenia z dołączeniem fotografji uprasza się skierować do Kurjera Poznańskiego rw 12 811

Panna
lat 21, książkowa brunetka średniego wzrostu, zdrowa sympatyczna dobrego charakteru i szlachetnego serca pragnie poznać pana na stałem stanowisku do lat 38 w celu matrymonjalnym. Korespondencje z fotografją która się zwraca należy kierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 56 396

Dwie
koleżanki lat 23 i 26 szukają znajomości panów inteligentnych — nie dzisiejszych poglądów w celu matrymonjalnym Oferty Kurjer zdw 56 477

Chciałabym
poznać przystojnego pana. Oferty Kurjer zdw 56 622

Panna
lat 22, z gotówką 5 000 zł i wyprawą poszukuje męża Zgłoszenia Kurjer zdw 56 485

Panna
w średnim wieku cośkolwiek majątku, szuka znajomości najchętniej wojskowych (podoficerów) w celu matrymonjalnym Oferty Kurjer zdw 56 562

Szczęśliwe
zamążpójście dla miłej, religijnej, przystojnej Wielkopolanki do lat 24, za drukarza inteligentnego, trzeźwego, samodzielnie zarabiającego 600—1 000 zł miesięcznie. Najlepsze referencje. Panie posiadające ponad 6 000 złotych, zwrócą się z fotografją do Kurjera zdw 56 371

Kawaler
agronom, lat średnich, przystojny, inteligentny, na stanowisku pozna w celu matrymonjalnym panią z zacnej, religijnej rodziny od lat 24—33 lub bezdzietną wdówkę, posiadającą gospodarstwo rolne lub realność. Łaskawe oferty możliwie z fotografją proszę skierować do Kurjera Poznańskiego pod zdw 56 631. Pośrednictwo rodziny mile widziane. Dyskrecja rzecz honorowa.

24 NAUKA

Tanie kursy tańców
Opaliński. 27 Grudnia 19, II.
zdpw 54 991

Francuskiego
angielskiego włoskiego udziela osoba wykształcona 2, 2.50. Strzelecka 31, podwórze, wprost II. piętro, prawo zdw 54 909

Włoski
doskonały 1.50 2 —. 2.50 Zgłoszenia Kurjer zdw 54 911

Stelli Kledeckiej Szkoła Tańców
Pocztowa 29 Pw 8052-52.96

Angielka
rodowita udziela lekcyj teraz — 3 Maja 5, III, lewo. zdw 56 369

Gimnazjastów
staranna opieka, pomoc. Kraszewskiego 11, pierwsze prawo.
zdw 56 413

Studentka
W. S. H. poszukuje korepetycji lub płatnej praktyki. Oferty Kurjer zdw 56 420

Kto
udzieli lekcji niemieckiego? Zgłoszenia Kurjer zdw 56 428

Matematyczka
zdolności pedagogiczne, potrzebna. Zgłoszenia Kurjer
zdw 56 522

English lessons
Loçons de français
M. Dolgow, ulica 3. Maja 5, m. adwokata Bernsztejna.
zdw 56 553

Akademja Tańców
prof. Wituszkowskich. Zgłoszenia Ratajczaka, Dom Rzemieślniczy. Pw 8 378-53.84

Za
obiady udziele korepetycji Zgłoszenia Kurjer zdw 56 592

25 MUZYKA

Violonczelista
pierwszorzędny jazz poszukiwany Oferty Kurjer zdw 56 438

Lekcji
gry skrzypiec udzielam. Łazarz, Lodowa 7, Majewski. zdw 56 439

Śpiewu
również prywatnie udziela Jadwiga Pomorska, profesor śpiewu przy Wielkopolskiej Szkole muzycznej w Poznaniu. Metoda włoska. Zgłoszenia i próba głosu od 2 do 4. Wierzbiecice 5, III., prawo. zdw 56 537

Gdzie
wolne pianino do ćwiczeń? Oferty Kurjer zdw 56 478

Pianista
rutynowany (akordeon) wolny od 1. II., sam lub duet Jerzy Szulc. Żegrze, powiat poznański, Warownia II. zdw 56 600

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Rozkosze".
Aurora: „Walki w samolotach".
Colosseum: „Trzej wykolejeńcy".
Corso: „Dziewica Orleańska".
Casino: Postrach Singapuru.
Edison: „Księżniczka Jazzbandu".
Harfa: „Zew Morza".
Kapitol: „Człowiek na komecie" i „Pod biczem despoty".
Metropolis: „Gra o mężczyznę".
Odeon: „Manolescu".
Orzeł: „Piraci panamscy" i Szkatułka życia i śmierci.
Renaissance: „Pościg za widmem" oraz „Śmiertelny Lot".
Słońce: „Pocałunek".
Stylowe — Teatr Rewja: „Coś dla dam".
Tęcza: „Czarny Pierrot".
Wilsona: „Tragedja porucznika huzarów".

Lekcyj
gry na skrzypcach udziela w domu i poza domem tanio Skalski, ul Dąbrowskiego 35/37, podwórze lewo, II. piętro, 10—12 i 5—7.
zdw 56 476

26 ROZRYWKA

Wypożyczalnia
książek powieściowych. Największa w Poznaniu. Ostatnie nowości 1.50 zł miesięcznie. — Woźna 12, „Książka — Antykwarjat". zdw 56 531

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Polsko niemiecka
stenotypistka z stenografją, poszukuje posady. Zgłoszenia uprasza do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 53.52.
Pw 8 340-53.52

Stenotypistka
polsko niemiecka z stenografją poszukuje posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 55 321

Cukiernik
lat 25 poszukuje zaraz lub później posady obsługi. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer
zdw 56 292

Panienka
krawcowa zawodowa przyjmie zaraz posadę do dzieci Oferty Kurjer zdw 56 370

Służąca
do wszystkiego poszukuje zaraz Oferty Kurjer zdw 56 351

Szofer
mechanik żonaty z kilkoletnią praktyką, zna język polski i niemiecki poszukuje stałej posady od 1 II. 31. Zgłoszenia Stanisław Praczyk, Koźmin, Pleszewska 44.
zdw 56 073

Maturzystka
z roczną praktyką poszukuje posady w aptece blisko Poznania. Oferty Kurjer zdw 56 153

Sierota
lat 19, przyjmie posadę do dzieci i do wszelkich prac domowych z przyłączeniem do rodziny. — Oferty Kurjer zdw 56 638-9

Czeladnik
obuwniczy szuka posady. Oferty do Kurjera zdw 56 440/1

Poszukuję
posady do kontekcji z pożyczką 3 000 zł. Oferty Kurjer zdw 56 376

Służąca
samodzielna, znająca gospodarstwo domowe z gotowaniem do wszystkiego, poszukuje posady od 1 lutego do 1 lub 2 osób, świadectwa dobre. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 535

Fryzjerka
poszukuje posady od 1. 2. lub 15. za małem wynagrodzeniem. — Oferty Kurjer zdw 56 545

Poszukuję
posługi przed południem. Oferty Kurjer zdw 56 503

Posługaczka
szuka posługi zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 514

Starsza dziewczyna
szuka posady do starszych państwa z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 56 515

Dziewczyna
poszukuje posady z dobrem świadectwem. Zgłoszenia do Kurjera
zdw 56 560

Poszukuję
posługi dobre świadectwa Zgłoszenia do Kurjera zdw 56 561

Kucharka
z dobrem gotowaniem i prasowaniem sztywnej bielizny szuka posady, może do wszystkiego od 1 lutego tylko w lepszych domach. Oferty Kurjer zdw 56 563

Praczka
czysta poszukuje prania 3 złote dziennie. Zgłoszenia osobiste lub listowne Krause, ul. Gen. Umińskiego 26, I., u Koczorowskiego.
zdw 56 569

Panienka
poszukuje posady jako bufetowa. Oferty Kurjer zdw 56 548

Młodsza
posługaczka, uczciwa, szuka posługi zaraz. Oferty Kurjer
zdw 56 619

Panienka
która pracowała 1½ roku w branży piekarsko - cukierniczej, poszukuje odpowiedniej posady. — Oferty Kurjer zdw 56 617

Fryzjerka
dzielna manikurzystka, chodzi w dom tanio. Łaskawe oferty Kurjer zdw 56 616

Gospodyni
samodzielna, w starszym wieku, poszukuje posady na prowincji od zaraz. Oferty Kurjer
zdw 56 614

Syn
uczciwych rodziców ukończywszy 4 klasy gimnazjum poszukuje posady początkującego biurowego Zgłoszenia Kurjer zdw 56 382

Panna
inteligentna poszukuje posady kasjerki lub ekspedjentki piekarskiej, rzeźnickiej (za kaucję) — ewentualnie do zarządzenia domu Oferty do Kurjera zdw 56 384

Ogrodnik
samodzielny, obeznany wszechstronnie w swym zawodzie z dobremi świadectwami poszukuje od 1. 2. 31. stałej posady, najchętniej w majątku. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 387

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego jako początkująca Zgłoszenia Kurjer zdw 56 392

Młodsza panienka
umiejąca dobrze szyć i haftować poszukuje posady. Oferty Kurjer
zdw 56 394

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer zdw 56 409

Dziewczyna
poszukuje posługi zaraz lub od 1. Oferty Kurjer zdw 56 606

Ślusarz
dobrze obeznany w tokarstwie (żonaty, bezdzietny) poszukuje pracy. Może złożyć pożyczkę — Warunek stała praca oraz zagwarantowanie pożyczki Oferty Kurjer pod 56 640

Szofer
z dobremi świadectwami, trzeźwy i sumienny, poszukuje posady na samochód prywatny lub ciężarowy za utrzymanie i mieszkanie Rymarkiewicz Wasielewko, poczta Wylatowo powiat Mogilno. zdw 56 642

Inteligentna
panna z bardzo dobremi poleceniami i świadectwami poszukuje posady do dzieci, ma cztery lata praktyki, zna się dobrze na wychowywaniu dzieci Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 56 643

Poszukuję
posługi okolica Jeżyc. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 459

Panna
z językiem polskim i niemieckim szuka obojętnie jakiej pracy, najchętniej w majątku do pomocy pani domu lub do biura. Oferty Kurjer zdw 56 627

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer
zdw 56 589

Posługaczka
poszukuje posługi Zgłoszenia Kurjer zdw 56 587

Krawcowa
dzielna poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 56 585

Krawcowa
dzielna po za dom. Oferty Kurjer zdw 56 580

Maszynistka
z własną maszyną. Łaskawe zgłoszenia Wydarkiewicz, Grobla 27. zdw 55 842

Panienka
znająca szycie i robótki ręczne poszukuje posady do dzieci zaraz Oferty Kurjer zdw 56 410

Nauczycielka
z pierwszorzędnemi rekomendacjami i pozwoleniem rządowem szuka posady zaraz lub od 1 lutego. Kurjer Poznański
zdw 56 426

Praczka
szuka posady. Oferty Kurjer
zdw 56 429

Panna inteligentna
uczciwa poszukuje posady wychowawczyni lub do gospodarstwa domowego, umie dobrze gotować, szyć, haftować Oferty Kurjer zdw 56 430

Fryzjerski
pomocnik męsko damski poszukuje posady zaraz lub od pierwszego. Szamotuły, Rynek 10.
zdw 56 433

Młodsza
dziewczyna poszukuje posługi bez prania. Oferty Kurjer zdw 56 436

Ekspedjentka
z branży papierniczej poszukuje posady. Oferty Kurjer
zdw 56 443

Młodsza
skromna dziewczyna z prowincji szuka posady do dzieci. Skromne wynagrodzenie. Oferty Kurjer
zdw 56 448

Podróżujący
z branży wódczanej i win, długoletni rutynowany i dobrze zaprowadzony poszukuje posady od 1. 2. na Okręg Południowy Wielkp. Prima referencje. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański pod
zdw 56 449

Posługi
z praniem poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 451

Pomocnik
obuwniczy poszukuje pracy Oferty Orędownik zd 56 423

Uczeń krawiecki
mający 3 letnią praktykę, posiadający świadectwo, szuka pracy za małem wynagrodzeniem w celu złożenia egzaminu i dalszej pracy. Zgłoszenia Edmund Kowalski, Miłosław, Wielkopolska.
zd [illegible]636

Praczka
młoda, czysta szuka prania poza dom. Zgłoszenia Kurjer
zdw 56 164

Inteligentna
przyjmie posadę do dzieci lub jako pokojowa zaraz lub 1 2. Oferty Kurjer zdw 56 108

Inteligentna
panienka sierota, lat 21, z dobrej rodziny poszukuje posady jako wyręczycielka, ekspedjentka lub do dzieci Oferty Kurjer
zdw 56 155

Inteligentna
panienka, sierota, córka po nauczycielu poszukuje posady do biura, zna cośkolwiek maszynę. Oferty Kurjer zdw 56 156

Bufetowa
sumienna z kilkoletnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer
zdw 56 158

Posługaczka
lub praczka szuka pracy Oferty Kurjer zdw 55 698

Prasowaczka
biegła w prasowaniu poszukuje posady 15 lub 1 lutego Oferty Kurjer zdw 55 701

Poszukuję
posługi. Oferty Kurjer zdw 55 717

Kowal - maszynista
kilkoletnią praktyką, znający się na maszynach parowych, wodociągach motorach i naprawie maszyn rolniczych szuka posady zaraz lub od 1. 4. 31. Zgłoszenia Kurjer zdw 55 736

Młodzieniec
poszukuje posady do wszelkich prac domowych, który także zna usługę przy stole Wojciech Nawrot, Wolsztyn Aleje Poniatowskiego 23 zdw 56 144

Mężatka
inteligentna w krytycznem położeniu, doświadczona zaufana przyjmie posadę wyręczycielki. Oferty Kurjer zdw 56 648

Piekarz
piecownik szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 461

Osoba
inteligentna, średnie wykształcenie, obeznana z gospodarstwem dworskiem i dobrą krawieczczyzną przyjmie stanowisko za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer zdw 56 465

Praczka
uczciwa, dobrze polecona, doskonale gotująca poszukuje prania. Oferty Kurjer zdw 56 470

Szofer
kowal - ślusarz szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer
zdw 56 472

Książkowy - bilansista
prosi o zatrudnienie biurowe. Łaskawe zgłoszenia Kurjer
zdw 56 043

Wychowawczyni
niemowląt, dzieci, doświadczona, długoletnie świadectwa, poszukuje posady w lepszym domu. — Oferty Kurjer zdw 56 499

Dziewczyna
uczciwa szuka posady od zaraz Oferty Kurjer zdw 56 487

2 000
zł kaucji da za posadę młoda inteligentna pani, biegła w językach. Oferty Kurjer zdw 56 495

Zajęcia
jako portier poszukuję kawaler lat 26, z kaucją 1 000 zł, wymagana gwarancja. Zgłoszenia Kurjer zdw 56 494

Elektromonter
młody, żonaty poszukuje portierstwa. Zgłoszenia Kurjer
zdw 56 496

Dziewczyna
uczciwa szuka od 1 lutego posady bez gotowania. Oferty Kurjer zdw 56 520

Dziewczyna
z dobremi świadectwami, szuka posady zaraz lub od 1. Oferty do Kurjera zdw 56 519

Książkowa
szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 56 536

28 WOLNE MIEJSCA

Bławatnikowi
dam od zaraz dobrą i stałą posadę 1 ekspedjenta w Poznaniu za pożyczkę 5 tysięcy złotych. — Oferty Kurjer zdw 56 086

Kucharka
od 15. I. potrzebna do hotelu. Zgłoszenia Piotra Wawrzyniaka 9, parter Formanowicz. nw 7 136

Uczennica
do składu rzeźnickiego najchętniej z okolicy potrzebna od zaraz. Półwiejska nr. 3 zdw 56 502

Służąca
z gotowaniem i praniem potrzebna zaraz. Ul Szwajcarska 24 I. lewo. zdw 56 572

Panienka
inteligentna na stałą posadę ekspedjentki do składu futer zaraz potrzebna. Poznań, Fredry 1, Łajewski. zdw 56 550

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Poznańska 22. zdw 56 551

Prasowaczka
zaraz. Prasowalnia. Jaskólcza 32. zdw 56 554

Kucharka
pierwszorzędna potrzebna zaraz do pierwszorzędnej kawiarni, śniadalni do Katowic. Zgłoszenia z odpisem świadectw do Kurjera zdw 56 557

Do
Warszawy 1 lutego potrzebna służąca do wszystkiego, łagodna z niemieckim, tylko z dobrem gotowaniem, dobre świadectwa. — Troje osób, mieszkanie trzypokojowe, centralne ogrzewanie, kuchnia gazowa. Fotografje, wiek, świadectwa przesłać: Warszawa, „Par" Bracka 17, pod „Świadectwa". Pw 8 119-62.14

Ogrodnik
kwiaciarz, dobry specjalista, i dobrze wprawiony pomocnik ogrodnika, poszukiwani do dużego zakładu ogrodniczego w majątku Czerniaków w Warszawie. Wymagana jest gruntowna znajomość hodowli kwiatów, szczególnie róż i goździków oraz warzyw w cieplarniach. Oferty z życiorysem, świadectwami nadsyłać pod adresem: Warszawa, Piękna 2, m. 5. Zarząd dóbr Czerniaków. Pw 8 120-62.15

Retuszerka
laborantka, tylko zdolna, potrzebna. Bydgoszcz, Gdańska 162. Pecherski. Pw 8 377-63.23

Poszukuję
fachowca obeznanego z wyrobem pasty do obuwia. Kurjer
jw 5 403

Fryzjer
męski od zaraz. Ratajczak, Aleje Marcinkowskiego 20.
zdw 56 604

Poszukuję
zdolnej krawcowej z krojem jako wspólniczki na otwarcie pracowni damskiej. Do dyspozycji mam 2 pokoje, maszynę, 100—200 zł pożądane dla otwarcia interesu. — Półwiejska 30, m. Sedziego.
zdw 55 713

Czeladnik
piekarski i uczeń uczciwy mogą się zaraz zgłosić. Piekarnia, Chwaliszewo 9. rw 12 813

Służąca
z gotowaniem potrzebna zaraz. Goździejewska, Szewska 1.
rw 12 815

Pan
dobrze się prezentujący, mogący się wykazać dobremi rezultatami w akwizycji ogłoszeń, znajdzie szerokie pole działania na korzystnych warunkach. Zgłoszenia z podaniem życiorysu i dotychczasowej działalności, uprasza się do ekspedycji Kurjera pod nw 7 140

Służącej
uczciwej do wszystkiego poszukuję zaraz. Zgłoszenia w niedzielę Małeckiego 11. Waśniewski
zdw 56 581

Dziewczynka
do lekkich prac domowych potrzebna. Zgłoszenia Marsz. Focha 94. M. 8 II. wejście
zdw 56 575

Kuchmistrz
siła pierwszorzędna potrzebny od 1 lutego rb. Oferty z podaniem warunków proszę kierować Grand Hotel. Tczew. nw 7 146

Poszukujemy panów
w każdej miejscowości do podróżowania z artykułem potrzebnym w każdym domu, gospodarstwie, rzeźnictwie restauracji itd. Do objęcia potrzeba zł 55, wzory za nadesłaniem zł 1.50 (znacz. poczt.) Dzienny zarobek zł 20. Łaskawe zgłoszenia proszę nadesłać pod zdw 56 626 do niniejszego pisma.

Kierownik
do prowadzenia filji młyna gwarancja 2 000—3 000 złotych posada natychmiast. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 56 632

Chłopcy
do gazet potrzebni Zgłoszenia od 4—5 Polonja, Al. Marcinkowskiego 13. zdw 56 605

Służąca
do wszystkiego potrzebna Adres Kurjer zdw 56 599

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna Sebel Sew. Mielżyńskiego 4, II.
zdw 56 463

Kucharka
uczciwa, pilna z dobrem gotowaniem i prasowaniem potrzebna od zaraz na wieś Oferty Kurjer
zdw 56 474

Poszukujemy
samodzielnej stenotypistki polsko - niemieckiej oraz biegłej biuralistki. Zgłoszenia z podaniem pretensyj do Kurjera
zdw 56 500

Panienki
do dwojga małych dzieci poszukuję od zaraz. Zgłoszenia Poznań, Mickiewicza 27, parter, lewo. zdw 56 530

Służąca
do wszystkiego zaraz. Matuszewski, Stan. Karwowskiego 24, I. zdw 56 539

Dziewczyna
uczciwa, skromna z gotowaniem potrzebna. Ul. Fr. Ratajczaka 28, II., lewo. zdw 56 252

Każdy
chętny do pracy osiągnie stałą i popłatną egzystencję przyjmując zastępstwo od naszego organizatora p. Antoniego Jekla Ostrów Wielkopolski ul. Koszarowa 6. Zgłoszenia osobiste lub pisemne.
nw 6951

Operator
z dyplomem do kina w Poznaniu potrzebny. Oferty Kurjer
zdpw 56 481

Stróż domowy
uczciwy, obowiązkowy i trzeźwy potrzebny. Zgłoszenia Stanisław Cofta, Aleje Marcinkowskiego 3 a, I. pom. 3—5. zdw 56 414

Podróżujący
dobrze zaprowadzony na miasto potrzebny zaraz. Wytwórnia cukierków „Gwiro" Mostowa 26.
zdw 56 411

Colosseum
Najwspanialszy film sezonu p. t.
Trzej wykolejeńcy
W roli gł.: Józefina Dunn.
Pw 8 389-2.72

Humor zagraniczny

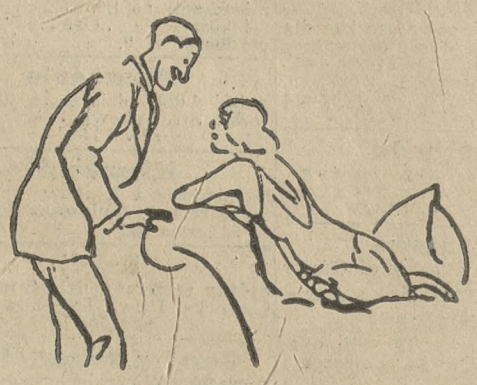

— Kochasz mnie?
— Naturalnie.
— Miłością bohatera filmowego?
— Conajmniej!
— To nie może być. Jestem od 5 minut przy tobie i jeszcze mnie nie pocałowałeś!

(Judge, N. Jork). S. F.

Przedpłata na luty 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska" i „Nowiny Sportowe" w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł. 4.50 z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5.01 kwartalnie zł 15.03, pod opaską w Polsce zł 9.00 pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 30 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr, na stronie czwartej 120 gr, na stronie drugiej 150 gr, przed wiadomościami potocznemi 240 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt. do godz. 9 przedpołudn. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr, każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materjał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.